

*Et sted at høre til - en kvalitativ undersøgelse af unges søgen efter
mening og anerkendelse i bandemiljøer*

Kandidatspeciale udarbejdet af: *Kadra Ahmed Hush* (20221871) & *Siham Abukar Dahir* (20230829).

Anslag: 191.911

Vejleder: *Stella Mia Sieling-Monas*

Dato: 28. maj. 2025

Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde.

Aalborg Universitet, København.

Abstract

This thesis investigates the underlying social and individual drivers that may lead young men to engage in gang environments, as well as the role of professional relationships as a protective factor. Through a qualitative design, we conducted interviews with two young men formerly involved in gangs and one social worker with practical experience. Our theoretical framework combines Axel Honneth's theory of recognition, Howard Becker's labelling theory, and Aaron Antonovsky's sense of coherence (SOC) to analyse the data. The findings show that a lack of emotional support, social exclusion, and institutional mistrust contribute to the youth's search for an identity and belonging in gang contexts. Gang affiliation can often compensate for absent recognition and stability in traditional settings such as family, school, and welfare systems. Furthermore, will the analysis reveal that consistent and respectful professional relationships can serve as key turning points in breaking this pattern. This project contributes to a deeper understanding of the complex interplay between individual experience and structural conditions and emphasizes the importance of long-term, trust based interventions in social work with at-risk youth.

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1	5
1.1 Indledning	5
1.2 Problemfelt	6
1.3 Afgrænsning	7
1.4 Formål.....	8
1.4.1 Problemformulering.....	8
1.5 Relevans for det sociale arbejdes område	9
1.6 Begrebsafklaring.....	9
Kapitel 2	10
2.1 Videnskabsteoretisk afsæt.....	10
2.1.1 Hermeneutik.....	11
Kapitel 3	12
3.1 Ungdomskriminaliteten i Danmark	12
3.2 Bandemiljøets udvikling.....	13
3.3 Maskulinitetens rolle i bande fællesskaber	13
3.4 Kriminalitetstruet unge	15
3.5 Medie narrativer og den offentlige opfattelse	18
3.6 Politiske tiltag & Lovgivning	19
Kapitel 4	20
4.1 Kvalitativ forskningsmetode	20
4.2 Interviewguide	22
4.3 Præsentation af informanter	23
4.4 Informeret Samtykke.....	24
4.5 Databearbejdning.....	25
4.6 Litteratursøgning	26
4.7 Validitet/gyldighed.....	27
4.8 Ethiske overvejelser	28
Kapitel 5	29
5.1 Teoretisk afsæt.....	29
5.2 Axel Honneth - Anerkendelsesteori	30

5.2.1 Tre former for anerkendelse	30
5.2.2 Tre slags disrespekt	31
5.3 Howard Becker - Stemplingsteori.....	31
5.4 Aaron Antonovsky - Oplevelse af sammenhæng	33
Kapitel 6	34
6.1 Analyse.....	34
6.2 Første del	35
6.2.1 Anerkendelse og status (Arif)	35
6.2.2 Anerkendelse og status (Sami).....	40
6.2.3 Miljø og kultur (Arif).....	46
6.2.4 Miljø og kultur (Sami)	50
6.2.5 Samfundssyn og system (Arif).....	54
6.2.6 Samfundssyn og system (Sami).....	59
6.2.7 Delkonklusion	64
Kapitel 7	66
7.1 Anden del	66
7.1.1 Relationsarbejde som forebyggende indsats	66
7.1.2 Arbejdsmetoder og tilgange i arbejdet med udsatte unge	69
7.1.3 Kulturelle og strukturelle udfordringer i det sociale arbejde.....	72
7.1.4. Delkonklusion	76
Kapitel 8	78
8.1 Diskussion.....	78
Kapitel 9	81
9.1 Konklusion	81
Kapitel 10.....	84
10.1 Litteraturliste:	84

Kapitel 1.

1.1 Indledning

Nogle unge søger mod bandemiljøer, mens andre i lignende omstændigheder vælger en anden vej. Dette spørgsmål har dannet grundlag for vores speciale. Det er ikke nok at betragte bandekriminalitet som et individuelt valg eller et resultat af moralsk svigt. For at forstå fænomenet kræver det en dybere forståelse for blandt andet de sociale, kulturelle og psykologiske processer, der former unges identitet, tilhørsforhold og handlebaner (Zeuner, L. & Højland, J., 2003). Det er netop i dette krydsfelt mellem individ og samfund, at vores undersøgelse placerer sig. Her forsøger vi at identificere, hvilke strukturer der kan føre til, at nogle unge orienterer sig mod bande fællesskaber, og hvordan det sociale arbejde kan være med til at tilbyde alternative veje og skabe muligheder for tilknytning til mere konstruktive fællesskaber.

Vores interesse for emnet udspringer af en faglig undren over, hvordan nogle unge tilsyneladende glider ind i kriminelle fællesskaber og hvad der kunne have været anderledes. Vi ønskede at afdække nogle af de bagvedliggende årsager, der kan medvirke unges involvering i bandemiljøer, og samtidig undersøge, hvordan det professionelle relationsarbejde i det sociale felt kan fungere som en beskyttende faktor i forebyggelsen af kriminalitet. I projektet har vi derfor valgt at fokusere på to overordnede problemstillinger. For det første, hvilke sociale og individuelle drivkræfter der kan forstås, som bagvedliggende årsager til at unge drenge vælger at indgå i et bande fællesskab. For det andet, hvorvidt den professionelle relation kan spille en væsentlig rolle i arbejdet med at skabe alternativer til disse fællesskaber. Gennem kvalitative interviews med to unge med erfaring fra bandemiljøet og en socialarbejder med praksiserfaring fra feltet, tilstræber vi at belyse, hvordan personlige livsbaner, miljømæssige vilkår og relationsarbejdet er. Vi gør os ikke forestillinger om at have opfundet en ny dyb tallerken, men søger i stedet at kvalitetssikre og nuancere den eksisterende viden gennem praksisnære indsigter og teoretisk forankret fortolkning. Projektets styrke ligger i samspillet mellem de unges egne stemmer og den professionelles

perspektiv, som tilsammen kan bidrage til en dybere forståelse af de strukturer, der fastholder og potentielt frigør unge fra bandemiljøet.

Derudover blev vi i løbet af projektet opmærksomme på, at der eksisterer en markant forskel mellem den statistiske udvikling og det offentlige billede af ungdomskriminaliteten. Ifølge Justitsministeret (2022) er ungdomskriminaliteten generelt faldende, men dette afspejles ikke nødvendigvis i den offentlige debat, hvor særligt mediedækning kan tegne et billede af stigende utryghed blandt de unge (Justitsministeriet, 2022). Selvom dette ikke er genstand for analyse, har det bidraget til at nuancere vores tilgang og forståelse af det samfundsmæssige landskab, som både unge og fagprofessionelle agerer i. Gennem dette projekt ønsker vi at bidrage med en dybere forståelse af de livsbaner og sociale dynamikker, der kan føre unge i retning af bandemiljøer og pege på det sociale arbejdes potentiale i at understøtte deres vej væk derfra.

1.2 Problemfelt

Ungdomskriminalitet og bandetilknytning er emner, der i stigende grad fylder i både den offentlige debat og kriminalitetsforebyggende praksis. I vores opgave ønsker vi at undersøge, hvordan individuelle erfaringer og sociale omgivelser spiller en rolle i nogle unges vej til bandelivet. Vi er optaget af at forstå, hvad der driver unge drenge ind i et bandemiljø, og hvad der eventuelt kan være med til at få dem ud igen.

Vi fokuserer derfor ikke på kriminalitet som handling, men på de sociale og relationelle processer, der går forud for tilknytningen til et bandemiljø. Vores interesse ligger i samspillet mellem individ og omgivelser, altså hvordan personlige oplevelser af svigt, system kontakt og manglende anerkendelse kan forme unges identitet og valg. Samtidig ønsker vi at belyse, hvordan professionelle voksne, som fx socialarbejdere, kan fungere som en beskyttende faktor i mødet med de unge. Vi afgrænser os således fra en strukturel eller statisk tilgang til ungdomskriminalitet og fokuserer i stedet på kvalitative erfaringer og fortællinger. Vi interesserer os for, hvordan oplevelser som ustabil opvækst, eksklusion fra fællesskaber og mødet med systemet kan præge de unges forståelse af sig selv og deres valg over tid.

1.3 Afgrænsning

I dette speciale har vi valgt at fokusere på at besvare vores problemformulering med brug af relevant datamateriale. Dog findes der en række nærliggende og relevante temaer, som vi bevidst har valgt ikke at gå i dybden med, da de ligger uden for projektets teoretiske og metodiske ramme.

Vi har eksempelvis ikke analyseret de juridiske aspekter ved bandekriminalitet, herunder strafferammer, politiindsats og efterforskningsmetoder. Ligeledes har vi ikke beskæftiget os med det kriminelle netværks interne organisering, økonomiske interesser eller konflikter mellem forskellige bander. Vores fokus er rettet mod individets bevæggrunde og relation til omgivelserne, snarere end strukturen i de kriminelle miljøer. Derudover har vi ikke undersøgt forskelle i køn, etnicitet eller alder ud over den specifikke målgruppe, som i vores tilfælde er unge drenge. Vi anerkender, at disse faktorer kan spille en væsentlig rolle i unges livsbetingelser og oplevelser, men de ligger uden for den snævre fokus, som vores problemformulering har formet.

Undervejs i projektet, blev vi opmærksomme på denne diskrepans, der eksisterer mellem statistisk dokumentation og mediediskurs om ungdomskriminalitet. Denne observation har været en vigtig forståelsesramme, men vi har ikke valgt at analysere mediernes rolle systematisk. Vi har i stedet brugt observationen som en kontekstuel baggrund og ikke som et selvstændigt analyseelement.

Endelig har vi valgt at basere vores empiri på et begrænset antal kvalitative interviews. Det betyder, at vi ikke kan generalisere vores fund til hele populationen af kriminalitetstruede unge, men i stedet søger vi at frembringe en dybere forståelse af komplekse sociale dynamikker gennem casestudier. Vi har valgt ikke at supplere med kvantitativt materiale eller sammenlignende casestudier fra andre lande, da formålet har været at opnå kontekstnær viden inden for en dansk ramme. Denne afgrænsning er foretaget for at sikre en analytisk dybde og teoretisk konsistens, samt for at holde fokus på de centrale problemstillinger, der relaterer sig til unge, bandetilknytning og det sociale arbejdes forebyggende potentiale.

1.4 Formål

I det følgende afsnit vil vi præsentere vores problemformulering. Vi har valgt, at undersøge hvilke sociale og individuelle drivkræfter der kan forstås, som bagvedliggende årsager til at unge drenge vælger at indgå i bande fællesskaber. Derudover vil vi undersøge om den professionelle relation kan fungere som en beskyttende faktor mod tilknytning til bandemiljøet. Formålet med dette projekt er at belyse, hvordan behovet for identitet, anerkendelse og status kan påvirke den unges beslutning om at indgå i en bande. Derudover vil vi fremhæve, hvilke professionelle tilgange og metoder der anvendes i arbejdet med denne målgruppe. Vi ønsker at få dybere indblik i hvordan arbejdet med denne målgruppe udføres i praksis og hvordan den samlede empiri i vores projekt kan føre til ny viden der kan løfte kriminalitetsforebyggende arbejde.

På baggrund af ovenstående overvejelser har vi formuleret følgende problemformulering samt forskningsspørgsmål.

1.4.1 Problemformulering

Hvilke sociale og individuelle drivkræfter kan forstås som bagvedliggende årsager til at unge drenge vælger at indgå i et bande fællesskab? Og kan den professionelle relation fungere som en beskyttende faktor mod tilknytning til bandemiljøet?

Underspørgsmål

- *Hvordan påvirker behovet for identitet, anerkendelse og status unges beslutning om at indgå i en bande?*
- *Hvilke professionelle tilgange og metoder anvendes i det forebyggende arbejde med kriminalitetstruet unge.*

I nedenstående afsnit vil vi belyse, hvorfor vores undersøgelse er relevant for det sociale arbejdes område. Vi vil præsentere problemstillingen omkring unges tilknytning til bandemiljøet samt belyse nogle af de faktorer der kan påvirke unges deltagelse i bande fællesskaber.

1.5 Relevans for det sociale arbejdes område

Problemstillingen omkring unges tilknytning til bandemiljøer er fortsat et væsentligt tema i det sociale arbejde, fordi den rejser spørgsmål om social eksklusion, marginalisering og systemets rolle i både forebyggelse og fastholdelse (Bruselius-Jensen, M. & Pless, M., 2017).

En grundigere viden om, hvorfor unge søger mod bande fællesskaber, om det enten handler om anerkendelse, identitet eller adgang til ressourcer, så kan det styrke socialarbejderens evne til at arbejde mere målrettet og relationelt (Zeuner, L. & Højland, J., 2003). Her kan viden om stemplingsprocesser og den unges oplevelse af sammenhæng (OAS) kvalificere indsatsen og give fagpersoner et mere nuanceret blik på, hvordan deres møde med den unge kan blive enten stigmatiserende eller støttende.

I følgende afsnit vil vi præsentere centrale begreber, der bliver brugt i vores projekt og definere begrebernes betydning, i den kontekst som vi arbejder med. Formålet er at opnå en dybere forståelse af begrebernes indhold og dermed sikre et fælles forståelsesgrundlag for vores analyse og fortolkningen af projektets indsamlede empiri.

1.6 Begrebsafklaring

Sociale drivkræfter: Begrebet “sociale drivkræfter” er valgt med henblik på, at belyse forhold såsom, lokalsamfund, skolegang, familieforhold og mødet med institutionelle aktører der kan fungere som, motiverende drivkræfter, der medvirker til unges beslutning om at indgå i et bandemiljø. Dette valg udspringer af en forståelse, der ligger i forlængelse af den sociale arbejdes grundlæggende tilgang, hvor menneskelig trivsel og mistrivsel altid ses i samspil med historiske, socioøkonomiske, kulturelle og politiske strukturer (Dall, T., 2025) Selv når der arbejdes med konkrete individuelle problemer, forstås det sociale som en central kilde til både muligheder og udfordringer i individets livssituation, hvilket gør det relevant at inddrage sociale drivkræfter (Dall, T., 2025).

Individuelle drivkræfter: I vores projekt anvender vi begrebet “individuelle drivkræfter” som en måde at indfange de personlige, indre motiver og behov, der kan være medvirkende til, at unge søger mod bandemiljøer. Begrebet dækker over de faktorer, der ud fra den unges egen oplevelse, opleves som meningsfulde eller nødvendige, f.eks. for at kunne opnå anerkendelse, status, identitet eller følelsen af at høre til i et fællesskab. Udtrykket

“individuelle drivkræfter”, er ikke hentet fra en bestemt teori eller fagbog, men opstod i interviewet med en af vores informanter, som brugte formuleringen spontant i en refleksion over sine egne valg og handlemønstre. Vi har valgt at videreføre udtrykket i vores projekt, fordi det på præcis og enkel vis beskriver de unges bevæggrunde særligt i relation til deres oplevelser af mening og handlekraft.

Bande fællesskab: I vores projekt har vi yderligere valgt at benytte betegnelsen "bande fællesskab" som en måde at beskrive de sociale miljøer, hvor kriminalitet indgår som en central del af fællesskabet. Betegnelsen er ikke teoretisk funderet, men er igen en betegnelse vi selv har valgt at benytte for at indfange den dobbelte betydning af både fællesskab og kriminalitet. Vi finder dette relevant, fordi det giver os mulighed for at fokusere på, hvordan fællesskabet og ikke kun de kriminelle handlinger kan spille en rolle i de unges f.eks. identitetsskabelse og oplevelse af anerkendelse og tilhørsforhold.

Kapitel 2.

2.1 Videnskabsteoretisk afsæt

I nedenstående afsnit vil vi præsentere vores videnskabsteoretiske afsæt. Formålet er at tydeliggøre, hvilken forståelse af viden vi anvender i projektet og dermed belyse vores tilgang til projektets empiri og den efterfølgende analyse.

Vores videnskabsteoretiske position spiller en væsentlig rolle for, hvordan vi fortolker unges drenge oplevelser og deres deltagelse i et bande fællesskab, samt hvordan den professionelle relation kan fungere som en beskyttende faktor mod tilknytning til bandemiljøet (Schmidt, C. H. & Løgstrup, L. B., 2022). Vores videnskabsteoretiske afsæt danner grundlag for projektets ståsted og dermed også den viden vi producerer (Schmidt, C. H. & Løgstrup, L. B., 2022). Det kommer konkret til udtryk ved, at vi forstår vores informanternes fortællinger som meningsfulde udtryk for deres livsverden, ikke blot som data, men som sociale konstruktioner formet af relationer, oplevelser og kontekst. Dette betyder, at vi i analysen ikke søger sandheder om hvad der er sket, men undersøger, hvordan oplevelser bliver fortolket og givet betydning for den enkelte (Pedersen, A., 2025).

2.1.1 Hermeneutik

Hermeneutik er en videnskabsteoretisk retning og metode, som handler om at fortolke og forstå sine omgivelser. Ifølge hermeneutikken ses mennesker som meningsskabende subjekter, der konstant fortolker deres verden, og derfor altid har forforståelser med sig. Disse forforståelser er en del af mennesket og har betydning for, hvordan man fortolker nye erfaringer eller oplevelser. Den hermeneutiske tilgang giver dermed mulighed for at analysere det man konstant fortolker på (Schmidt, C. H., 2022). Ved at anvende en hermeneutisk tilgang i vores projekt giver vi os selv muligheden for at opnå en dybere indsigt i de unges egne oplevelser og fortolkninger, af de sociale og individuelle bagvedliggende årsager til deres deltagelse i bande fællesskaber. Med denne tilgang kan vi sætte os i de unges sted og få en dybere forståelse for hvordan de selv skaber mening i deres tilværelse og valg i relation til bandemiljøet og deres møde med professionelle aktører. Her er sproget og socialisering essentielt for de unges selvforståelse, da deltagelse i samtaler er en forudsætning for selvfortolkning (Schmidt, C. H., 2022).

I forbindelse med ovenstående erkender hermeneutikken, at vi som forskere altid møder vores undersøgelsesfelt med forforståelser, som er formet af vores erfaringer, holdninger og viden (Schmidt, C. H., 2022). Vi er bevidste omkring vores egne forforståelser og reflekterer over, hvordan disse kan påvirke vores fortolkning af empiri. Nedenfor belyser vi nogle af disse forforståelser.

Vores forforståelser

- Unge drenge der begår kriminalitet kommer fra resourcesvage husstande
- Unge drenge der begår kriminalitet har en udadreagerende adfærd og bryder sig ikke om regler eller autoriteter.
- Unge drenge der tilknytter sig til bandemiljøet har oftest en traumatisk bagland i bagagen
- Unge drenge i udsatte områder, der er en del af bandegrupperinger, har haft lettere adgang til bandemiljøet.
- Præstationskulturen i samfundet kan fremme en følelse af nederlag og bane vejen for en kriminel karriere.
- Mange af dem har ikke en resourcestærk mandlig rollemodel, som de kan afspejle sig i.

- Unge drenge, der er en del af bande fællesskaber, har oplevet en eller anden form for systematisk svigt, hvilket kan medføre mistillid til systemet.

Ovenstående forforståelser tager afsæt i den viden og erfaring vi i forvejen besidder inden for feltet. Vi har begge to tidligere boet i udsatte områder og har derfra kendskab til mennesker der har valgt den kriminelle livsstil, hvorfor vi har dannet nogle forforståelser ud fra det vi har været vidne til. Endvidere har vi, gennem uddannelse til socialrådgiver, fået et bredere teoretisk kendskab, der har været med til at præge nogle af vores forståelser på området.

I forlængelse af det har vi, gennem vores praksiserfaringer som socialrådgivere, stødt på situationer, der har bidraget til en udvikling på et fagligt niveau, og dermed været med til at forme nogle andre forståelser. Vores forforståelser er således formet af en kombination af vores personlige bekendtskaber, professionelle baggrund, tidligere forarbejde, relevant forskning og medieformidling.

Følgende del af projektet vil indeholde redegørelse for relevant forskning angående ungdomskriminaliteten i Danmark. Formålet med nedenstående afsnit er at skabe en dybere og bredere forståelse af vores valgte problemfelt. Nedenstående afsnit deles op i kategorier, som kan relateres til vores problemformulering, og som tilsammen skal bidrage til at danne et grundlag for at kunne analysere og diskutere vores problemstilling.

Kapitel 3.

3.1 Ungdomskriminaliteten i Danmark

Ungdomskriminaliteten i Danmark har generelt været faldende over de seneste år (Justitsministeret, 2022). Siden 2006 er antallet af sigtelser blandt 10-17-årige næsten halveret, og udviklingen gælder både drenge og piger på tværs af herkomstgrupper (Justitsministeret, 2022). Faldet tilskrives blandt andet øget forebyggende arbejde, skoleindsats og fokus på tidlig indsats i udsatte familier. Samtidig viser undersøgelser, at langt de fleste unge, der begår kriminalitet, kun gør det få gange og ikke gentager mønsteret senere i livet (Justitsministeret, 2022). På trods af denne udvikling kan ungdomskriminaliteten stadig fylde meget i den offentlige debat og i mediebilledet, hvor fokus kan være på de mest alvorlige sager. Dette kan skabe et billede, der ikke nødvendigvis stemmer overens med den statistiske virkelighed.

3.2 Bandemiljøets udvikling

For at kunne forstå nogle af de udfordringer, der knytter sig til ungdomskriminalitet i Danmark, er det vigtigt at få et overblik over bandemiljøets udvikling. En rapport fra justitsministeriet fremhæver, at bandemedlemmer er fordelt i et større antal grupperinger, hvor nogle er meget små, mens andre er forsvundet, og nye er kommet til. Derudover belyser rapporten, at mange af disse grupperinger har en stærk lokal forankring, særligt i de større byer rundt om i landet. Ved udgangen af 2016 var Loyal to Familia (LTF) og Black Army de mest fremtrædende bandegrupperinger, men der stadig eksisterede en række mindre grupper, samtidig med at nye bander opstod i løbet af året. Selvom der både er stigende og faldende tal i rapporten, belyses det at der i 2016, er et betydeligt fald i antallet af registrerede bandemedlemmer, som kan forklares ved at flere grupperinger blev opløst i denne periode (Justitsministeriet, 2017). En anden rapport fra Justitsministeriet med titlen *“Trygge nabolag i hele Danmark - Strammere greb om banderne”*, belyser at der ved udgangen af 2022 var registreret 1.308 personer der var tilknyttet enten rocker- eller bandegrupperinger. En betydelig andel af disse medlemmer var under 25 år, hvilket fremhæver at unge udgør en væsentlig del af bandemiljøet (Justitsministeriet, 2023). Rapporten fremhæver ligeledes, at mange af de unge, der involveres i bandemiljøet, ofte rekrutteres fra udsatte boligområder (Justitsministeriet, 2023). Rapporten fremhæver endvidere, at der på trods af mange politiske initiativer for at bekæmpe bandekriminalitet, herunder en række tiltag, der har strammet straffeloven og øget politiindsatsen, at bandemiljøet fortsat er en væsentlig samfundsudfordring. Det viser sig, at selv med øget politiarbejde at unge fortsat er en sårbar gruppe i forhold til banderekruttering (Justitsministeriet, 2023).

I nedenstående afsnit vil vi redegøre for maskulinitetens betydning i bande fællesskaber. Vi vil belyse, hvordan bestemte maskuline normer og værdier kan påvirke unges tilknytning til bandemiljøet samt benytte relevant forskning til at fremhæve maskulinitetens rolle i bande fællesskaber.

3.3 Maskulinitetens rolle i bande fællesskaber

Maskulinitet spiller en central rolle i forståelsen af unges tilknytning til bandemiljøer. Flere studier har peget på, at især unge mænd søger mod bander for at opnå anerkendelse, status og

identitet. Denne søgen efter en bestemt form for maskulinitet kan være en drivkraft bag deltagelse i bande fællesskaber (Petersen, K. E. & Ladefoged, L., 2018).

I rapporten "*Stemmer fra en bande*", fremhæves det, at unge mænd ofte tiltrækkes af bandemiljøer, fordi disse kan tilbyde et fællesskab, hvor styrke, loyalitet og respekt er centrale værdier. Disse værdier knytter sig til en bestemt form for maskulinitet, hvor fysisk styrke og evnen til at beskytte sig selv og sine nærmeste er højt værdsat. Derudover belyses det for mange unge mænd, især dem fra udsatte områder, at bandemiljøet kan fungere som en grund, hvor de kan opnå den anerkendelse og status de kan savne fra andre steder (Petersen, K. E., 2015).

Desuden viser forskning, at maskulinitet i bandemiljøer kan være forbundet med en vis form for hypermaskulinitet, hvor aggression og dominans er fremtrædende træk. Dette understøtter en undersøgelse fra VIVE (2016) der påpeger at hypermaskulinitet i bandemiljøer indebærer synlige maskuline værdier såsom fysisk magt, aggressivitet og villighed til at tage risici (Bengtsson, T. T., 2016). Derudover beskrives det i rapporten *Gadeliv blandt unge mænd fra Nørrebro*, hvordan maskulinitet og vold strukturerer de unges indbyrdes status og relationer. Gennem etnografisk feltarbejde dokumenterer Kalkan, at de unge mænd kan søge mod bandemiljøet, for blandt andet at udleve og manifestere en bestemt form for maskulinitet, som de ikke oplever at kunne udtrykke andre steder (Kalkan, H., 2014).

Rapporten fremhæver, at mange af de unge mænd har en oplevelse af at være socialt og økonomisk marginaliseret fra det, han omtaler som et mainstream samfund. I denne kontekst tilbyder bandemiljøet et fællesskab, hvor normer omkring maskulinitet er tydelige og håndgribelige. I forbindelse med det er det blandt andet evnen til at udvise styrke og handlekraft, som bliver set som centrale kvaliteter. Denne form for maskulinitet kan fungere som et socialt rum, hvor man kan opnå respekt og status inden for miljøet (Kalkan, H., 2014).

Ifølge Kalkan er det ligeledes væsentligt at forstå, at maskulinitet i bandemiljøet ikke er fast, men snarere dynamisk og kontekstuel betinget. Unge mænd navigerer mellem forskellige maskuline idealer afhængigt af situationen og de mennesker, de interagerer med. I nogle situationer kan det være nødvendigt at vise hårdhed og styrke, mens der i andre kan være behov for mere solidariske og omsorgsfulde handlinger (Kalkan, H., 2014). Dette skift i maskulinitets udtryk illustrerer kompleksiteten i maskulinitetens rolle i bande fællesskaber.

En vigtig pointe i Kalkans forskning er, at bandemiljøet ikke kun fungerer som en voldelig og kriminel arena, men også som et socialt rum, hvor unge mænd kan styrke deres selvværd og opbygge sociale relationer baseret på gensidig respekt og loyalitet. Kalkan argumenterer for, at forståelsen af maskulinitet i bande fællesskaber kræver et nuanceret blik, der anerkender både de destruktive og konstruktive aspekter af unges tilknytning til fællesskabet (Kalkan, H., 2014).

Sammenfattende viser Kalkans rapport, at maskulinitet i bandemiljøer er et komplekst og nuanceret fænomen, hvor elementer som vold, styrke og loyalitet spiller en central rolle. Det er dog vigtigt at anerkende, at disse maskuline idealer ikke er faste, men i høj grad formes og påvirkes af de sociale sammenhænge, som de unge befinder sig i (Kalkan, H., 2014)

Vi vil i følgende afsnit redegøre for fænomenet *kriminalitetstruet unge* og undersøge de faktorer der kan øge risikoen for kriminalitet blandt unge. Ligeledes vil vi se nærmere på blandt andet individuelle, familiære og sociale risikofaktorer samt belyse nogle af de beskyttelsesfaktorer, der kan modvirke udviklingen af kriminel adfærd.

3.4 Kriminalitetstruet unge

Kriminalitetstruede unge betegner en gruppe af børn og unge, som befinder sig i en øget risiko for at udvikle kriminel adfærd. Forskningen på området antyder, at denne risiko kan være resultatet af et komplekst samspil mellem blandt andet personlige, familiære og samfundsmæssige faktorer, der kan påvirke de unges livsvilkår og muligheder. Ifølge det kriminalpræventive råd bør man derfor i højere grad tale om risiko og beskyttelsesfaktorer frem for entydige årsager (Det Kriminalpræventive Råd - *Risiko og beskyttelsesfaktorer*, u.å). For at få en dybere forståelse af kriminalitetstruet unge er det derfor relevant at undersøge og afdække både risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer, der kan have en indvirkning på de unges udvikling af kriminel adfærd.

Risikofaktorer er en række forhold, der kan øge sandsynligheden for, at unge bliver involveret i kriminalitet (Jørgensen, u.å.). På det individuelle niveau omfatter risikofaktorer blandt andet aggressiv adfærd, impulsivitet, psykiske udfordringer som angst eller depression. Unge, der har haft tidlig introduktion til normbrydende adfærd, eller været udsat for traumatiske hændelser såsom fysisk eller psykisk overgreb, er ligeledes i højere risiko for at udvikle kriminel adfærd (Social- og boligstyrelsen, 2024).

Social- og boligstyrelsen pointerer derudover, at vanskelige familieforhold ligeledes kan udgøre en væsentlig rolle i udviklingen af kriminalitetstruet adfærd. Unge, der vokser op i hjem præget af kriminalitet, vold eller stofmisbrug, har større sandsynlighed for at blive involveret i kriminelle aktiviteter. I forbindelse med dette ses det også, at mangelfuld forældreopdragelse, mangel på voksenstøtte og svage familiære bånd kan medvirke til at øge risikoen for afvigende adfærd. Ifølge rapporten er det især børn fra familier med lave socioøkonomiske ressourcer, der er særligt udsatte (Social- og boligstyrelsen, 2024).

Som tidligere nævnt spiller miljøet en central rolle, og ses i forskningen også som en faktor, der kan øge risikoen for at begå kriminalitet. Unge fra udsatte boligområder, hvor der i forvejen er høj kriminalitet, begrænset adgang til fritidsaktiviteter og uddannelse med mere, er særligt i risikozonen. I sådanne områder er risikoen for at blive rekrutteret til kriminelle grupperinger betydeligt højere (Justitsministeriet, 2023).

Beskyttelsesfaktorer er forhold, der reducerer risikoen for kriminel adfærd. En af de væsentlige beskyttende faktorer er tilstedeværelsen af stabile og trygge voksenrelationer. Dette kan eksempelvis være forældre, lærere eller andre voksenrelationer, der viser interesse, støtte, omsorg og vejledning. Ifølge Social- og boligstyrelsen er en stabil skolegang ligeledes en beskyttelsesfaktor, da skolemiljøet kan tilbyde strukturerede rammer og mulighed for at indgå i positive fællesskaber (Social- og boligstyrelsen, 2024). Fritidsaktiviteter som sport og kulturprojekter kan også fungere som beskyttende elementer.

Tidlig opsporing og identifikation af kriminalitetstruet unge er en vigtig del af den forebyggende indsats i socialt arbejde. Undersøgelser på området viser, at en tidlig indsats kan mindske risikoen for, at nogle unge ender i kriminalitet. Dette understøttes af en SFI rapport udarbejdet af det nationale forskningscenter for velfærd. Ifølge VIVEs (2011) rapport med titlen *Tidlig identifikation af kriminalitetstruede børn og unge*, er det afgørende at kommunerne bliver mere opmærksomme på børn og unge, som er i risiko for senere at begå kriminalitet. Rapporten identificerer relevante risikofaktorer, herunder individuelle, familiemæssige og miljømæssige forhold, der kan være til stede blandt børn og unge, der senere bliver involveret i kriminalitet (Christoffersen, M. N., et al., 2011).

Rapporten diskuterer også, hvordan årsagerne til kriminel adfærd blandt unge kan forstås gennem forskellige teoretiske perspektiver. Selvom det er umuligt at forudsige det enkelte menneskes livsforløb, kan forskningen i børns opvækstforhold alligevel give indblik i nogle

af de faktorer, der kan have betydning for udviklingen af kriminel adfærd. Rapporten belyser at forskningen i kriminel adfærd kan opdeles i 5 forskellige paradigmer, som hver især tilbyder unikke forklaringer og strategier til at forebygge kriminalitet (Christoffersen, M. N., et al., 2011).

Det første paradigme fokuserer på de ydre rammer, især lokalområdet, som en væsentlig faktor for at udvikle kriminel adfærd. Ifølge forskere inden for dette paradigme er det ikke nødvendigvis unges individuelle forhold, der har størst betydning, men derimod faktorer såsom vennekreds, risikomiljøer, lokale sammenhængskraft og den sociale kontrol i området. Det andet paradigme fokuserer på opvækstforhold i familien som den primære årsag til kriminel adfærd. Her fokuseres der på forhold som forældrenes misbrug, lav indkomst, arbejdsløshed, skilsmisser og forældreevne. Disse faktorer kan ifølge dette perspektiv øge risikoen for senere at begå kriminalitet. Det tredje paradigme retter blikket mod de unges egne ressourcer og deres aktuelle sociale og økonomiske situation. I dette paradigme er pointen, at det individets manglende ressourcer og muligheder, der er den udløsende faktor (Christoffersen, M. N., et al., 2011).

Det fjerde paradigme forholder sig til situationer og omstændigheder, der kan føre til kriminalitet. I denne sammenhæng ses kriminalitet som en reaktion på specifikke situationer snarere end som et resultat af langvarige personlige eller sociale problemer. Det femte og sidste paradigme ser kriminalitet som en rationel handling, samtidig pointeres det at dette perspektiv ikke behandles i rapporten (Christoffersen, M. N., et al., 2011).

De fem paradigmer i rapporten viser, hvordan forskningen på området trækker på en række forskellige og relevante faktorer, herunder sociale, familiære, individuelle og strukturelle forklaringer. Hvert paradigme giver indblik i forskellige indfaldsvinkler til at kunne forstå, hvorfor nogle unge kan ende i kriminalitet. I forbindelse med dette påpeger rapporten yderligere, at det ligeledes kan være en kombination af flere faktorer, der giver et mere nuanceret billede. Denne indsigt er central i arbejdet med kriminalitetsforebyggelse, da den ligger op til behovet for en helhedsorienteret tilgang (Christoffersen, M. N., et al., 2011).

I nedenstående afsnit vil vi undersøge hvordan mediernes fremstilling af ungdomskriminalitet kan påvirke den offentlige opfattelse og politiske dagsorden. Vi vil belyse, hvordan mediedækningen kan bidrage til at forme samfundets syn på unge i bandemiljøer, og hvordan dette kan føre til negative forestillinger.

3.5 Medie narrativer og den offentlige opfattelse

Forskning i mediernes rolle peger på, at der eksisterer bestemte forestillingsmønstre, som har en betydning for den måde, offentligheden opfatter kriminalitet og bestemte sociale grupper på (Jensen, K. B., & Lai, S. S. 2023). Disse mønstre kan blandt andet ses i fremstillingen af unge mænd fra udsatte boligområder, hvor faktorer som påklædning, opholdssted og etnisk tilhørsforhold ofte indgår i den visuelle præsentation (Jensen, K. B., & Lai, S. S. 2023).

Mediernes fokus har også haft indflydelse på den politiske debat, hvor bestemte temaer som parallelsamfund, ghettolister og bandeproblematikker har været gennemgående. I rapporter fra Justitsministeriet (2022) beskrives det, hvordan disse temaer indgår i forskellige lovpakker og strategier, der har til formål at øge tryghed og forebygge kriminalitet (Justitsministeriet, 2022). Eksempelvis fremgår det af dokumenter fra Rigsadvokaten, at der i særligt udsatte boligområder er indført skærpede straffe og initiativer som zoneforbud og opholdsrestriktioner, som skal virke præventive over for organiseret kriminalitet. Disse tiltag er del af en bredere strategi, der kobler lokal kriminalitetsbekæmpelse med nationale narrativer om integration og social kontrol (Justitsministeriet, 2022).

Samtidig har undersøgelser som dem foretaget af Mechlenborg dokumenteret, hvordan mediedækningen af udvalgte boligområder over tid har påvirket beboernes oplevelse af sig selv og omverdenens opfattelse af områderne. Det fremgår, at nogle områder omtales mere negativt end andre, og at denne omtale kan knyttes til bestemte narrativer, der går igen i nyhedsformidlingen (Mechlenborg, M., 2022).

Ud over den nationale mediedækning har lokale medier og sociale medier også fået en mere fremtrædende rolle i formidlingen af ungdomskriminalitet. Flere kommuner oplever, at lokale nyhedshistorier om unge i udsatte boligområder får stor opmærksomhed på platforme, hvor historier kan deles og kommenteres hurtigt og bredt. Dette har ændret medie billedet i retning af øget hastighed og lavere redaktionel kontrol, hvilket i nogle tilfælde har medført, at ufuldstændige eller ensidige fremstillinger spredes hurtigt, uden samme faktuelle forankring som i traditionel journalistik (Mechlenborg, M., 2022). Det betyder, at fortællinger om kriminalitet ikke alene kommer fra centrale medier, men i høj grad også formes og forstærkes gennem digitale fællesskaber og brugergenereret indhold (Jensen, K. B., & Lai, S. S. 2023)

3.6 Politiske tiltag & Lovgivning

I Danmark har bekæmpelse af ungdomskriminalitet i mange år været højt prioriteret på den politiske dagsorden. Gennem en række lovgivningsmæssige og politiske tiltag har skiftende regeringer forsøgt at forebygge og håndtere kriminalitet begået af børn og unge. Et af de centrale elementer i indsatsen har været et øget fokus på tidlig indsats, tværfaglighed og skærpede sanktioner over for unge i risikozonen (Børne- og Socialministeriet, 2019)

Et af det mest markante tiltag i nyere tid er den såkaldte ungdomskriminalitetsreform, som trådte i kraft den 1. juli 2019. Reformen indebar blandt andet oprettelsen af Ungdomskriminalitets Nævn og indførelsen af handleplaner og ungdomsindsats for børn helt ned til 10 år. Formålet med nævnet er at sikre en hurtigere og mere konsekvent reaktion over for kriminalitet begået af børn og unge, og samtidig etablere en tværfaglig koordination mellem politi, kommune og socialforvaltning (Danmarks Domstole, 2019).

Ungdomskriminalitet nævnet kan pålægge en unge handleplan, hvor den unge skal indgå i konkrete aktiviteter med det formål at modvirke videre kriminalitet og styrke tilknytningen til skole eller fritidstilbud.

Et andet politisk fokusområde har været ghetto- og parallelsamfunds pakken, som blev introduceret i 2018. Denne pakke har betydning for ungdomskriminaliteten i det omfang, den retter sig mod bestemte boligområder med høj andel af ikke-vestlige borgere, lav beskæftigelse og højt kriminalitetsniveau (Justitsministeriet, 2018). Her er der indført skærpede straffe for kriminalitet begået i udpegede områder samt mulighed for opsigelse af lejere, hvis en beboer i husstanden dømmes for kriminalitet (Justitsministeriet, 2020). Lovgivningen har til formål at øge trygheden og signalere konsekvens, men den har også mødt kritik for at stigmatisere bestemte befolkningsgrupper og skabe yderligere marginalisering.

Derudover har Folketinget vedtaget en række initiativer rettet mod forebyggelse, herunder SSP-samarbejdet (Skole, Socialforvaltning og Politi), som har eksisteret siden 1970'erne. SSP-modellen er formaliseret i mange kommuner og bygger på ideen om, at kriminalitet bedst forebygges gennem et tæt samarbejde mellem aktører, der er i kontakt med børn og unge i deres hverdag (Social- og Boligstyrelsen, 2022).

Denne tilgang har stor betydning for forebyggelsesarbejdet og bliver stadig fremhævet som en væsentlig del af kriminalitetsforebyggende beredskab.

Samtidig har der været fokus på uddannelse og beskæftigelse som kriminalitetsforebyggende faktorer (Christensen, G., et al. 2019). Lovgivning om obligatorisk uddannelsesplan, målrettede indsatser i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse, samt kontanthjælpsreformer, har alle haft til hensigt at skabe strukturer, der understøtter unges tilknytning til samfundet (Beskæftigelsesministeriet, 2016). Det vurderes i flere nationale strategier, at manglende skolegang og manglende beskæftigelse er blandt de største risikofaktorer i forhold til ungdomskriminalitet (Danmarks Statistik, 2024).

Af nyere tiltag kan også nævnes tryghedspakker og lokale indsatser finansieret af midler fra Justitsministeriet og Socialstyrelsen. Disse har haft til formål at styrke nærpolti, opsøgende gadeplansarbejde, fritidsaktiviteter og mentorordninger for unge i risikozonen. Derudover har nationale strategier lagt vægt på dataindsamling, evidensbaseret praksis og opfølgning på tværs af sektorer (Justitsministeriet, 2018).

Ud over det nævnte nationale indsatser har der også været fokus på lokalt forankrede tiltag, hvor kommunerne i samarbejde med politi og civilsamfund har fået mulighed for at skræddersy indsatser til deres specifikke problemområder. Eksempelvis har flere kommuner modtaget støtte gennem Justitsministeriets tryghedspakker, der inkluderer forløb som opsøgende gadeplansarbejde og mentorordninger til unge i risikozonen (Justitsministeriet, 2020). Denne form for målrettet støtte fremmer målet om, at indsatser skal være fleksible og forankret i det lokale kendskab til målgruppen.

Det nedenstående kapitel har til formål at redegøre for de videnskabelige og praktiske valg, der ligger til grund for udarbejdelsen af dette speciale. Kapitlet giver et indblik i, hvordan empirien er indsamlet, bearbejdet og analyseret. Ved at anvende en kvalitativ tilgang, med semistrukturerede interviews som primær metode, har vi ønsket at opnå en dybdegående forståelse af vores informanternes perspektiver, livshistorier og erfaringer (*Semistruktureret interview*, Metodeguiden, u.å.).

Kapitel 4.

4.1 Kvalitativ forskningsmetode

Vi har i dette speciale projekt valgt at indsamle vores empiri gennem forskningsmetoden semistrukturerede interviews. Dette valg er truffet ud fra ønsket om at få indblik i vores

informanternes synspunkter, holdninger, følelser og personlige erfaringer (Nikkhah, E., 2024). Derudover tilstræber vi en dybdegående indsigt i disse perspektiver for at opnå en bredere forståelse af vores problemfelt og dermed kunne besvare projektets problemformulering bedst muligt. Dette ønske om at opnå en dybere forståelse af de unges oplevelser og perspektiver stemmer overens med vores videnskabsteoretiske afsæt hermeneutik, som vægter fortolkning af menneskelig erfaring i dens kontekst (Schmidt, C. H., 2022). I forlængelse heraf søger vi ikke objektive sandheder, men at forstå, hvordan de unge selv tillægger mening til deres livssituation og sociale relationer (Pedersen, A., 2025).

Dette projekt tager udgangspunkt i en hermeneutisk tilgang, hvor forståelse og fortolkning af menneskelig erfaring er i centrum. Gennem fortolkning af vores informanternes fortællinger søger vi at opnå en dybere indsigt i deres oplevelser og livsverden. Vi anvender teori som et redskab til at åbne nye perspektiver på det empiriske materiale, og analysen udformes i et vekselspil mellem teori og empiri. Den hermeneutiske tilgang gør det muligt at fortolke udsagnene i deres kontekst og se, hvordan mening skabes og forstås i samspillet mellem individ og omverden (Kvale & Brinkmann, 2015). Ved at anvende denne tilgang kan vi skabe en nuanceret og dynamisk analyse, hvor vores fund fortolkes i lyset af både informantens egne perspektiver og de teoretiske begrebsrammer, vi har valgt.

Denne metodiske tilgang understøtter samtidig vores videnskabsteoretiske ståsted, hvor vi ser viden som noget, der skabes i samspil mellem forsker og deltager. Vi anerkender, at informanternes fortællinger ikke blot er empiriske data, men subjektive fortolkninger af deres erfaringer, som vi som forskere igen fortolker gennem vores teoretiske optik. Dette gør analysen cirkulær, hvor forståelsen fordybes gennem bevægelsen mellem del og helhed, præcis som det hermeneutiske princip tilsiger (Kvale & Brinkmann, 2015). Som nævnt søger vi, gennem samtalen, at opnå en dybere forståelse af informanternes oplevelser, som formidles i deres egne ord. Der arbejdes derfor med kvalitative data i form af sproglige udtryk og hverdagssprog frem for talbaserede og kvantitative målinger (Kvale & Brinkmann, 2015).

Som en forlængelse af ovenstående har vi forinden udførelsen af vores interviews udarbejdet to interviewguides, der fungerer som støtteværktøj til at strukturere og gennemføre interviewene (*Interviewguide*, Metodeguiden, u.å.). At der i den semistruktureret interviewform ikke er nogen krav om at stille spørgsmål i en bestemt rækkefølge, har givet plads til en åben dialog omkring problemfeltet, hvor der er mulighed for at stille opfølgende

spørgsmål, hvis vi havde behov for at få uddybet et svar. Kvalitative forskningsinterview giver os dermed en fleksibel struktur, hvor vi som forskere har mulighed for at forme samtalen uden at være bundet af interviewguiden (*Interviewguide*, *Metodeguiden*, u.å.).

Forud for gennemførelsen af vores interviews besluttede vi, efter nøje overvejelse, at interviewene skulle afholdes individuelt. Denne beslutning blev truffet med henblik på at skabe et trygt rum, hvor det var muligt at stille personlige og potentielt følsomme spørgsmål uden tilstedeværelse af andre informanter. Vi havde på forhånd kendskab til, hvem vi ønskede at interviewe, og vidste, at to af informanterne fra vores netværk fortsat har tilknytning til bandemiljøet, og endda tilhører forskellige bandegrupperinger. Af den grund vurderede vi, at det ikke ville være hensigtsmæssigt at interviewe dem samlet. Tværtimod mener vi, at vi ville opnå det mest troværdige og nuancerede datamateriale ved at gennemføre samtalerne enkeltvis.

Herudover anerkender vi som forskere vores etiske ansvar for at tilrettelægge interviewsituationen på en måde, der fremmer informanternes mulighed for at dele personlige erfaringer i et trygt og respektfuldt miljø. En individuel interviewramme skaber bedre forudsætninger for at indsamle detaljeret, reflekteret og meningsfuld empiri, som kan bidrage til en dybdegående analyse af vores undersøgelsesfelt (Kvale & Brinkmann, 2015).

4.2 Interviewguide

Som nævnt ovenfor har vi til vores interviews benyttet os af to forskellige interviewguides, hvori den ene af dem er blevet brugt til at interviewe begge vores informanter, og den anden blev brugt til at interviewe vores ekspertinformant. Formålet med at benytte disse interviewguides var at formulere og strukturere vores interviews med udgangspunkt i vores problemfelt, så vi kunne få indsamlet relevant empiri til besvarelsen af projektets problemformulering.

Da vi vidste at vi havde at gøre med et bredt problemfelt, havde vi internt diskuteret hvilke mulige emner vores informanter kunne berøre, og haft det i mente i udarbejdelsen af vores interviewguides. Vi har dog ikke brugt dette som skabelon, men snarere som en støtte til at udarbejde en disposition over, hvilke spørgsmål vi er interesserede i at få afdækket. Dette hjalp os med at formulere nogle overordnede spørgsmål, der efterfølgende blev tydeliggjort og konkretiseret. Det blev gjort ved løbende at omformulere og justere spørgsmålene i takt

med vores interne sparring og afgrænsning af problemfeltet. Som tidligere nævnt er det essentielt at få vores informanternes egne erfaringer og oplevelser belyst, hvorfor vores spørgsmål er formuleret således at vores informanter selv får lov til at definere hvad der er vigtigt at vide og hvad der særligt er gældende for dem. Spørgsmålene til vores ekspert informant omhandler deres arbejde med den unge og organisationens tilgang og arbejdsmetoder.

Vores interviewguides indeholder, hver især omkring 9 til 15 spørgsmål, samt nogle opfølgende spørgsmål, såfremt der var behov for uddybelse. Gennem interviewsituationen erfarede vi vigtigheden af at skabe tryghed og lade informanterne tale frit, hvilket gav nuancerede og ærlige svar. Vi styrede interviewet fleksibelt ved at følge op med uddybende spørgsmål, når relevante temaer opstod, samtidig med at vi holdt os til interviewguidens overordnede struktur. Disse interviewguides kan findes i projektets bilag.

4.3 Præsentation af informanter

En væsentlig del af forarbejdet har også været arbejdet med at sikre informanternes anonymitet og beskytte deres identitet. Alle vores deltagere er på baggrund af dette blevet tildelt opdigtede navne, og vil fremadrettet i projektet optræde under følgende navne:

- Arif (Aktivt bandemedlem)
- Sami (Tidligere bandemedlem)
- Omar (Socialarbejder)

Dette speciale tager udgangspunkt i kvalitative interviews med de tre informanter. Arif og Sami har begge haft en central rolle i det kriminelle miljø. Arif er fortsat aktivt bandemedlem, mens Sami er tidligere bandemedlem. Begge bidrager med dybdegående refleksioner over deres egne livsbaner, deres tilhørsforhold til bander samt årsagerne til deres deltagelse og fastholdelse i miljøet. Den tredje informant, Omar, er socialarbejder med mange års erfaring inden for gadeplansarbejde og støtte til unge i risiko for bandetilknytning.

Arif er tidligere medlem af banden Black Army og deltog i interviewet med stor åbenhed. Han er opvokset i en udsat bydel i en større dansk provinsby og kom tidligt i kontakt med bandekulturen via ældre venner og familiemedlemmer. Arif beskrev sin vej ind i kriminalitet som en kombination af sociale, økonomiske og følelsesmæssige faktorer, hvor behovet for

anerkendelse, fællesskab og økonomisk sikkerhed spillede en stor rolle. I dag er han stadigvæk i en overgang fra det kriminelle miljø.

Sami er tidligere medlem af banden Loyal To Familia (LTF), som han tilsluttede sig som teenager. Sami er opvokset i Tingbjerg, som også er særlig kendt for en stor bandekultur. Sami giver indblik i både personlige og strukturelle faktorer, der fastholder unge i bandemiljøet, såsom behovet for respekt, adgang til hurtige økonomiske gevinster, følelsen af broderskab samt lokalområdets betydning. Han fortæller om sin tid i LTF med stor indsigt, herunder om hierarkier, gruppepres, interne sanktioner og risiciene ved at forlade banden. Selvom Sami ikke længere er aktivt medlem, har han stadig relationer til miljøet, hvilket skaber både følelsesmæssige og sikkerhedsmæssige dilemmaer i hans hverdag.

Omar er daglig leder af ressourceteamet i Københavnerteamet, som er en bydækkende gadeplans institution i København. Omar har arbejdet med gadeplansarbejde siden 1998 og har gennem årene opbygget omfattende erfaring med at støtte udsatte unge i alderen 13-25 år. Hans faglige baggrund er forankret i pædagogisk uddannelse samt videreuddannelser som supervisor og miljøterapeut. Denne brede erfaring gør ham i stand til at navigere i de komplekse problemstillinger, der kan præge de unges liv.

Som leder af ressourceteamet har Omar ansvar for at koordinere og kvalitetssikre indsatsen i arbejdet med udsatte unge. Derudover varetager ressourceteamet en central rolle i at indsamle og bearbejde data fra gadeplansarbejderne, som de senere indsender på forskellige politiske niveauer for at få en idé om hvilken udsathed der arbejdes med.

4.4 Informeret Samtykke

Inden gennemførelsen af vores interviews har vi udarbejdet skriftlige samtykkeerklæringer, der giver os tilladelse til at anvende den indsamlede empiri fra vores interviewpersoner (*Samtykkeerklæring*, AAU, u.å.). Disse samtykkeerklæringer er specifikt tilpasset vores projekt samt dets formål. For at beskytte vores informanter har vi samtidig oplyst dem om deres rettigheder i henhold til databeskyttelsesforordningen, herunder retten til at trække deres samtykke tilbage, såfremt dette skulle blive nødvendigt. Vi har ligeledes informeret dem om fremgangsmåden for hvordan de kan tilbagetrække deres deltagelse, hvis de fortryder dette (*Samtykkeerklæring*, AAU, u.å.).

Samtykkeerklæringerne præciserer desuden, at vi som forskergruppe har ansvaret for både indholdet af data og den måde, oplysninger opbevares på (*Juristens guide*, AAU, u.å.). Da vi begge i gruppen har adgang til det indsamlede data og arbejder med personfølsomme oplysninger, har vi et fælles dataansvar. Vores informanter er yderligere blevet informeret om, at alle personoplysninger vil blive slettet efter projektet er blevet udarbejdet færdigt. Derudover har vi oplyst, at vi udelukkende anvender de data, der er relevante for projektet (*Juristens guide*, AAU, u.å.)

Alle informanter har læst og underskrevet samtykkeerklæringen inden interviewet for at sikre, at de er bekendt med formål og procedurer i forbindelse med datahåndteringen.

4.5 Databearbejdning

Vores interviews blev gennemført med brug af lydoptagelse for at sikre, at informanternes fortællinger kunne gengives så præcist og troværdigt som muligt. Ved at optage samtalerne kunne vi bevare nuancer som tonefald, pauser og følelsesmæssige udtryk, hvilket efterfølgende viste sig værdifuldt i analysen. Dette valg hænger fast sammen med vores hermeneutiske ståsted, hvor mening ikke kun findes i ordene, men også i måden, det siges på (Kvale & Brinkmann, 2015). Tonefald, pauser og følelsesmæssige udtryk bidrager til en dybere forståelse af informanternes oplevelser og fortolkninger, hvilket er centralt i en fortolkende analyse (Kvale & Brinkmann, 2015). Efter interviewene blev materialet transskriberet manuelt. Denne manuelle transskription har været en væsentlig del af vores databearbejdning, da det gjorde det muligt for os at komme tættere på informanternes sproglige valg. Gennem den proces kunne vi i højere grad opfange underliggende budskaber, som måske ikke umiddelbart fremstod i en hurtig gennemlytning (Kvale & Brinkmann, 2015).

I analysearbejdet tog vi udgangspunkt i en tematisk tilgang kombineret med kodning, hvor vi systematisk identificerede udsagn, der havde relevans for vores problemformulering (Kvale & Brinkmann, 2015).

Koderne blev inddelt i overordnede tematiske kategorier som anerkendelse og status, *miljø og kultur* samt *samfundssyn og system*. Disse temaer blev valgt med udgangspunkt i både vores teoretiske ramme og de empiriske tendenser, der trådte frem under transskriptionen (Kvale & Brinkmann, 2015). Farvekoder blev anvendt som et visuelt redskab til at organisere

og sammenholde data på tværs af informanter og tematikker. Dette har hjulpet os med at danne os et overblik og identificere mønstre og afvigelser i fortællingerne.

Undervejs i analysearbejdet valgte vi både at arbejde med interviewene enkeltvis og i samspil. Ved først at dykke ned i hver informants fortælling individuelt, kunne vi forstå deres personlige perspektiver og livsbaner. Herefter sammenholdt vi de to beretninger for at finde fællestræk, kontraster og potentielle sammenfald. Det viste sig, at informanternes udsagn på visse områder supplerede og understøttede hinanden, mens de på andre punkter gav os indblik i forskellige oplevelser og motiver for at indgå i bandemiljøet. Denne sammenlignende tilgang har bidraget til en mere nuanceret forståelse af de komplekse og individuelle veje ind i og ud af kriminelle fællesskaber.

Sammenfattende har databearbejdningen været en grundig og reflektiv proces, hvor vi med både struktur og åbenhed har søgt at lade informanternes stemmer træde tydeligt frem. Det har givet os mulighed for at undersøge, hvordan bande identitet og tilhørsforhold ikke blot formes af ydre strukturer, men også af dybt personlige og emotionelle forhold, som kommer til udtryk i den enkeltes fortælling.

4.6 Litteratursøgning

Litteratursøgningen i dette projekt har haft til formål at finde relevante kilder, der kan give indsigt i vores problemfelt. For at sikre en bred og nuanceret forståelse af vores emne har vi inddraget forskningsartikler, rapporter fra offentlige ministerier samt faglitteratur der belyser emnet fra flere vinkler. I forhold til vores søgning har vi primært brugt akademiske databaser som Google Scholar, Aalborg Universitets forskningsportal, Bibliotek.dk og fundne kilder fra litteraturlister. Ved at inddrage rapporter og statistikker fra sider såsom Justitsministeriet, Social- og boligstyrelsen og det kriminalpræventive råd sørger vi for at indhente opdateret forskning på området. Under søgningen har vi anvendt søgeord som "kriminalitetstruet unge", "unge og bandekriminalitet", "årsager til at unge indgår i bandemiljøer" og andre udtryk af relevans for vores problemfelt (AU Library, 2025). I forbindelse med dette har vi løbende revurderet og justeret vores søgestrategi for at sikre, at vi fik dækket alle relevante aspekter af emnet. Dette har betydet, at vi har anvendt forskellige søgetermer og kombinationer heraf samt udvidet vores søgning til forskellige databaser og biblioteker, når det har været nødvendigt.

Ydermere har vi forsøgt at inddrage både kvalitativ og kvantitativ viden og undersøgelser, for at sikre en bred tilgang. Derudover har vi forsøgt at lægge vægt på at benytte nyere studier, hvor det var muligt at finde dem. Vi har både brugt fritekstsøgninger og specifikke filtre for at sikre, at vi fandt den mest relevante og aktuelle forskning (AU Library, 2025). Undervejs i vores litteratursøgningsprocessen reflekteret over vores søgeresultater med fokus på relevans, kvalitet og troværdighed af de kilder, vi har fundet. Vi har aktivt vurderet, hvordan de enkelte kilder kunne bidrage til vores forståelse af emnet. Det har været vigtigt, at sikre, at de udvalgte kilder både repræsenterer aktuelle forskningsresultater og er baseret på veldokumenterede data.

4.7 Validitet/gyldighed

I vurderingen af validitet inddrager vi både informationer fra vores informanter samt vores ekspertinformant, med professionel erfaring inden for området. Vores informanternes udsagn bygger på personlige oplevelser og subjektive erfaringer, som vi anser for gyldige og relevante i forhold til den kontekst, vi undersøger. Samtidig bidrager ekspertinformanten med sine faglige vurderinger, arbejdstilgange og refleksioner, hvilket bidrager til en nuanceret forståelse for socialarbejderens møde med de unge.

Ifølge Brinkmann og Kvale (2015) beskrives validitet som noget, der afhænger af, om informationen fremstår overbevisende og troværdig (Brinkmann og Kvale, 2015). De fremhæver samtidig, at validitet i interviewbaseret forskning også handler om, hvorvidt den viden man opnår kan overføres til andre lignende situationer (Brinkmann og Kvale, 2015). I denne sammenhæng er det vigtigt at være opmærksom på, at vores informanternes udsagn ikke nødvendigvis kan generaliseres, men stadig giver værdifuld indsigt i nogle af de sociale og individuelle drivkræfter der kan forstås som bagvedliggende årsager til at man vælger at indgå i bande fællesskaber. Udsagnene fra vores ekspert informant trækker på bred erfaring fra praksis, hvilket styrker validiteten, netop fordi informantens oplysninger ikke kun er baseret på enkeltstående tilfælde, men udspringer af mødet med flere unge i lignende situationer (Brinkmann og Kvale, 2015).

4.8 Etiske overvejelser

I arbejdet med dette projekt har vi været særligt opmærksomme på de etiske overvejelser, der knytter sig til indsamling og anvendelse af empiri. Da vores interviews omhandler bandetilknytning og sårbare livsomstændigheder, har det været afgørende at sikre, at informanterne blev mødt med respekt, tryghed og fortrolighed. Alle informanter er blevet informeret mundtligt og skriftligt om projektets formål og deres rettigheder, herunder retten til at trække sig fra interviewet og retten til anonymitet.

Vi har valgt at anonymisere samtlige navne og personlige oplysninger for at beskytte deltagernes identitet. Derudover har vi undladt at inkludere følsomme oplysninger, som kan spores tilbage til konkrete personer eller hændelser. Interviewene er optaget med deltagernes samtykke og er transskriberet med henblik på at sikre korrekt gengivelse og respekt for deres stemme. Som forskere har vi desuden haft fokus på at indtage en reflekteret og ikke-dømmende tilgang til vores informanter. Vi har tilstræbt at præsentere deres fortællinger loyalt og med forståelse for deres perspektiver. Dette indebærer også, at vi har været bevidste om vores egen position som studerende og kommende fagpersoner, og hvordan denne kan påvirke både interviewet og analysen.

Valget af vores informanter har haft stor betydning for projektets perspektiv og dybde, da det har givet os adgang til både personlige erfaringer og professionelle indsigter. Vi er bevidste om, at netop disse valg har formet vores analyse og forståelse af problemfeltet. Udvælgelsen af informanterne skete gennem vores tidligere tilknytning til målgruppen, hvor vi via eksisterende relationer fik adgang til unge med erfaring fra bandemiljøer. Denne tilgang har givet os særligt dybdegående fortællinger, men vi er samtidig opmærksomme på, at det kan have indflydelse på både informanternes åbenhed og vores egen fortolkning.

Endelig har vi overholdt retningslinjerne for god videnskabelig praksis og databeskyttelse i henhold til vores institutions krav. Projektet er gennemført i overensstemmelse med de gældende etiske principper for kvalitative undersøgelser inden for samfundsvidenskab (*Speciale semesterbeskrivelse*, AAU, 2025).

I nedenstående afsnit vil vi præsentere og redegøre for relevant teori, som vi har valgt at anvende til at analysere vores empiriske data med. For at kunne besvare projektets problemformulering, har vi valgt at anvende følgende tre teoretiske perspektiver: Axel Honneths anerkendelsesteori, Howard Beckers (2020) stemplingsteori og Aaron Antonovskys (2003) teori om oplevelse af sammenhæng (OAS).

Kapitel 5.

5.1 Teoretisk afsæt

Vi har valgt at benytte Honneth (2003), da hans teori giver os mulighed for at analysere de unges behov for anerkendelse på Honneths forskellige niveauer. Teorien hjælper os med at forstå, hvad der sker når anerkendelse mangler og hvordan dette kan påvirke de unge. Antonovsky (2003) anvender vi for at undersøge, om de tre centrale begreber kommer til udtryk i det professionelle relationsarbejde med de unge. Teorien hjælper os med at analysere, hvordan disse begreber eventuelt viser sig i mødet mellem socialarbejderen og den unge, og om relationen dermed kan fungere som en beskyttende faktor mod tilknytning til bandemiljøet (Antonovsky, 2003).

Beckers (2020) stemplingsteori hjælper os med at analysere, hvordan samfundets kategorisering og gentagen negativ opmærksomhed kan føre til selvopfyldende profetier og marginalisering (Becker, 2020).

Vi anvender ovenstående tre teorier hver for sig i analysen, hvor de kobles til forskellige aspekter af vores empiri. Samtidig betragter vi dem som supplerende, idet de tilsammen giver os mulighed for at analysere unges situationer ud fra både individuelle, relationelle og samfundsmæssige perspektiver. På den måde sikrer vi en helhedsorienteret tilgang til problemstillingen. Nedenstående indeholder en redegørelse af ovenstående teorier.

5.2 Axel Honneth - Anerkendelsesteori

5.2.1 Tre former for anerkendelse

Den private sfære - “kærlighedsanerkendelsen”: Denne sfære omfatter at anerkendelse opnås via blandt andet kærlighedsmæssige relationer fra de omgivende personer (Juul, 2025). Det kan eksempelvis være forældre-kærlighed eller venskabsforhold hvor der både kan indgå følelsesmæssig samt kropslig anerkendelse. I denne sfære kan anerkendelse modtages ved at individet oplever sig anerkendt for blandt andet deres egenskaber, ressourcer og værdier. Derudover oplever individet at føle sig elsket og betydningsfuld, hvilket skaber et positivt selvbillede og styrker den unges selvtillid. Ideen i denne sfære er ligeledes at individet sættes i stand til at stå på egne ben og deltager samt navigerer i sociale fællesskaber på egen hånd (Juul, 2025).

Den retlige sfære: Denne sfære indebærer de rettigheder som individet er garanteret gennem lovgivningen. Her er det centralt, at individet oplever at have samme rettigheder på linje med andre borgere i samfundet. Det væsentlige i denne sfære er, at individet føler sig anerkendt som “medlem af samfundet retsfællesskab” (Høilund & Juul, 2005). I denne sfære anerkendes individet som et moralsk og selvstændigt handlende menneske, der har ret til medbestemmelse og deltagelse i samfundet på trods af deres sociale stilling (Juul, 2025).

Den solidariske sfære - “social værdsættelse”: Denne sfære handler om anerkendelse, der opstår gennem deltagelse i sociale fællesskaber. Her anerkendes individet for den, det er, samt for de bidrag og kvaliteter, det bringer med sig i det fællesskab eller samfund, det indgår i (Juul, 2025). Denne form for anerkendelse styrker følelsen af at være værdifuld og have en betydning for andre (Høilund & Juul, 2005). Et eksempel på dette kan ses i gademiljøer, hvor ældre og erfarne personer anerkender de unges særlige egenskaber, hvilket kan være med til at skabe en oplevelse af tilhørsforhold og værdighed.

Ifølge Honneth (2003) er det nødvendigt at individet opnår fyldestgørende anerkendelse i ovenstående sfære for en vellykket identitetsdannelse (Høilund & Juul, 2005). I forbindelse

med dette fremhæves det yderligere i Honneths teori, at der til hver af de tre anerkendelsesformer knytter sig tilsvarende former for disrespekt i form af krænkelse. Manglende anerkendelse i ovenstående sfærer kan blandt andet medføre negative moralske selvopfattelser hos individet (Høilund & Juul, 2005).

5.2.2 Tre slags disrespekt

I teorien deler Honneth krænkelsesformerne op i tre hovedkategorier: *“Kropslige krænkelse”*, *“nægtelse af rettigheder”* og *“nedværdigelse af livsformer”*.

Hvis man tager udgangspunkt i den private sfære, belyses det i teorien, at krænkelse kan komme til udtryk i form af omsorgssvigt eller fysisk overgreb. Denne form for krænkelse er det modsatte af kærlighedsanerkendelsen, og der kan være tale om fysisk vold, tortur og andre former for overgreb, der krænker individets oplevelse af sikkerhed (Høilund & Juul, 2005). I den retslige sfære, kan krænkelse opstå i forbindelse med tab af rettigheder eller uretfærdigt behandling af retssystemet såsom diskrimination. Krænkelse i denne form påvirker den enkeltes sociale integration og selvbillede. I den sidste sfære kan krænkelse opleves som ydmygende, hvor vedkommende nedgøres eller ignoreres på en måde hvor de ikke føler sig set, hørt eller værdsat af deres omgivelser. Typisk medfører denne form for krænkelse følelser af skam og vrede (Høilund & Juul, 2005).

5.3 Howard Becker - Stemplingsteori

For at forstå, hvorfor unge i udsatte boligområder kan havne i kriminalitet, er det relevant at inddrage den amerikanske sociolog Howard Beckers stemplingsteori. Teorien fremhæver, hvordan samfundets reaktioner på visse handlinger og grupper, former hvem der opfattes som kriminelle eller afvigere (Becker, 2020).

Ifølge Becker opstår kriminalitet og afvigelse ikke som et direkte resultat af den handling, individet har begået, men snarere gennem en social og symbolsk proces, hvor samfundet tildeler en bestemt betydning til handlingen og til den person, der udfører den (Becker, 2020). Det er med andre ord ikke selve lovovertrædelsen, der nødvendigvis gør individet til kriminel, men den sociale reaktion og stempling, der følger. Når bestemte grupper eller personer systematisk bliver udsat for negativ opmærksomhed fra autoriteter som politi,

skoler, sociale myndigheder og medier, kan det føre til, at disse individer får tildelt en afvigende identitet en rolle, de med tiden kan begynde at identificere sig med (Becker, 2020).

Becker forklarer, at det ikke er selve handlingen, der gør en person til afviger, men at personen får tildelt etikken som afviger af andre. Det er altså omgivelsernes reaktion, der definerer adfærden som afvigende (Becker, 2020). Dette synspunkt flytter fokus fra individets moral eller psykologiske karaktertræk til de sociale processer, der skaber og opretholder forestillinger om normalitet og afvigelse. Når en ung person eksempelvis bliver taget i butikstyveri og herefter mødes med mistro, mistænkeliggørelse og gentagne sanktioner, kan stempelingen få en selvforstærkende effekt. Den unge begynder måske at handle i overensstemmelse med den rolle, samfundet allerede har tildelt dem, og ikke nødvendigvis fordi de er "kriminelle af natur", men fordi deres handlemuligheder indsnævres, og deres sociale identitet formes af omgivelsernes reaktioner (Becker, 2020).

Det er vigtigt at understrege, at Becker (2020) ikke argumenterer for, at stempeling alene fører til kriminalitet eller afvigende adfærd. Han anerkender, at mange mennesker begår normbrud, uden at dette nødvendigvis fører til en vedvarende afvigende identitet. Det afgørende er, hvordan samfundet reagerer. Når stempelingen gentages og bliver en del af individets sociale identitet, øges risikoen for marginalisering og vedvarende kriminalitet (Becker, 2020). Heri ligger styrken i Beckers teori, den åbner for en forståelse af kriminalitet som en dynamisk og socialt konstrueret proces, snarere end som et resultat af medfødte eller individuelle træk.

Beckers stempelingsteori er særligt relevant i konteksten af udsatte boligområder, hvor unge kan møde forudindtagede opfattelser og sociale kontrolmekanismer, der placerer dem i en risikozone ikke blot på grund af deres handlinger, men på baggrund af deres bopæl, etnicitet, sociale status og relation til myndighederne (Becker, 2020). Når disse unge konstant mødes med mistænksomhed og bliver overvåget og kontrolleret i højere grad end deres jævnaldrende, kan det medføre en oplevelse af at være dømt på forhånd. Dette kan føre til frustration, modstand og i nogle tilfælde til, at de påbegynder en kriminel løbebane, ikke nødvendigvis fordi de havde en sådan intention fra starten, men fordi samfundet allerede har placeret dem i rollen som afviger (Becker, 2020).

Stempelingsteorien bidrager dermed med et vigtigt perspektiv til forståelsen af kriminalitet blandt unge i udsatte områder. Den udfordrer den traditionelle opfattelse af kriminalitet som en individuel fejl og inviterer i stedet til at se på de sociale strukturer, normer og

institutionelle praksisser, der former, hvem der opfattes som “indenfor” og “udenfor” samfundets normer (Becker, 2020).

5.4 Aaron Antonovsky - Oplevelse af sammenhæng

Aaron Antonovsky (2003) er en israelsk-amerikansk medicinsk sociolog, der er særlig kendt for teorien om oplevelse af sammenhæng (OAS), som forklarer hvorfor nogle mennesker bevarer trivsel og modstandskraft, selv under livets mest belastende vilkår (Antonovsky, 2003). I arbejdet med udsatte unge, som befinder sig i risikozonen for marginalisering og potentielt bandetilhørsforhold, kan Antonovskys teori om *oplevelse af sammenhæng* (OAS) anvendes som en værdifuld analytisk ramme. OAS er et centralt begreb inden for den salutogenetiske tilgang, som fokuserer på at forklare sygdom og afvigelse (Antonovsky, 2003). Ifølge Antonovsky (2003) består OAS af tre kernekomponenter: begribelighed, håndterbarhed og meningsfuldhed. Disse dimensioner spiller en afgørende rolle i, hvordan individer, herunder unge i sårbare positioner, kan navigere i en kompleks og ofte kaotisk hverdag.

- **Begribelighed**

Begribelighed refererer til, hvorvidt individet oplever verden som struktureret, forudsigelig og forståelig. For unge i udsatte positioner kan livet ofte præges af ustabilitet, traumer og mangel på klare rammer. En professionel voksen relation fx en socialarbejder kan bidrage til at skabe en struktur og forklare sammenhænge i den unges liv, hvilket kan øge oplevelsen af begribelighed (Antonovsky, 2003). Når den unge oplever, at deres følelser, reaktioner og situation bliver forstået og sat i kontekst, styrkes evnen til at finde mening i livsbegivenheder.

- **Håndterbarhed**

Håndterbarheden handler om følelsen af at have de nødvendige ressourcer, enten internt eller eksternt til at kunne håndtere livets udfordringer. En professionel, der optræder som en konsekvent og støttende figur, kan fungere som en ekstern ressource, der bidrager til den unges mestringsstrategier. Det kan være i form af praktisk støtte, følelsesmæssig regulering eller hjælp til at navigere i sociale eller institutionelle systemer (Antonovsky, 2003).

- **Meningsfuldhed**

Meningsfuldhed beskrives som den vigtigste af de tre kernekomponenter. Den dækker over individets oplevelse af, at livet og dets vanskeligheder har en følelsesmæssig betydning, og at det er værd at investere i (Antonovsky, 2003). Når en ung føler sig set, hørt og anerkendt af en professionel, kan det bidrage til at skabe en følelse af eksistentiel mening. Dette styrker modstandskraften mod destruktive miljøer, som ellers ofte kan tilbyde en fordrejet form for identitet, fællesskab og formål (Antonovsky, 2003). På den måde fungerer en stærk, professionel relation som en buffer mod marginalisering og kriminell adfærd, fordi den støtter den unges OAS. Dette stemmer overens med relevant forskning på området fremlagt af Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, som viser, at stabile voksenrelationer har en betydningsfuld beskyttende effekt på unge i risikozonen (Egelund, T., et al., 2008). Relationen bliver ikke blot et terapeutisk redskab, men en aktiv del af den unges oplevelse af, at livet kan forstås, håndteres og tillægges mening, selv i en kaotisk social kontekst.

Kapitel 6

6.1 Analyse

I nedenstående afsnit vil vi udarbejde en analyse baseret på vores empiriske materiale. Analysen tager afsæt i følgende teorier: Axel Honneths anerkendelsesteori, Howard Beckers stemplingsteori og Aaron Antonovskys teori om oplevelse af sammenhæng (OAS). Teorierne vil blive anvendt i samspil med centrale udsagn fra vores informanter for at få dybere indsigt i deres oplevelser og forståelser. Endvidere har vi valgt at opdele analysen i to separate dele for at skabe en klar struktur. Første del af analysen fokuserer i høj grad på vores informanternes egne erfaringer og fortolkninger til det at være tilknyttet bandemiljøet. Her vil vi benytte vores tematiske kategorier: *anerkendelse og status, miljø og kultur samt samfundssyn og system*, set gennem vores to informanternes perspektiver.

I vores første tema vil vi tage udgangspunkt i Axel Honneths anerkendelsesteori, for at få indblik i hvordan mangel på anerkendelse i de forskellige sfærer kan påvirke den unge. I

vores andet tema vil vi benytte Howard Beckers stemplingsteori, for at kunne forstå hvordan de unge kan blive påvirket af samfundet reaktioner og hvordan dette kan føre til en stempling samt hvilke konsekvenser det kan have. I vores tredje tema vil vi tage udgangspunkt i Aaron Antonovskys teori om oplevelse af sammenhæng (OAS), for at se om de unge har opnået en tilstrækkelig OAS. Med denne teori kan vi undersøge hvordan den professionelle rolle kan medvirke til at opbygge en stærk OAS hos den unge gennem de tre hovedkomponenter. Ved at forstå begge veje ind i bandemiljøet, den tvungne og den tilvalgte, så får vi et mere nuanceret blik på, hvordan forebyggelse skal differentieres og målrettes de unges virkelighed.

Anden del af analysen vil tage udgangspunkt i interviewet med vores socialarbejder Omar, for at belyse professionelle perspektiver og tilgange til arbejdet med unge drenge i vores målgruppe. Afslutningsvis vil hver analysedel blive rundet af med en delkonklusion, som opsummerer de væsentlige pointer for det pågældende afsnit, hvorefter der vil fremgå en samlet konklusion på hele analysen.

6.2 Første del

6.2.1 Anerkendelse og status (Arif)

I dette afsnit anvendes Axel Honneths anerkendelsesteori til at undersøge, hvordan Arifs identitetsudvikling kan blive formet af fraværende og negative anerkendelsesformer. Ifølge Honneth (2003), er anerkendelse gennem den private sfære fundament for individets udvikling af selvværd (Højlund & Juul, 2005). Anerkendelse i denne sfære opstår gennem nære og trygge relationer, hvor den unge oplever sig set, hørt og elsket for den, de er. Arif giver i interviewet udtryk for, at denne anerkendelsesform har været fraværende, hvilket belyses i følgende citat: *“Jeg var et barn, der følte mig meget alene. (...) Og så var der spændingen. Jeg kedede mig ekstremt meget som barn. Jeg spillede lidt bold, men ellers havde jeg ikke noget at gå op i, ingen fritidsaktiviteter, og der var ikke nogen voksne, som så mig eller troede på mig.”* (Arif, interview, 2025).

Citatet peger på en grundlæggende emotionel ensomhed i opvæksten, hvor både skole og familie kan have svigtet i at tilbyde stabile og nærværende relationer. Fraværet af følelsesmæssig tryghed kan have forstyrret udviklingen af selvværd og dermed medføre en

indre tomhed, der senere kunne udfyldes af bandemiljøets fællesskabsfølelse (Højlund & Juul, 2005). Når en ung ikke bliver mødt med vedvarende omsorg og opmærksomhed, kan der tales for at de risikerer at føle sig mindre værd, hvilket kan påvirke deres selvforståelse (Højlund & Juul, 2005). Som Honneth (2003) argumenterer for kan denne manglende kærlige anerkendelse medføre en grundlæggende svækkelse af individets evne til at engagere sig følelsesmæssigt med andre (Højlund & Juul, 2005). Når behovet for tilknytning og ubetinget accept ikke imødekommes, kan det blive svært at opbygge tillid til, at relationer kan være stabile og trygge. Arif beskriver yderligere, at han var *“den mørke dreng med temperament, som lærerne ikke orkede. Jeg blev hurtigt stemplet som ballademager.”* (Arif, interview, 2025). Dette kan vise at Arif ikke blot manglede omsorg, men også blev negativt defineret af de voksne omkring ham. Dette kunne have svækket hans mulighed for at danne en positiv identitet (Højlund & Juul, 2005).

Denne emotionelle udeblivelse kan ifølge Honneth (2003) have langtrækkende konsekvenser, hvor barnet kan udvikle en tilknytningstype præget af afvisning, og hvor nærhed kan forbindes med kontrol eller svigt (Højlund & Juul, 2005). Der kan derfor argumenteres for, at Arifs senere fund af anerkendelse i bandemiljøet ikke er tilfældigt, da følelsesmæssig distance og hårdhed bliver værdsat i disse miljøer (Qvotrup, 2007). Når kærlig anerkendelse udebliver i de nære relationer, kan individet blive mere modtagelig overfor fællesskaber, hvor respekt ikke gives betingelsesløst, men opnås gennem frygt eller magt, hvilket kan være tilfældet for Arif. Med dette menes at fraværet af anerkendelse gennem nære relationer i Arifs tilfælde kunne have ført til en indre tomhed, hvor verden mødes med mistillid, selvbeskyttelse og behovet for kontrol. Dette kan kobles til Honneths argumentation for at det kun gennem vedvarende, trygge relationer at individet kan udvikle et stabilt og positivt selvbillede (Højlund & Juul, 2005). Arifs oplevelse kan derfor pege imod, hvad der kan ske, når disse relationer og trygge forhold ikke er tilgængelige.

Retlig anerkendelse handler ifølge Honneth (2003) om at blive anerkendt som et ligeværdigt og myndigt individ med rettigheder og krav på deltagelse i beslutninger, der vedrører ens liv. Arif beskriver, hvordan hans erfaringer med systemet var præget af kontrol uden inddragelse, han siger følgende: *“Der var ikke nogen stor forklaring dengang [...] ingen spurgte mig, hvad jeg selv ville. Så til sidst lukkede jeg bare helt af. Jeg blev iskold.”* (Arif, interview, 2025).

Ovenstående citat kan pege på en grundlæggende krænkelse på retlig anerkendelse, da Arif beskriver ikke at blive mødt som en person med rettigheder og mulighed for indflydelse i eget liv (Højlund & Juul, 2005). Citatet indikerer derudover, at Arif blev behandlet som en sag, systemet skulle tage beslutninger om. Ifølge Honneth (2003) underminerer denne form for eksklusion individets oplevelse af at høre til i samfundets fællesskab (Højlund & Juul, 2005). Når Arif ikke bliver inddraget i beslutninger, der har stor betydning for hans liv, kan det føre til en følelse af afmagt og at miste kontrollen. Det handler ikke kun om at føle sig overset, men om at opleve, at man ikke har noget at skulle have sagt i eget liv. Arif fortæller eksempelvis:

“Jeg blev taget væk fra alt, jeg kendte, og sat ind i et fremmed hjem med fremmede mennesker. Og det skete ikke bare en gang. Jeg blev flyttet rundt fra den ene plejefamilie til den anden, og senere til forskellige døgninstitutioner.” (Arif, interview, 2025).

Denne gentagne erfaring med at blive flyttet uden inddragelse, forklaring eller forberedelse, modarbejder ikke blot Arifs retssikkerhed, men også hans tro på, at samfundet anerkender ham som en værdig og handlekraftig borger (Højlund & Juul, 2005). Set i lyset af Honneth (2003) er netop denne tillid afgørende for, at individet kan føle sig som en ligeberettiget del af fællesskabet. I Arifs fortælling fremstår det tydeligt, at retlig anerkendelse har været fraværende, ikke blot som en oplevelse, men som en gennemgående strukturel virkelighed. Han udtrykker det således:

“Jeg blev smidt ud af skolen i 7. klasse. Der var ikke nogen, der rakte ud, ingen der prøvede at forstå mig.” (Arif, interview, 2025). Det handler ikke kun om, at Arif manglede støtte, men også om, at han ikke fik mulighed for at blive hørt og behandlet som et selvstændigt og ansvarligt menneske. Der kan i stedet tales for at han blev mødt med afvisninger og holdt udenfor. Hvis samfundets institutioner vælger at straffe i stedet for at lytte, og skubbe unge ud i stedet for at prøve og forstå dem, kan de miste følelsen af at kunne være en del af fællesskabet (Højlund & Juul, 2005). Ifølge Honneth (2003) kan dette skabe en oplevelse af, at man ikke har en legitim plads i samfundet, hvor man yderligere kan føle sig som objekt for regler frem for subjekt med rettigheder (Højlund & Juul, 2005).

Denne udelukkelse kan få konsekvenser for selvrespekten. I stedet for at se sig selv som én, der har krav på retfærdighed og medbestemmelse, kan individet begynde at acceptere ens egen selvforståelse som uforstående (Højlund & Juul, 2005). Arif formulere det indirekte, da han siger: *“Jeg følte, hele verden havde taget beslutninger over hovedet på mig, så jeg*

besluttede mig for, at nu bestemte jeg” (Arif, interview, 2025). Denne vending kan markere overgangen fra en oplevet eksklusion til en aktiv modstand, der ifølge Honneth (2003) netop opstår, når mennesker frarøves retten til at blive taget alvorligt som moralsk og juridisk subjekt (Højlund & Juul, 2005).

Retlig anerkendelse er ikke blot et spørgsmål om at være registreret i et system, det handler om reel inddragelse og anerkendelse af individets dømmekraft og stemme (Højlund & Juul, 2005). Når dette svigter, som i Arifs tilfælde, kan den unge efterlades med en følelse af magtesløshed, som nemt kan omsættes til vrede, modstand og tilknytning til alternative miljøer, hvor ens ord og handlinger, om end destruktive, stadig får vægt (Højlund & Juul, 2005). I dette perspektiv kan der tales for at bandemiljøet ikke kun bliver et fravalg af samfundet, men også en konsekvens af et samfund, der aldrig rakte hånden ud.

I Honneth (2003) tredje sfære, solidaritet, der anerkendes individet for dets unikke bidrag til fællesskabet. Arif oplevede aldrig denne anerkendelse i formelle fællesskaber som skole, fritidsliv, eller familie. I stedet fandt han den i bandemiljøet, hvor han blev bekræftet for at leve op til de normer og værdier, der gjorde sig gældende der. Han siger: *“Det var som om, jeg havde bekræftet, hvem jeg var, en der ikke kunne styres. Og det gav respekt i den verden.”* (Arif, interview, 2025).

Her ses tydeligt, hvordan bandekulturen tilbød en alternativ form for anerkendelse, hvor sociale evner blev omsat til magt og overlevelse kompetencer. Denne respekt var dog betinget og skrøbelig, baseret på præstation, dominans og lydighed. Arif fortæller: *“Du fik ikke ros for at være loyal, du blev straffet, hvis du ikke var det.”* (Arif, interview, 2025). Dette viser, at anerkendelsen i bandemiljøet kunne være kontrollerende og afhængig af konstant tilpasning. Ifølge Honneth (2003) kan denne form for betinget solidaritet hæmme individets mulighed for at udvikle en fri og autentisk selvopfattelse.

Denne form for betinget solidaritet producerer ifølge Honneth (2003) ikke blot et skrøbeligt selvforhold, men også en ensidigt udviklet identitet, hvor individet konstant må bevise sin værdi (Højlund & Juul, 2005). Arif beskriver, hvordan han i stigende grad påtog sig rollen som den dominerende. Han udtaler følgende: *“Så i stedet for at blive presset ind i noget, begyndte jeg selv at presse de yngre. Ikke fordi jeg var stolt af det, men det var det, jeg havde lært, enten bliver du undertrykt, eller også bliver du undertrykkeren.”* (Arif, interview, 2025). Dette kan ses som et udtryk for, at han i mangel på anerkendelse i de formelle fællesskaber internaliserede de normer, der gav status i det destruktive miljø. Ifølge Højlund & Juul (2005)

vil individer, der ikke oplever solidarisk anerkendelse, søge mod fællesskaber, hvor andre former egenskaber, som fx dominans eller hårdhed, bliver værdsat (Højlund & Juul, 2005).

Honneth (2003) fremhæver, at solidarisk anerkendelse kan være afgørende for udviklingen af selvagtelse, fordi den forudsætter, at fællesskabet værdsætter individets egenskaber som noget positivt og uerstatteligt. I Arifs tilfælde kan vi tale for at hans egenskaber blev anerkendt, men inden for en destruktiv norm ramme, hvor værdien af individet var tæt forbundet med frygt og lydighed. Denne form for anerkendelse er ikke solidarisk i Honneths forstand, men vi kan argumentere for at det snarere er et udtryk for negativ socialisering, hvor fællesskabet kræver tilpasning til en bestemt adfærd for at give plads og værdi til den enkelte.

Desuden peger Arif selv på, hvordan denne form for anerkendelse ikke skabte indre tryghed eller stolthed, men i stedet efterlod ham med en ambivalent følelse, dette kommer til udtryk i følgende citat: *“Jeg troede, jeg havde styr på det hele, men i virkeligheden havde jeg bare bygget et skjold, så ingen kunne komme ind.”* (Arif, interview, 2025). Det antyder, at selv den anerkendelse, han opnåede, aldrig blev integreret som et trygt fundament for selvagtelse. I stedet var den bundet til en ydre rolle og en konstant præstation, et forhold som Honneth (2003) beskriver som en trussel mod individets evne til at udvikle en autentisk identitet (Højlund & Juul, 2005).

Samtidig ser vi, hvordan Arifs sociale rolle i banden kunne have givet ham en midlertidig følelse af betydning, men ikke en varig forankring i positive fællesskaber. Han beskriver: *“Hvis jeg går, hvem er jeg så? Jeg har ikke nogen uddannelse, ikke noget fast arbejde. Jeg har ingen at gå til, der forstår mig på samme måde.”* (Arif, interview, 2025). Dette citat kan afsløre den dybe sammenhæng mellem solidarisk anerkendelse og identitet. Når individets anerkendelse udelukkende er knyttet til ét fællesskab, fx en bande, kan det ifølge Honneth (2003) og Højlund & Juul (2005) få stor betydning for selvagtelsen og tilknytningen. Anerkendelsen kan derfor blive afgørende for, hvordan individet forstår sin egen værdi og identitet (Højlund & Juul, 2005). Det er ikke blot fællesskabet, han kan miste, det er også fornemmelsen af, hvem han er.

Ifølge Honneth (2003) forudsætter solidarisk anerkendelse et inkluderende samfund, hvor alle individer har adgang til at få deres potentialer positivt vurderet og udviklet. Arifs fortælling illustrerer netop det modsatte, at hans evner og behov aldrig blev set i institutionelle eller sociale sammenhænge uden for banden. Den værdi, han havde, blev kun synlig, når han

kunne fremvise den gennem magt og frygt. Dette fravær af konstruktiv anerkendelse kan tale for, at han blev fastholdt i en rolle, som han dybest set ikke identificerede sig med.

Ovenstående afsnit giver et indblik i, hvordan Arifs oplevelser med manglende anerkendelse har haft betydning for hans identitetsudvikling og senere tilknytning til bandemiljøet. For at nuancere forståelsen af anerkendelsens betydning, vil vi i det følgende rette fokus mod vores anden informant, Sami. Ved at inddrage begge vores informanter, ønsker vi at undersøge, hvordan oplevelser af anerkendelse eller fraværet heraf kan forme unges vej ind i bande fællesskaber. Der er tale om et komparativ, hvor vi ikke blot ønsker at sammenligne de to unges oplevelser, men også at belyse fællestræk og forskelle, der kendetegner deres forståelse af anerkendelse og status (Boje, T. P., 2024). Hvor Arifs fortælling især peger på konsekvenserne af meget system kontakt og institutionel stempling, giver Samis historie indblik i en mere skjult form for eksklusion, præget af social ulighed og manglende muligheder i nærmiljøet, hvilket fremhæves i nedenstående afsnit. Vores to informanters fortællinger supplerer således hinanden og udbygger analysens samlede argumentation om, hvordan forskellige former for manglen på anerkendelse kan lede til samme udfald.

6.2.2 Anerkendelse og status (Sami)

Under vores interview med Sami fremstod det tydeligt, at anerkendelse spillede en central rolle i hans valg om at indgå i et bandemiljø. Som nævnt tidligere i projektet har Sami været en del af bandegrupperingen Loyal To Familia, også kendt som LTF.

Sami giver i interviewet flere gange udtryk for, at en af de ting der i første omgang tiltrak ham til miljøet var den anerkendelse og respekt, der fulgte med. Følgende giver indblik i ovenstående.

“...Jeg ville sige at det tog en hurtig fart for mig, jeg blev introduceret til nogle meget “tunge” mennesker, vil jeg kalde det. Den anerkendelse de fik og som man generelt får ved at være en del af LTF, tiltrak mig meget. Altså det gik hurtigt, og derfra var jeg en del af LTF i omkring 5 års tid....” (Sami, interview, 2025).

Ovenstående citat belyser, at Sami forbinder “tunge mennesker” med anerkendelse, samt at dette var en af årsagerne til, at han blev en del af banden på relativt kort tid. Citatet peger yderligere på en søgen efter social værdsættelse og respekt. Adspurgt ind til dette fortæller Sami yderligere.

“Jamen det er en anerkendelse der ligesom er koblet til dit navn, folk der ikke er en del af LTF, genkender dig som ham den “brutale LTF’er”. Der er anerkendelse fra dine brødre i LTF når du rykker en rang op, f.eks. der er anerkendelse i det broderskab, man er en del af. Det er et Familie Nært bånd, man har, også er man en del af et anderledes sammenhold...” (Sami, interview, 2025).

Ovenstående beskrivelser af anerkendelse tydeliggør, at det for Sami ikke kun handlede om at opnå værdsættelse i gruppen, men også om at blive set og anerkendt af det omgivende samfund. Som tidligere nævnt argumenterer Honneth (2003) for, at anerkendelse er en betingelse for individets mulighed for at udvikle et positivt forhold til sig selv (Højlund & Juul, 2005). Samis beskrivelse af den tætte loyalitet og det broderskab, han oplevede i LTF, kan ses som en form for solidarisk anerkendelse, hvor han gennem gruppens respekt blev bekræftet i sin værdi og identitet. Der kan tales for at denne solidariske anerkendelse gav Sami en oplevelse af at høre til og have en betydningsfuld rolle i et fællesskab, hvor hans handlinger og tilstedeværelse blev værdsat. Honneth (2003) påpeger at denne form for anerkendelse i sociale fællesskaber bidrager til at individet kan udvikle selvrespekt og føle sig nyttig (Højlund & Juul, 2005). For Sami ses det tydeligt i ovenstående citater, hvordan han forbinder anerkendelse med respekt og status, da han beskriver, hvordan hans navn i sig selv blev en markør for dette. I forlængelse heraf kan det tyde på, at anerkendelsen, som Sami opnå gennem sin rolle og det omdømme, der forbindes til hans navn, bliver en central del af hans selvforståelse. Dette kan igen drages til den solidariske sfære, da Sami anerkendes som et værdifuldt individ og opnår dermed en form for social status (Højlund & Juul, 2005), der kan være med til at fastholde ham i bandemiljøet.

I en undersøgelse udarbejdet af VIVE (2024) fremgår det, at det at være glad for sit liv som 11-årig, kan fungere som en beskyttende faktor mod senere at begå kriminalitet. Der indikeres ligeledes at mistrivsel og kriminalitet har en sammenhæng, og at 8,9% af unge med alvorlig kriminell adfærd har en negativ opfattelse af deres eget liv (Det Kriminalpræventive Råd, 2024). Sami udtrykker under interviewet at årsagerne til at aktivt deltage i et bandemiljø er forskellige han siger følgende: *“...For andre er det at opnå status, få anerkendelse, måske har de aldrig følt en form for støtte eller følt sig gode nok, og her kommer de ind et sted, hvor der bliver sagt “hey, du god nok faktisk”.*” (Sami, interview, 2025). Citatet belyser, hvordan følelsen af utilstrækkelighed og manglende støtte som kan overføres til mistrivsel i

opvæksten kan være med til at skabe et behov for anerkendelse. Samis udsagn understøttes af Honneths teoretiske forklaring, hvor individet i den private sfære bekræftes følelsesmæssigt gennem stabile voksenrelationer (Højlund & Juul, 2005). Citatet belyser hvordan bandemiljøet kan tilbyde nære relationer, hvori de unge kan anerkendes for deres egenskaber og den de er og dermed opnå en følelse af at være *“god nok”*.

Som nævnt spiller anerkendelse i de nære relationer, særligt i familien, en stor rolle for individets udvikling. I Samis tilfælde udtrykker han en manglende anerkendelse fra sin far hvilket belyses i følgende citat:

“...Det var heller ikke fordi jeg ville sige at jeg manglede anerkendelse fra min mor, men det var lidt sværere at få fra min far f.eks. Han arbejdede meget for at vi kunne betale huslejen og derfor så jeg ham bare ikke så meget som jeg burde have, og det gav mig bare mere tid til selv at gå ud og finde mit eget at arbejde med.” (Sami, interview, 2025).

Citatet belyser hvordan fraværet af en nær relation til sin far kan anskues som katalysator for at Sami oplevede et følelsesmæssigt tomrum. Selvom Sami anerkender sin fars indsats for familien, påpeger han yderligere på en mangel på emotionel tilknytning, der ifølge Honneth (2003) er fundamental for barnets udvikling af tryghed og selvtillid (Højlund & Juul, 2005). Set i lyset af dette kan der tales for at denne manglende opfyldelse af tilknytning og omsorg fra faren, kan ses som en krænkelse i den private sfære. Dette kan have medført et behov for voksenstøtte, som han fandt gennem relationer i bandemiljøet, hvor ældre medlemmer kunne indtræde som mandlige rollemodeller.

Denne forståelse understøttes yderligere af Det Kriminalpræventive Råds (u.å.) fokus på betydningen af voksenstøtte i forebyggelsen af ungdomskriminalitet. Ifølge rapporten “Voksenstøtte” ses stabile og gode voksenrelationer som afgørende for, at unge kan udvikle modstandskraft, håndtere følelser og bidrage til en sund identitetsdannelse. Unge, der mangler disse nære relationer, er i højere risiko for at søge alternative fællesskaber, hvor de kan få dækket behovet for anerkendelse og tilknytning (Det Kriminalpræventive Råd, *Voksenstøtte*, u.år). Med andre ord finder vi både i Honneths teoretiske perspektiv og i rapporten fra Det Kriminalpræventive Råd belæg for, at manglende følelsesmæssig støtte fra nære omsorgspersoner, kan efterlade unge sårbare over for at søge denne anerkendelse i risikofyldte fællesskaber.

I forlængelse af ovenstående, kan Samis oplevelse derfor ses som et eksempel på, hvordan manglede anerkendelse i den private sfære kan have ført til negativ selvopfattelse (Højlund & Juul, 2005), hvor behovet for at være *“god nok”* kunne have ført til en søgen efter solidarisk anerkendelse gennem fællesskabet og de grupper han omgik med. I forbindelse med dette kan denne søgen efter anerkendelse og tilknytning yderligere læses ud fra Samis beskrivelse af LTF i følgende sætning: *“... Det er et familienært bånd, man har, også er man en del af et anderledes sammenhold...”* (Sami, interview, 2025). Her understreges det, hvordan LTF ikke kun tilføjede på et økonomisk eller socialt niveau, men også fungerede som en erstatning for den følelsesmæssige støtte som Sami manglede fra sin far i hans opvækst. Endvidere kan dette overføres til at LTF blev det sted hvor Sami kunne opnå følelsen af at være værdifuld, og accepteret, en følelse der typisk ville blive etableret i barnets primære og nære relationer.

Honneth (2003) påpeger at anerkendelse i denne sfære indebærer, at alle borgere, uanset social baggrund, har samme rettigheder og muligheder for at deltage aktivt i samfundet. Herunder at individet bliver værdsat som et moralsk og selvstændigt handlende menneske, der har krav på lige adgang til ressourcer (Højlund & Juul, 2005). I interviewet udtrykker Sami gentagende gange hvordan manglende økonomiske ressourcer spillede en væsentlig rolle i hans deltagelse i bandemiljøet. Det fremgår ligeledes, hvordan økonomisk ulighed kan påvirke følelsen af at være en ligeværdig borger i samfundet. Dette belyses i nedenstående citat:

“... Jeg elsker mine forældre, men de kunne ikke give mig det samme, som andre børns forældre kunne økonomisk. Altså jeg kunne ikke bare pege på en cykel og få den dagen efter, eller ønske mig en iphone og få den kort tid efter. Vi havde ikke råd til at gå på fede ferier med pool osv. Og det var lidt en mavepuster, når man kom i skole og alle de andre børn havde det man ikke selv havde. Så det var nok det, der tiltrak mig til pengene...” (Sami, interview, 2025).

Citatet illustrerer, hvordan følelsen af at være økonomisk ringere stillet i barndommen skabte en oplevelse af ikke at have adgang til de samme muligheder som hans jævnaldrende. Videreført til Honneths teori, kan denne oplevelse tolkes som en krænkelse af anerkendelse i denne sfære, hvor alle borgere burde føle sig ligestillet uanset social baggrund (Højlund & Juul, 2005). Her præsenterer de økonomiske ressourcer som et symbol på retten til fuld

deltagelse i samfundet. Der kan tales for at følelsen af social ulighed kan have været en drivkraft, der skubbede ham i retning af et alternativt fællesskab, hvor økonomisk gevinst og social status kunne opnås på andre måder.

Denne oplevelse af social ulighed forstærkes yderligere, når man tager højde for de muligheder, Sami havde for at få succes på lovlig vis. Under interviewet fortæller Sami:

“...jeg blev meget interesseret i at spille fodbold og tog det meget seriøst, da jeg nåede til 17-års alderen, havde jeg faktisk en lovende karriere, og begyndte at tage afstand til nogle af mine gamle venner som jeg gik med dengang. Men så fik jeg så en knæskade, og det gjorde så at jeg fik et tilbagefald til mine kammerater, og jeg glemte lidt fodbolden og prioriterede at lave hurtige penge i stedet for.” (Sami, interview, 2025).

Her fremgår det, hvordan en pludselig skade satte en stopper for Samis muligheder for at opnå anerkendelse og succes gennem en potentielt fodboldkarriere. Denne vej repræsenterede for ham ikke bare en passion, men også en legitim mulighed for at skabe sig en plads i samfundet og blive værdsat for sine evner. Skaden i sig selv er ikke udtryk for en krænkelse i Honneths retlige sfære, da den ikke skyldes en uretfærdig behandling. Der kan derimod tales for at krænkelsen opstår i det efterfølgende fravær af støtte og indgriben fra systemet. Da Sami oplevede mistrivsel og mistede retning, blev han ikke grebet af sociale instanser, som kunne have hjulpet ham tilbage på sporet. Det er dette fravær af retlig anerkendelse i form af manglende adgang til støtte, muligheder og deltagelse, der ifølge Sami var en af de faktorer, der i sidste ende, trak ham mod bandemiljøet, hvor hurtige penge og en ny form for status bliver mere tilgængelig.

I forlængelse af ovenstående beskriver Sami også, hvordan hans knæskade påvirkede ham psykisk, hvilket kan ses i følgende citat: *“... jeg valgte jo i første omgang fodbold-vejen, og det var det jeg troede på. Da jeg fik skaden, gik jeg psykisk ned, jeg var meget deprimeret i en længere periode og ja.. jeg begyndte at tage nogle dumme valg, og gå rundt med de forkerte mennesker, men jeg endte også med at kunne lide det jeg lavede, fordi jeg fik alt det jeg gik og drømte om. Lige pludselig havde jeg et ur, en bil, nyt tøj og det gjorde bare at jeg ikke behøvede at tænke andre veje.”* (Sami, interview, 2025).

Citatet her understøtter, hvordan fraværet af muligheder i samfundet kan føre unge som Sami til at søge anerkendelse på andre måder. Når mulighederne for deltagelse i samfundet svækkes, kan bandemiljøer såsom LTF tilbyde dette (Det Kriminalpræventive Råd, 2024). Som beskrevet tidligere i projektet mener Honneth (2003), at krænkelse i denne sfære kan føre til, at den unge føler sig nedgjort eller overset, hvilket typisk medfører følelser af skam og vrede (Højlund & Juul, 2005). Der kan dermed tales for at Sami oplever et nederlag, der kan medvirke til at han i stedet søgte social status og anerkendelse gennem LTF.

Afslutningsvis viser analysen af både Arif og Sami, at manglende anerkendelse i Honneths tre sfære: den private, den retlige og den solidariske har alle haft afgørende betydning for deres tilknytning til bandemiljøer. Begge informanter oplevede svigt i den private sfære, hvor fravær af følelsesmæssig støtte, fra hhv. skiftende voksne i anbringelses systemet (Arif) og fraværende far (Sami) kunne have skabt et behov for at søge anerkendelse i andre fællesskaber. I den retslige sfære følte begge sig ekskluderet fra det officielle samfund. Arif beskrev, hvordan beslutninger blev truffet over hovedet på ham, mens Sami oplevede social ulighed og manglende støtte, da hans lovlige vej via fodbolden brast. I den solidariske sfære fandt de begge en form for status og værdi i bandemiljøet, Arif gennem hårdhed og loyalitet, Sami gennem respekt og broderskab i LTF.

Samlet set peger deres historier på, at når anerkendelsen svigter på tværs af alle tre sfærer, kan bandemiljøet blive et alternativ, hvor grundlæggende behov for identitet, respekt og tilhør, kan opfyldes, om end på destruktive vilkår. Deres fortællinger illustrerer dermed, hvordan marginalisering og eksklusion ikke blot kan handle om afvigelse, men om et grundlæggende socialt behov, der er blevet forsømt.

Efter at have belyst betydningen af anerkendelse med udgangspunkt i Honneths teori, skifter vi nu perspektiv for at undersøge de mere strukturelle og kulturelle forhold, der kan have haft betydning for vores informanternes livsbaner. Vi vælger her at inddrage Howard Beckers stemplingsteori som et supplement til Honneth (2003), fordi teorien tilbyder en skarpere sociologisk forståelse af, hvordan omgivelsernes reaktioner kan være med til at forme og fastholde en kriminel identitet. Vi starter igen med Arif og bruger Beckers teori til at undersøge, hvordan hans opvækst i Vollsmose og hans møde med systemet og samfundet omkring ham har haft betydning for, hvordan han blev set og hvordan han selv begyndte at se sig selv. Derefter ser vi på Sami og hvordan noget lignende har gjort sig gældende i hans liv, selvom hans vej har været anderledes. Ved at sammenholde de to interviews ønsker vi at vise,

hvordan både de unges egne oplevelser og de omgivelser, de vokser op i, kan være med til at forme deres identitet og deres relation til kriminalitet.

6.2.3 Miljø og kultur (Arif)

For at forstå, hvordan kriminelle identiteter formes blandt unge i udsatte boligområder, tilbyder Howard Beckers stempelingsteori et centralt sociologisk perspektiv. Teorien flytter fokus fra individets moral og valg til de sociale strukturer, der tildeler bestemte personer eller grupper en stigmatiserende identitet (Becker, 2020). Denne analyse anvender Beckers teori på Arifs livshistorie, som beskrevet i interviewet, for at belyse, hvordan samfundets reaktioner og den omgivende kultur i Vollsmose har bidraget til hans fastholdelse i en kriminel livsbane.

Becker (2020) understreger, at afvigelse ikke handler om en bestemt adfærd i sig selv, men om hvordan samfundet definerer og reagerer på den. Arifs fortælling viser, hvordan han allerede som barn blev opfattet som en, der ikke kunne passes ind i de normative rammer. Han blev ikke mødt med forståelse, men med forventningen om, at han var et problem. En forventning, han til sidst begyndte at leve op til. Som han udtrykker det: *“Det var som om, jeg havde bekræftet, hvem jeg var, en der ikke kunne styres.”* (Arif, interview, 2025). Dette citat illustrerer, hvordan Arif internaliserede det stempel, han oplevede at få i skolen og systemet, og begyndte at handle i overensstemmelse med den rolle. Ifølge Becker (2020) opstår afvigelse i det øjeblik, omgivelserne definerer en person som afviger og når denne definition gentages og bekræftes socialt, risikere individet at overtage den som en del af sin identitet (Becker, 2020).

Denne tidlige oplevelse af stempeling blev ikke modvirket af positive relationer, men forstærket gennem bortvisninger, anbringelser og gentagne oplevelser af at blive afvist. Ifølge en rapport fra Social- og Boligstyrelsen, føler 38% af anbragte unge, at deres behov og perspektiver sjældent bliver taget alvorligt i kontakt med systemet (Social- og Boligstyrelsen, 2023). Dette tal belyser, hvordan måden, hvorpå professionelle møder udsatte unge, kan styrke en identitet som problem frem for menneske.

Arifs erfaringer viser tydeligt, hvordan systemets reaktioner, som f.eks. gentagne anbringelser, udsmidning fra skole og beslutninger truffet uden hans inddragelse ikke havde den tilsigtede støttefunktion, men i stedet kom til at fungere som en form for stempeling. I

stedet for at blive hjulpet, blev han opfattet og behandlet som et problem, og dette kunne ifølge Becker bidrage til at han selv begyndte at identificere sig med den rolle (Becker, 2020). Derudover argumenterer Becker (2020) for at stempeling opstår, når samfundet gennem sine institutioner definerer og kategoriserer bestemte individer som afvigere, hvilket kan føre til, at individet internaliserer denne identitet og handler derefter. I Arifs tilfælde blev han mødt som en, der ikke kunne passes ind, hvilket kunne have skabt en følelse af udelukkelse og manglede tilhørsforhold. Systemets håndtering blev dermed ikke blot en reaktion på hans adfærd, men en del af en social proces, der forstærkede hans marginalisering og skubbede ham mod fællesskaber, hvor han kunne få en form for anerkendelse, selvom det var gennem destruktive og kriminelle miljøer.

Ifølge en rapport fra VIVE (2020) føler mange børn og unge, at deres stemme ikke bliver hørt i mødet med sociale myndigheder. Rapporten fremhæver også, at en del unge ikke oplever at kende deres sagsbehandler godt nok til at føle sig trygge eller forstået i samarbejdet, hvilket kan svække deres tillid og engagement i sagsforløbet (VIVE, 2020). Her opstår den sociale cirkel, som Becker fremhæver, hvor individet bevæger sig fra primær til sekundær afvigelse. Ydermere viser forskning fra Rockwool Fonden, at unge med anbringelses baggrund har markant lavere sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse end deres jævnaldrende (Rockwool Fonden, 2024). Dette peger på, hvordan stempeling ikke kun påvirker, hvordan samfundet ser individet, men også hvordan individet begynder at se sig selv.

Når ingen forventer, at man kan lykkes, kan man til sidst selv begynde at tro på det. Der kan tales for at Arif internaliserer omgivelsernes lave forventninger, og det kan føre til, at fiasko bliver noget, man næsten regner med, ikke fordi man ikke har evnerne, men fordi man er blevet stemplet som én, der ikke lykkes. Når individet ikke mødes med forventningen om, at det kan lykkes, bliver fiasko en internaliseret forventning (Becker, 2020).

Arif beskriver det præcist, når han siger: *”Så blev jeg hurtigt samlet op af de andre. Det var som om, de kunne mærke, at jeg var klar.”* (Arif, interview, 2025). Et samfund, der ikke tilbyder alternative billeder af succes, efterlader kun en identitet, nemlig den afvigende (Becker, 2020). Beckers teori udvider sig til at forstå hele miljøer som bærere af stempeling. Vollsmose beskrives af Arif som et sted, hvor de kriminelle hierarkier og normer var integreret i hverdagen. De unge så op til de ældre drenge med penge, magt og respekt, som Arif beskriver i dette citat *”Man kunne hurtigt se, hvem der bestemte og styrede tingene*

udefra hvordan de så ud” (Arif, interview, 2025). En række studier viser, hvordan sådanne miljøer ofte fungerer som et alternativt system, hvor ungdommen internaliserer modstand mod det etablerede samfund (Pedersen & Houborg, 2018). For unge som Arif kan tilhørsforholdet til bandemiljøet ikke kun blive en praktisk nødvendighed, men en identitetsmæssig overlevelsesstrategi.

Ifølge VIVE (2019) er der en dokumenteret sammenhæng mellem udsatte boligområder og højere risiko for kriminalitet, især når unge mangler adgang til meningsfulde fritidsaktiviteter og stabile voksenrelationer (Christensen, G., et.al, 2019). Arif beskriver netop en barndom uden fritidstilbud, uden voksne der troede på ham. Dette tomrum blev fyldt ud af bandekulturen. Det er ikke alene individets valg, men det kulturelle udbud og samfundets selektive fravær, der former handlemulighederne.

Mange unge, der vokser op i udsatte boligområder, oplever, at omgivelserne kan have negative forventninger til dem, alene på baggrund af deres tilhørsforhold. Når miljøet omkring forbindes med kriminalitet, kan det føre til, at de på forhånd betragtes som en potentiel risiko. I sådanne omgivelser kan der argumenteres for, at bandetilhørsforholdet ikke blot kan blive en overlevelsesstrategi, men et kulturelt fællesskab med en logik og æreskodeks, som står i opposition til det omgivende samfund. Det kan blive en måde at genvinde respekt, status og kontrol i et system, der ellers har afvist en. Arif fortæller, at han blev respekteret, fordi han kunne skræmme andre. Dette bliver et omvendt socialt system, hvor det, der betragtes som afvigende i samfundets øjne, bliver en valuta for status og accept internt. Dette bekræfter Beckers pointe om, at afvigelse kan blive normativt inden for visse kulturelle rammer. Når hele miljøet struktureres efter disse værdier, bliver individet i realiteten presset til at tilpasse sig rollen for at overleve og blive anerkendt (Becker, 2020).

Becker fremhæver begrebet sekundær afvigelse, hvor individet ikke blot stemples, men internaliserer rollen som afviger (Becker, 2020). Som tidligere fremhævet, blev Arifs vrede hans drivkraft. Her kan der tales for, at denne vrede ikke er opstået i et tomrum, men som reaktion på en verden, der mødte ham med afvisning. Da Arif begynder at presse andre, tager han aktivt den rolle på sig, som han først blev placeret i, af omverdenen. Det Kriminalpræventive Råd dokumenterer, at unge fra udsatte boligområder ofte mødes med overvågning og kontrol i langt højere grad end deres jævnaldrende (Det Kriminalpræventive Råd, 2018). Denne praksis skaber en virkelighed, hvor afvigelse ikke blot opdages, men

forventes. I disse rammer kan der tales for at kriminalitet kan blive en selvopfyldende profeti. Jo mere individet mødes med mistro, jo færre veje ud forbliver åbne.

Beckers (2020) pointe forstærkes af nyere forskning, som viser at gentagen institutionel stempling kan påvirke unge menneskers opfattelse af deres fremtid. Ifølge Rambølls undersøgelse om udsatte unge og kriminalitet, oplever mange, at samfundet allerede har besluttet, hvem de er, og at dette fratager dem motivationen til at tage andre valg (Rambøll, 2016). Når hele systemet, som består af skole, politi, jobcenter møder individet med forventninger om fiasko, så kan der skabes et miljø, hvor den unge ikke blot lever op til, men accepterer og forsvare sin afvigelse. Dette bliver yderligere forstærket, når det, som Arif kalder fredelige facader, hurtigt krakelerer, fordi andre ser igennem dem. Det kan illustrere, hvordan omgivelserne nægter individet muligheden for at redefinere sig selv.

Ifølge Beckers teori fratager denne konstante mistro individet potentialet for reintegration. I stedet fastholdes de i den rolle, de oprindeligt blev tildelt (Becker, 2020). Her er det ikke kun en social struktur, men en psykologisk begrænsning af handlefrihed og fremtidsudsigter.

Det er netop denne psykologiske binding, der gør Beckers teori så anvendelig i analysen af livsbaner som Arifs. Når individet ikke længere kan forstille sig selv uden for den identitet, omgivelserne har givet det, opstår der en form for indre opgivelse (Becker, 2020). Arif fortæller, at han i lange perioder ikke kunne se nogen alternativer, når han siger følgende: *"Jeg har alligevel ikke noget uden det"* (Arif, interview, 2025).

Denne følelse af skæbne bundethed, at kriminalitet ikke blot kan ses som en midlertidig fase, men den eneste mulige virkelighed. Det illustrerer, hvordan stempling til sidst kan blive et filter, som alle fremtidige valg ses igennem. Med dette menes at vi ikke blot ser, hvordan samfundets strukturer i form af stempling, marginalisering og lave forventninger kan forme individets muligheder, men også hvordan disse strukturer kan forankres i den unges egen selvforståelse.

Becker (2020) understreger, at stempling ikke kun rammer individet, men også hele grupper. Arif oplevede, hvordan hele hans boligområde blev opfattet som kriminelt. Hans farve, bopæl og adfærd blev samlet til en social identitet, der overgik individets handlinger. Han udtrykker det indirekte i følgende citat: *"Selv hvis jeg står i et supermarked og nogle genkender mig, så kan en forkert person gøre hele den fredelige facade usikker"* (Arif, interview, 2025).

Denne konstante mistanke gør det næsten umuligt at frigøre sig fra sin stempling (Becker, 2020). Arif beskriver forsøg på at trække sig fra miljøet, men konkluderer, at stemplingen sidder i kroppen, i blikket, i andres opfattelser. Becker (2020) peger på, at stempling over tid bliver internaliseret og forankret i omgivelsernes vedvarende fortolkning af individet. Arifs citat vidner om, hvordan selv forsøg på at lægge rollen bag sig ikke fritager ham fra den sociale rolle, han én er blevet tildelt. I Beckers forstand er det her, at afvigelsen går fra primær til sekundær, ikke som reaktion på en ny handling, men som konsekvens af, at omverdenen ikke tillader identitetsforandring så nemt. Arifs fredelige facade kan give udtryk for en længsel efter en ny begyndelse, men realiteten er, at omgivelsernes blik fastholder ham i fortiden.

6.2.4 Miljø og kultur (Sami)

I dette afsnit undersøges, hvordan Samis opvækstmiljø og kulturen i både Tingbjerg og LTF har haft indflydelse på hans tilknytning til bandemiljøet. Derudover ses der på de normer og værdier, der præger kulturen i LTF, og hvordan disse kan være med til at fastholde unge i bandemiljøet. For at analysere dette anvendes Beckers stemplingsteori til at belyse hvordan det ydre samfund samt den interne bandekultur kan spille en rolle for udviklingen af en kriminel karriere.

Sami beskriver, hvordan han allerede fra en tidlig alder blev introduceret til LTF gennem sit lokalområde, i interviewet siger han følgende:

“Jeg kom i kontakt med LTF, meget naturligt, jeg har hele mit liv boet i et miljø, som betragtes som et belastet område. Allerede fra barnsben, vidste jeg, hvem LTF var, da de ældre på min gade var en del af det. Jeg tror jeg blev rigtig introduceret til det, da jeg var omkring 13 år gammel, da jeg var begyndt at gå med nogle der ikke var betragtet som guds bedste børn...” (Sami, interview, 2025).

Citatet giver indblik i hvordan miljøet omkring Sami var præget af kriminalitet og bandekultur, som for ham var en naturlig del af hverdagen. Forskning på området understøtter at udsatte boligområder, særligt for bandegrupperinger, har betydning for hvem der bliver rekrutteret, samt at dette højst sandsynligt er forbundet hvilket område som man er vokset op i (Pedersen, M. L., 2014.).

Med afsæt i Beckers stemplingsteori kan man argumentere for at Sami, alene på grund af hans opvækst i et område som Tingbjerg, tidligt kan være mødt med mistillid og fordomme

fra samfundet der kan have påvirket ham i en retning af bandemiljøet. Som tidligere belyst peger Beckers teori på, at det ikke nødvendigvis er handlingerne i sig selv, der gør individet til afviger, men mere den måde omgivelserne reagerer på (Becker, 2020). Sami benytter i citatet udtrykket *“belastet område”*, hvilket tydeliggør at Sami er vokset op i et miljø der på forhånd er stemplet af omverdenen. En rapport fra det kriminalpræventive råd fremhæver ligeledes at unge der vokser op under sådanne forhold, hvor bandekultur er en synlig del af hverdagen, og hvor omverden på forhånd forbinder området med kriminalitet og afvigelse, øger risikoen for, at de unge udvikler en kriminel adfærd (*Udsatte boligområder og forebyggelsesområder*, Det Kriminalpræventive Råd, u.å.). Dette understøttes yderligere, da et opfølgende spørgsmål i interviewet får Sami, til at uddybe om det at være bosat i Tinbjerg har haft en stor rolle i beslutningen om at blive en del af LTF. Adspurgts svares der følgende:

“Jeg tænker helt klart at området har noget med noget at gøre, altså hvis jeg var opvokset i ordrup f.eks., havde jeg nok muligvis mødt nogle etniske danskere som også var på den forkerte vognbane, og det kunne have gjort at jeg muligvis blev rocker f.eks.. Hvis jeg boede på landet, havde jeg måske slet ikke været en del af noget. Så ja, området har en stor betydning, vil jeg sige.” (Sami, interview, 2025).

Her belyses det, hvordan Sami reflekterer over, hvordan hans liv kunne have set anderledes ud, hvis han var vokset op et andet sted. Det understreges ligeledes, at Sami ser sin tilknytning til LTF, som er tæt forbundet til det område, han er vokset op i. Dette illustrerer, at afvigende adfærd ikke nødvendigvis udspringer af individets personlighed, men snarere de muligheder og fællesskaber, der er tilgængelige i det miljø, individet færdes i. Når visse områder allerede er præget af en dominerende narrativ om kriminalitet, kan det bidrage til, at unge som Sami hurtigere stemples som afvigere blot på baggrund af deres bopæl. Ifølge Becker (2020) opstår stempling netop i det øjeblik, omgivelserne begynder at tillægge individet en identitet baseret på sociale antagelser frem for konkrete handlinger (Becker, 2020).

Det fremgår yderligere, hvordan pengenes betydning i bandemiljøet ikke udelukkende er individuel, men også dybt forankret i den struktur og kultur, der gør sig gældende i LTF. Dette kommer til udtryk i Samis nedenstående beskrivelse:

“Nu er det jo et miljø der er drevet af penge, det er en ond spiral, så du kommer til at se uenigheder. Men det er lederen der tager en beslutning om hvem der har ret og hvordan det skal løses osv. Fordi man ser jo hinanden som “brødre” og der er ikke noget der skal komme imellem det, især ikke penge.” (Sami, interview, 2025). Med udgangspunkt i Beckers teori, kan man forstå Samis udsagn som et billede på, hvordan økonomiske motiver og konflikter ikke blot er individuelle, men del af den sociale struktur i bandemiljøet. Når økonomisk gevinst bliver et centralt omdrejningspunkt for gruppens funktion, kan der etableres et internt værdisystem, hvor penge både skaber status og styre relationer (Pedersen, M. L., 2014.). Denne struktur kan være med til at fastholde medlemmer i en økonomisk motiveret kriminalitet, der i det omkringliggende samfund stemples som afvigende. Becker (2020), påpeger at det netop er gennem disse sociale systemer, at afvigelse bliver kollektivt defineret og dermed forankret i miljøets normer frem for individets valg alene (Becker, 2020).

Derudover belyser en rapport udarbejdet af Justitsministeriets forskningskontor (2011), hvordan størstedelen af unge, der bliver en del af gadebander, har baggrund i marginaliserede befolkningsgrupper, hvilket kan være med til at styrke en fælles identitet præget af afstand og afmagt i forhold til det omgivende samfund. Denne marginalisering hænger ofte sammen med, at de unge tilhører etniske minoriteter og oplever social eksklusion som følge heraf. For andre skyldes eksklusionen primært sociale eller økonomiske udfordringer, mens kun en mindre andel af unge i bandemiljøer ikke har en marginaliseret baggrund (Pedersen & Lindstad, 2011).

Ydermere kan denne marginalisering føre til, at unge som Sami identificerer sig med de roller, de bliver tildelt af samfundet. Sami udtaler følgende i vores interview: *“..Jeg har aldrig rigtig gået i skole, og heller aldrig tænkt på at få et arbejde...”* (Sami, interview, 2025). Dette citat illustrerer ikke blot en manglende tilknytning til uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet, men vidner også om en dybtliggende opfattelse af, at sådanne institutioner ikke er skabt til nogen som ham. Der kan tales for at når Sami aldrig har set sig selv i skole eller arbejdslivet, kan det skyldes, at han fra en tidlig alder har internaliseret den rolle, samfundet indirekte har givet ham, som én, der ikke hører til dér.

For at forstå, hvorfor unge som Sami fastholdes i bandemiljøet, kan det som belyst ovenfor være nødvendigt ikke kun at se på deres personlige baggrund, men også på selve strukturens funktion i banderne. I det følgende analyseres LTF's interne organisering, som Sami

beskriver, for at belyse, hvordan bande hierarkierne kan tilbyde en alternativ social orden for unge, der tidligere er blevet stempet og ekskluderet fra samfundet normaliseret fællesskaber.

Ifølge Beckers stempelingsteori kan individets marginalisering føre til, at det søger mod miljøer, hvor det kan opnå status og identitet og hvor den afvigende rolle, samfundet har tildelt det, bliver bekræftet og styrket. I denne sammenhæng kan det argumenteres for at I takt med at individet kan stige i rang og dermed anerkendes internt, kan der opbygges en ny identitet, hvor stempelingen som “afviger” eller “kriminell” ikke længere er negativt, men i stedet bliver et tegn på succes og loyalitet i fællesskabet. Dette kan bidrage til at Sami og andre unge ikke blot fastholdes i miljøet på grund af ydre pres, men også fordi identiteten som en del af LTF bliver en anerkendt og meningsfuld rolle i sig selv (Qvotrup, et al., 2019).

Adspurgte forklarer Sami tydeligt, at LTF er organiseret med en fast struktur. Han beskriver, hvordan LTF er opdelt i afdelinger fordelt over forskellige byer, hvor hver af disse ledes af en såkaldt “nomade”, mens en hovedleder har det overordnede ansvar:

“Altså i hver by, det er jo en bande der er lokaliseret i forskellige byer. Så i hver by er der en “nomade” som er lederen af den gruppe i den afdeling, der nu er tale om. Også har man en hovedleder, som er lederen af hele LTF. Lederne i hver gruppering bestemmer over dem der er en del af deres bande for deres område. Og hvis der er nogle ønsker man har så tager man det med dem, og det bliver taget videre til den øverste leder. Så der er helt klart hierarkier, ligesom du også ser i en normal rockergruppering. Alt fra “hangarounds” til fuldgældige medlemmer, til vicepræsidenter osv...” (Sami, interview, 2025).

Citatet illustrerer, hvordan der er en klar procedure for, hvordan beslutninger og henvendelser gennem lokale ledere, før de eventuelt kan tages op med den øverste leder. Denne hierarkiske opbygning bliver yderligere konkretiseret i det følgende:

“...Så f.eks. hvis vi havde noget vi ville tage op, i vores afdeling, så tog vi det med vores afdelingsleder. Det er jo i princippet den øverste leder og lederne i de forskellige afdelinger der har det sidste ord. Man skal passe på med at sørge for der kun er én leder. Fordi der altid vil være nogle der stritter imod, så derfor har man gjort det sådan, så der er en leder i hver afdeling og man derfra kan sparre med hinanden, hvor de som regel enes når de kommer til et fællesmøde.” (Sami, interview, 2025). Her bliver det tydeligt, hvordan magten

bevidst er neutraliseret for at forebygge interne konflikter og skabe stabilitet i organisationen. Ifølge Sami er denne struktur ikke kun med til at sikre orden og loyalitet, men skaber også en forudsigelig ramme, hvor man som medlem kan navigere og potentielt stige i rang og opnå status. Denne mulighed for stigning f.eks. fra “hangaround” til “vicepræsident” kan tilbyde noget som unge som Sami ikke har oplevet i skolen, på arbejdsmarkedet eller i samfundet generelt.

Set i lyset af Beckers (2020) argumentationer kan bande hierarkiet dermed tolkes som en alternativ karrierevej i et parallelt miljø, hvor individet kan få anerkendelse og leve op til gruppens normer, selvom disse normer er afvigende i forhold til omgivende samfund. Strukturen bliver med andre ord en social ramme, der kan forstærke stemplingen og samtidig tilbyde en ny form for identitet og rolle, som føles både meningsfuld og værdifuld (Becker, 2020).

Efter at have analyseret, hvordan vores informanter påvirkes af samfundets reaktioner og den stempling, dette kan medføre, som er taget med udgangspunkt i Howard Beckers teori. Så kan vi nu introducere det tredje og afsluttende teoretiske perspektiv: Aaron Antonovskys teori om oplevelse af sammenhæng (OAS). Beckers stemplingsteori har bidraget til at belyse, hvordan samfundets syn på den unge kan føre til marginalisering og fastlåsnings i en afvigende identitet, og nu skifter vi nu fokus fra omgivelsernes rolle til den unges egne oplevelser og handlemuligheder.

Med Antonovskys teori ønsker vi at undersøge, hvordan de unge selv forstår og navigere i deres livssituation og i hvilket omfang de oplever sammenhæng, mening og håndterbarhed i tilværelsen. Inddragelsen af OAS-teorien giver os dermed mulighed for at analysere, hvordan nogle unge trods stempling og eksklusion kan opretholde en følelse af indre styrke og modstandskraft, samt hvilken rolle fagpersoner kan spille i at understøtte denne proces. Perspektivet giver os et mere positivt og fremadskuende blik, hvor vi ikke kun ser, hvad der har skubbet den unge, men også, hvad der kan hjælpe dem tilbage på rette spor.

6.2.5 Samfundssyn og system (Arif)

I det følgende afsnit anvendes Aaron Antonovskys teori om oplevelse af sammenhæng (OAS) til at analysere, hvordan Arif forstår og bearbejder sine livserfaringer. Teorien belyser, hvordan følelsen af begribelighed, håndterbarhed og meningsfuldhed spiller en afgørende

rolle for individets trivsel (Antonovsky, 2003). Gennem analysen undersøges, hvordan manglen på disse elementer kunne være med til at føre Arif væk fra samfundets fællesskaber og i retning af bandemiljøet.

For at forstå hvordan unge som Arif formes af deres møde med systemet, er det relevant at se nærmere på deres egen oplevelse af livets sammenhæng. En udtalelse fra Arif indrammer tydeligt denne oplevelse: ”*Jeg blev taget væk fra alt jeg kendte, og sat ind i et fremmed hjem med fremmede mennesker [...] det skete ikke bare én gang.*” (Arif, interview, 2025).

Dette citat illustrerer tydeligt, hvordan Arif har haft svært ved at finde begribelighed i sin tilværelse. Ifølge Antonovsky (2003) opstår begribelighed, når individet oplever, at verden hænger sammen, at hændelser sker efter en vis logik, og at man kan forstå, hvorfor ting sker. I Arifs tilfælde blev han gentagne gange flyttet, konstant udskiftning af vigtige voksne og ekskluderet fra fællesskaber, uden forklaring eller inddragelse. Når han skelner mellem systemet og samfundet, kan det pege på en oplevelse af at være fanget i en uigennemskuelig struktur, hvor beslutningerne blev truffet for ham. Det var ikke blot uforståeligt, hvorfor ting skete, men også hvem de skete for. Dermed kan der tales for at fraværet af forklaring og sammenhæng gjorde det umuligt for Arif at skabe mening i de livsforandringer, han blev kastet ud i, hvilket kunne være med til at svække hans tillid til både systemet og sig selv.

En professionel voksenrelation kunne have spillet en central rolle. En socialarbejder, lærer eller mentor, der havde hjulpet Arif med at forstå systemets logik, kunne have gjort hans virkelighed mere struktureret (Antonovsky, 2003).

Professionelle voksne spiller en afgørende rolle i at genskabe mening. Ved kontinuerligt at forklare, hvad der sker, hvorfor det sker og hvad næste skridt er, kan den professionelle skabe en narrativ struktur i den unges liv, der genopretter oplevelsen af orden og forudsigelighed (Antonovsky, 2003).

Dette gælder især i overgange, som ved anbringelser, bortvisninger og behandlingsskift, hvor unge som Arif ellers efterlades i et vakuum af tavshed (Lausten, et al., 2020). Det, Arif efterlyser i interviewet, er netop ikke mere kontrol, men indblik, forklaring og deltagelse, alle komponenter, som ifølge Antonovsky (2003) styrker begribelighed og dermed modstandskraft. Når børn som Arif vokser op i et system, hvor forklaringer udebliver, og hvor skiftende voksne træffer afgørende beslutninger uden forudgående dialog, undermineres ikke blot tilliden til enkeltpersoner, men til hele samfundets institutioner (Antonovsky, 2003). I Antonovskys begrebsverden betyder lav begribelighed, at verden opleves som kaotisk og

vilkårlig, hvilket reducerer individets evne til at finde en indre sammenhæng i tilværelsen (Antonovsky, 2003).

Undersøgelser viser, at anbragte børn og unge ikke føler sig lyttet til i beslutninger, der vedrører deres eget liv. De efterlyser voksne, der tager sig tid til at forklare, hvad der foregår, og som inddrager dem i processen. Når denne form for inddragelse og forståelse udebliver, kan det skabe en oplevelse af uretfærdighed og af at være sat uden for indflydelse, en følelse, der kan forstærke mistillid til systemet og svække relationen til de professionelle omkring dem (Børnerådet, jf. Socialrådgiverne, 2022).

Hvilket i Arifs tilfælde kommer til udtryk i vrede og mistillid. Når der ikke gives mening, skaber de unge selv mening og her er bandeidentiteten en struktur, der tilbyder netop det. Dette understreger, at den professionelle relation ikke blot er et middel til støtte, men et redskab til meningsskabelse. Den professionelle bliver en slags oversætter, der kan hjælpe den unge med at forstå de komplekse beslutningsgange i systemet. Når der skabes rum for forklaring, refleksion og fælles forståelse, bliver det muligt for den unge at se sig selv som aktør i eget liv, ikke blot som et offer for tilfældigheder.

I Antonovskys teori fungerer begribelighed som forudsætning for de to andre komponenter. Hvis Arif havde oplevet, at de mange skift i hans barndom skete med en forståelig baggrund, kunne han i højere grad have udviklet strategier til at håndtere sin situation. Det er i fraværet af begribelighed, at passivitet og modstand opstår. Som Arif formulerer det, at han blev en del af systemet og ikke samfundet, vidner om en identitet, der ikke blot er skabt af omgivelserne, men også af det følelsesmæssige tomrum, der opstår, når logikken bag ens livsbegivenheder forbliver uforstående.

Håndterbarhed refererer til oplevelsen af, at man har adgang til ressourcer, enten i sig selv eller i omgivelserne, som kan bruges til at håndtere livets udfordringer (Antonovsky, 2003). I Arifs fortælling er det tydeligt, at han manglede begge dele. Han beskriver, hvordan han som barn og ung ikke havde adgang til hverken følelsesmæssig støtte, stabile voksenrelationer eller strukturer, der kunne hjælpe ham med at navigere i sit liv. Han siger følgende: *“jeg blev tvangs fjernet i 6. klasse. Der var ikke nogen stor forklaring dengang de sagde bare, det var for mit eget bedste [...] jeg blev taget væk fra alt, jeg kendte, og sat ind i et fremmed hjem med fremmede mennesker. Og det skete ikke bare en gang [...] det var følelsen af, at ingen egentlig gad lære mig at kende [...] Hver gang jeg lige var ved at falde lidt til, så kom der en*

ny socialrådgiver eller en eller anden voksen, som mente, de vidste, hvad der var bedst for mig”” (Arif, interview, 2025).

Når unge ikke oplever at blive inddraget eller forstået i mødet med myndighederne, kan det skabe en oplevelse af magtesløshed og manglende tillid til systemet. Ifølge VIVE (2022) oplever mange børn og unge, at deres perspektiver ikke bliver taget alvorligt, og at beslutninger træffes uden reel dialog. Dette kan føre til, at tillidsrelationen til professionelle svækkes og at unge i højere grad trækker sig eller lukker ned i samarbejdet. Set i lyset af Antonovskys teori, kan denne manglende inddragelse og forklaring mindske oplevelsen af begribelighed og undergrave unges motivation for at engagere sig i sociale eller institutionelle fællesskaber (Bengtsson & Henze-Pedersen, 2022)

I Arifs tilfælde er det ikke kun de skiftende plejeforhold og lærer, der forstyrrer hans oplevelse af sammenhæng, men også den manglende forklaring og inddragelse i beslutninger om hans liv. Børnerådets undersøgelse viser, at mange anbragte børn og unge ikke oplever at blive informeret om, hvorfor de er blevet anbragt, eller hvad der skal ske med dem fremover (Børnerådet, 2012). Denne form for manglende inddragelse skaber utryghed og kan føre til en vedvarende følelse af fremmedgørelse, både overfor systemet og over for deres egen livssituation. Arif beskriver netop, hvordan han følte, at hans liv foregik uden ham.

Dette fravær kan skabe en oplevelse af, at modgang er uoverkommelig, at der ikke er nogen, man kan læne sig op ad og ingen steder at hente støtte. Antonovsky fremhæver, at når mennesker mister troen på, at de har adgang til støtte, mister de også lysten til at forsøge at håndtere udfordringer (Antonovsky, 2003). Arifs vrede og modstand mod systemet kan derfor også læses som en konsekvens af magtesløshed. Systemet omkring Arif svigtede ikke kun ved at være uforståelig, det var også ude af stand til at tilbyde ham ressourcer, han kunne bruge. Forskning fra VIVE (2020) viser, at flere anbragte unge oplever skiftende sagsbehandlere, manglende handlekraft i institutionerne og få konkrete støttemuligheder (Kloppenborg & Lausten, 2020).

Dette kan reducere den unges oplevelse af håndterbarheden og skaber grobund for, at kriminelle fællesskaber fremstår som mere håndgribelige løsninger. Bander kan som tidligere belyst tilbyde en følelse af ressource støtte udefra loyalitet, fællesskab og beskyttelse. Det, som samfundets institutioner ikke kunne tilbyde, fandt Arif i bandemiljøet.

Han udtrykte det indirekte, når han siger: *“Så da jeg kom tilbage, var det mig, der sad på toppen af flokken. Jeg vidste, hvordan man skræmmer folk [...] Så i stedet for at blive presset ind i noget, begyndte jeg selv at presse de yngre [...] Ikke fordi jeg var stolt af det men det var det, jeg havde lært enten bliver du undertrykt, eller også bliver du undertrykkeren”* (Arif, interview, 2025).

Vi kan se her, at Arif havde opnået en form for kontrol og adgang til ressourcer, men på destruktive præmisser. Den styrke, han oplevede i bandemiljøet, var tæt knyttet til magt og frygt, og dermed langt fra den tillid og tryghed, som professionelle fællesskaber kunne have tilbudt. Ifølge VIVE (2023) er stabile voksenrelationer en afgørende faktor for udsatte unges mulighed for at udvikle en ny forståelse af sig selv og egne handlemuligheder. Relationen skal dog opbygges over tid og tåle modstand, særligt i mødet med unge, der tidligere har oplevet svigt. Når voksne bliver i relationen, selv når den unge trækker sig eller reagerer med modstand, opstår der potentiale for, at tillid kan udvikles (Ibsen, et, al, 2023) I et OAS-perspektiv kan denne tillid ses som en ny ressource, der styrker oplevelsen af håndterbarhed og dermed baner vejen for, at den unge kan begynde at se sig selv som andet end en, der kun kan mestre livet gennem kontrol og hårdhed (Antonovsky, 2003).

Den tredje og vigtigste OAS komponent, ifølge Antonovsky, er meningsfuldheden. Følelsen af at ens liv og erfaringer har værdi, og at det er værd at engagere sig i livet, selv når det er svært (Antonovsky, 2003). For mange unge i udsatte positioner kan det netop være meningsløsheden, der fører til resignation eller destruktive valg. Arif beskriver, hvordan han længtes efter at føle, at han betød noget, hvilket ses i følgende:

“Jeg mærkede først, at de ældre drenge respekterede mig [...] så følte jeg, at jeg endelig betød noget” (Arif, interview, 2025).

Denne søgen efter betydning er grundlæggende menneskelig (Antonovsky, 2003). Når den ikke opfyldes gennem skole, familie eller samfund, kan man derfor argumentere for, at fællesskaber som bander kan blive attraktive. Ifølge Arif, skyldes tiltrækningen ikke kun deres beskyttelse, men for den symbolske rolle, de tilbyder. Arif, blev ikke blot set som et problem der, han var en del af noget større, noget meningsfuldt i hans øjne.

Ifølge Antonovsky (2003) kræver meningsfuldhed, at individet føler sig følelsesmæssigt forbundet til sin tilværelse. At de har noget, der er værd at kæmpe for. En relation til en

professionel, der ser bag adfærden og møder individet med respekt, kan vække netop denne fornemmelse (Antonovsky, 2003). Arif sætter ord på, hvad han havde manglet hele tiden

“Hvis bare en voksen havde taget sig tid til at forstå mig. En lærer, en pædagog, én socialrådgiver, bare en, der ikke så mig som et problem, men som en dreng i smerte. Jeg tror, at det kunne have gjort en forskel” (Arif, interview, 2025).

Denne refleksion understreger OAS’ potentiale. Hvis en professionel relation havde givet Arif en oplevelse af følelsesmæssig værdi, kunne bandemiljøets tilbud om mening måske have mistet sin tiltrækningskraft. Forskning fra VIVE (2023) bekræfter, at anerkendende, vedholdende voksenrelationer har en dokumenteret beskyttende effekt mod kriminalitet. Det er netop fordi de skaber en alternativ og positiv identitet (Ibsen, et, al, 2023).

Meningsløshed kan have en tung psykologisk pris. Når en ung person ikke føler, at hans tilstedeværelse gør en forskel, kan det lede til eksistentiel tomhed. Antonovsky (2003) understreger, at mennesker, der mister meningsfuldheden i deres tilværelse, ofte udvikler destruktive strategier for at finde den igen, herunder selvdestruktion eller tilknytning til grupper, som tilbyder en fordrejet, men klar livsfortælling (Antonovsky, 2003).

Bander kan tilbyde netop dette, et fællesskab, hvor ens rolle er tydelig, hvor reglerne er klare, og hvor loyalitet bliver belønnet. For Arif var det ikke volden, der tiltrak, der var betydningen. Et fællesskab, hvor han gik fra at være drengen, der blev flyttet rundt, til at være den frygtede. Dette skifte i narrativ kan vise, hvordan meningsfuldhed ikke kun handler om varme og kærlighed, men om identitet. Den professionelle relation skal derfor tilbyde mere end støtte. Den skal kunne tilbyde et alternativt spejl, hvor den unge kan se sig selv som værdifuld, ikke fordi han skræmmer nogen, men for han har noget at bidrage med.

I det følgende skifter vi fokus til vores anden informant, Sami. Her vil vi analysere hans fortælling, med særligt blik for hans syn på samfundet og relationen til systemet i sammenhæng med Antonovskys teori. Afsnittet bygger videre på de temaer, vi tidligere har belyst, men inddrager nye nuancer, da Samis oplevelser adskiller sig fra Arifs på flere punkter.

6.2.6 Samfundssyn og system (Sami)

Gennem interviewet giver Sami udtryk for en grundlæggende mistillid til systemet og myndigheder såsom politiet. Som tidligere belyst beskriver Sami en virkelighed, hvor

samfundets støtte fremstår fraværende, og hvor tilliden til systemets beskyttelse er svækket. For at dykke dybere i dette, vil der i nedenstående afsnit inddrages Aaron Antonovskys begreb om oplevelse af sammenhæng (OAS). Med dette teoretiske afsæt analyseres, hvordan Samis oplevelser kan tolkes som et udtryk for lav OAS. Desuden vil afsnittet belyse, hvilke konsekvenser Sami oplever i forbindelse med at træde ud af bandemiljøet, både personligt og i forhold til den manglende beskyttelse og støtte fra systemet.

I vores interview belyser Sami, at mistillid til systemet, herunder politiet, kan være en årsag til at man vælger at søge tilflugt i et bande fællesskab. Sami giver et eksempel på hvordan hans kammerat der fik diverse trusler fra nogle drenge fra et andet boligområde, og dermed valgte at søge beskyttelse i LTF, da han frygtede for sit velvære og ikke havde tillid til at politiet ville kunne yde den hjælp der var brug for. Følgende to citater giver indblik i dette:

“...For min kammerat var det f.eks. fordi at han ikke stolede på at politiet ville kunne beskytte ham...” (Sami, interview, 2025).

“...Så man kan jo sige at hans entre til LTF var mere domineret af frygt frem for spænding. Og vi hjalp ham også og gav ham beskyttelse og tryghed, og de turde heller ikke at komme efter ham pga. han var blevet en del af os.” (Sami, interview, 2025).

Ud fra Antonovskys teori om oplevelse af sammenhæng (OAS), kan ovenstående citater tolkes som et udtryk for lav håndterbarhed, som er et af de tre kernekomponenter i teorien. Som tidligere nævnt handler håndterbarhed om hvorvidt individet oplever, at der findes pålidelige ressourcer og støtte til at håndtere de belastninger, man møder i livet (Matthiesen & Brøndum 2016). I ovenstående tilfælde belyses det tydeligt, at der er en mangel på tro rettet mod samfundets institutioner, særligt mod politiet til at tilbyde den nødvendige beskyttelse.

Når den formelle støtte fra samfundets institutioner ikke opleves som tilgængelig eller troværdige, kan der tales for at socialt udsatte drenge såsom Samis kammerat søger alternative veje til at opnå tryghed og struktur i hverdagen. I denne kontekst belyses det klart, hvordan LTF tilbyder et fællesskab hvori der indgår beskyttelse og tryghed, som det omgivende samfund ikke har formået at levere. Dette er ligeledes blevet belyst i forskningen, der påpeger at socialt udsatte individer ofte har en lav grad af tillid til myndighederne, hvilket kan være med til at vanskeliggøre processen i at opsøge hjælp. Ifølge Justitsministeriets

Offer- og vidnepanel (2022) oplever socialt udsatte i nogle kommuner at blive presset af bander til at begå kriminalitet, idet de har et mere begrænset netværk og højest sandsynligt lever et synligt liv på gaden (Justitsministeriet, 2022).

I forlængelse heraf understreger Antonovsky (2003), at oplevelsen af sammenhæng spiller en central rolle i menneskets evne til at håndtere stress og modgang (Antonovsky, 2003). Særligt når individet oplever lav håndterbarhed og samtidig har begrænset tillid til systemet, kan der tales for at mulighederne for at imødekomme udfordringer på en hensigtsmæssig måde forringes. Med dette i baghovedet kan følgende citat fra Sami, være med til at give indsigt i hvordan manglende tilknytning til centrale systemer såsom skole og arbejdsmarkedet igen kan være forbundet til en lav oplevelse af sammenhæng:

“...fængslet er slet ikke så slemt som folk tror det er, altså først og fremmest var det ikke en hård tid jeg fik, så det gjorde det lidt nemmere. Desuden har man også kun en plet i 5 år. Men altså jeg har aldrig rigtig gået i skole, og heller aldrig tænkt på at få et arbejde...”
(Sami, interview, 2025).

Citatet giver indblik i en vis form for afstand til de systemer, der normalt bidrager til at skabe struktur og fremtidsmuligheder. Med udgangspunkt i håndterbarhed kan det overvejes om, om Samis forhold til fængslet og fraværet af skolegang afspejler en oplevelse af, at de ressourcer, der normalt forventes at hjælpe individet gennem livet, ikke er tilgængelige eller relevante for ham, hvilket kan indikere en lav oplevelse af sammenhæng. Derudover kan det overvejes om LTF har fungeret som alternativ kilde til OAS for Sami. Med dette menes der at bandemiljøet gennem fællesskab, loyalitet og klare strukturer kan have tilbudt en form for begribelighed og meningsfuldhed som han ikke har fundet i det omgivende samfund. Dette understøttes af forskning, der indikerer, at individer i udsatte positioner kan søge mening i fællesskaber, hvor de kan opnå en følelse af sammenhæng og kontrol over deres eget liv. For eksempel fremhæver en rapport fra VIVE (2025), at fællesskaber har betydning for børn og unges trivsel og at gode fællesskaber bliver nævnt som en del af løsningen på at forebygge stigende mistro blandt børn og unge (Lindeberg, et al., 2025).

Gennem interviewet med Sami, fremgår det tydeligt, at udmeldelse af et bandemiljø som LTF ikke sker uden konsekvenser, hverken praktisk, socialt eller følelsesmæssigt. Interviewet har efterladt et indtryk af, hvordan udmeldelse af bandemiljøet ikke kun er et spørgsmål om

personlig vilje, men også en kompleks og ofte risikofyldt beslutning, hvilket belyses i nedenstående afsnit.

“Jeg kan fortælle at man ikke bare kan forlade banden som man lyster. Altså der skal være en rigtig god grund til at du forlader banden...” (Sami, interview, 2025).

Citatet peger på, hvordan fællesskaber som LTF fungerer med stærke og interne regler og forpligtelser, som kan vanskeliggøre processen i at forlade bandemiljøet. I forbindelse med dette findes der flere studier der beviser at aggressive og voldelige unge har større risiko for at indgå i bande fællesskaber, samt at bandemiljøet er med til at berettige voldsanvendelse (Pedersen & Lindstad, 2011). Adspurgte ind til årsagen for, hvorfor man ikke kan forlade bandemiljøet som man lyster svarer Sami følgende:

“Ehmm.. det er fordi, lad os nu sige der er en man begår noget meget voldsomt sammen med, mord f.eks. og du så vælger at forlade banden, så går du rundt med den her viden og har mulighed for at kunne få nogle af de andre medlemmer ind og sidde. Så blandt andet derfor kan man ikke bare forlade banden. Det er et meget stort valg at hoppe ind i en bande. Nogle er lidt heldigere end andre, men altså jeg har set tilfælde hvor nogen næsten er blevet banket halvdød, for at ville forlade banden.” (Sami, interview, 2025).

Dette vidner om, at bandemiljøet handler med en intern struktur, hvor loyalitet og tavshed fungerer som normaliseret værdier, hvor brud på disse normer kan medføre alvorlige konsekvenser for det pågældende individ. Som tidligere belyst kan Antonovskys teori bidrage til at forstå, hvordan sådanne fællesskaber kan tilbyde en form for forudsigelighed og struktur, som kan være tiltrækkende for unge, der ellers oplever kaos og usikkerhed i deres liv (Antonovsky, 2003). For Sami kan LTF have tilbudt en form for OAS, hvor de klare regler og forventninger skabte en følelse af forudsigelighed og stabilitet, hvilket er fokuset i begribelighed ifølge Antonovsky (Antonovsky, 2003). Yderligere kan dette bidrage til en forståelse af, hvorfor det at træde ud af banden ikke blot er en praktisk beslutning, men også indebærer en risiko for at miste den struktur og støtte som LTF har tilbudt. Derudover kan det argumenteres, hvorvidt frygten for konsekvenserne ved udmeldelse, kan være med til at styrke oplevelsen af usikkerhed uden for fællesskabet, og dermed gøre vejen ud endnu mere kompleks.

I forlængelse heraf viser Samis udtalelser, hvordan bandemiljøet i nogle tilfælde kan tilbyde en oplevelse af sammenhæng og stabilitet, som ellers kan mangle i det omgivende samfund. Hvis den ydre verden fremstår kaotisk og utilgængelig, kan LTF fremstå som et overskueligt alternativ, hvor der er klare roller og forventninger. Fraværet af stabil støtte og genkendelige rammer uden for bandemiljøet kan derfor gøre det vanskeligt at forestille sig en vej ud, uden samtidig at miste noget af den struktur, som har skabt mening og retning i hverdagen (Petersen, K. E. & Ladefoged, L., 2018).

Endvidere fremgår det tydeligt i Samis refleksioner, hvordan hans udmeldelse af LTF har givet ham bekymringer i forhold til nogle af de handlinger han har begået i sin tid som medlem, dette belyses i følgende citat:

“...jeg tænker mere på de mennesker jeg har gjort uret da jeg var en del af banden. Jeg har jo trådt en masse mennesker over tæerne, som ikke havde mulighed for at kunne gøre mig noget dengang, da jeg var en del af LTF. Nu hvor jeg står alene er der muligvis en del mennesker der gerne vil have fat i mig. Det er mere dem jeg tænker på.” (Sami, interview, 2025).

Ovenstående citat belyser, hvordan den beskyttelse, som tidligere fulgte med medlemskabet af LTF, nu er forsvundet, og hvordan dette skaber en ny form for usikkerhed og sårbarhed. Tidligere fungerede LTF som en form for tryghedsramme, både i forhold til beskyttelse og sociale relationer, hvorefter Samis udtræden ifølge ham selv efterlader ham alene tilbage med ansvaret for de handlinger, han tidligere har begået. Dette skift kan yderligere anskues som et brud i hans oplevelse af stabilitet og kontrol. Sami uddyber yderligere:

“Ja altså det gør jeg jo, jeg har ikke den samme beskyttelse, den har jeg valgt og give afkald på og tage en risiko ved at forlade LTF, som kan koste mig mit liv, men jeg er opmærksom på det.. og det kommer jo ikke af ingenting...” (Sami, interview, 2025).

Som tidligere belyst i projektet indebærer Antonovskys begreb om håndterbarhed, at den unge har adgang til ressourcer og støtte, som kan ydes i form af praktisk støtte samt hjælp til at navigere i blandt andet sociale systemer (Antonovsky, 2003) Dette kan tolkes til at Samis situation er præget af en begrænset adgang til de ressourcer og støtte, der kunne hjælpe ham med at finde vej i sin nye tilværelse. Der kan tales for at når tidligere strukturer falder bort uden at blive erstattet af nye, kan det udfordre muligheden for at opretholde en følelse af

sammenhæng og retning i livet, hvilket besværliggøre at mestre de belastende omstændigheder, som Sami møder (Matthiesen & Brøndum, 2016). Samis refleksioner kan dermed indikere, at det ikke kun er fraværet af fællesskab, men også den manglende stabilitet og forudsigelighed, der skaber udfordringer og bringer ham i fare efter bruddet med LTF.

6.2.7 Delkonklusion

Gennem analysen af Arif og Sami fremgår det tydeligt, hvordan to vidt forskellige opvækstbetingelser kan føre unge til samme udvej, og udvejen her var bandemiljøet. Hvor Arifs fortælling er præget af massiv kontakt med velfærdssystemet, anbringelser og gentagne institutionelle svigt, udspiller Samis historie sig uden nævneværdig kontakt til systemet, men med en oplevelse af økonomisk og emotionel marginalisering i hjemmet og nærmiljøet. Alligevel fører begge veje til en identitet forankret i bandekulturen, en virkelighed, hvor anerkendelse, tilhørsforhold og struktur bliver centrale elementer i deres selvforståelse.

Arif træder ind i bandemiljøet som en reaktion på hans opfattelse af et system, der har set ham som en sag frem for som menneske. Hans vej er præget af en mangel på privat, retlig og solidarisk anerkendelse, hvilket ifølge Honneths teori fører til en grundlæggende svækkelse af selvværd, selvrespekt og selvagtelse (Højlund & Juul, 2005). Arif blev, som han selv formulerer det, “en del af systemet, ikke samfundet”, en dyb eksistentiel position, der ikke blot handler om social eksklusion, men om en indre opgivelse. Systemet har i Arifs tilfælde ikke blot svigtet, det har medvirket til at forme hans afvigelse, hvilket tydeligt kommer til udtryk gennem Beckers stemplingsteori, hvor samfundets definition af “den afvigende” gradvist internaliseres og formes som en social identitet (Becker, 2020).

Sami derimod repræsenterer en mere skjult, men ikke mindre alvorlig form for eksklusion. Han har ikke været tvangsanbragt, men beskriver alligevel en opvækst præget af følelsesmæssig distance til sin far, økonomisk underlegenhed og en mangel på stabile voksenrelationer. Hvor Arif oplever institutionel stempling, oplever Sami en social og kulturel marginalisering, hvor materiel fattigdom og manglende livschancer kan udstille hans underposition i samfundet. Hans tilknytning til LTF sker ikke gennem voldsom system kontakt, men gennem en stærk oplevelse af, at bandemiljøet er det eneste sted, hvor han kan opnå den status, identitet og værdi, som samfundet ikke har tilbudt ham. Ifølge Honneth (2003) er den solidariske anerkendelse afgørende for individets oplevelse af at være

værdifuld og nyttig (Højlund & Juul, 2005) og det er netop denne form for anerkendelse Sami finder i LTF.

Når vi sætter de to analyser op mod hinanden, bliver det klart, at systemkontakt i sig selv hverken er en forudsætning for eller en beskyttelse mod bandekriminalitet. Tværtimod kan overdreven eller svigtende system kontakt, som i Arifs tilfælde, virke stemplende og fremmedgørende, mens fraværet af systemkontakt, som hos Sami, kan efterlade individet uden nogle former for støtte eller indgriben, hvilket også kan føre til eksklusion (Ibsen, et al., 2023).

Begge cases bekræfter således den centrale pointe i både Honneths og Beckers teorier, netop at anerkendelse og stempling fungerer som sociale kræfter, der former unges identiteter og handlebaner (Becker 2020; Højlund & Juul, 2005). Både Arif og Sami søgte mod bandemiljøet, fordi det tilbød dem det, samfundet havde undladt, nemlig følelsen af værdi, loyalitet, struktur og beskyttelse. Men hvor Arif kom fra en position af dyb sårbarhed og følelsesmæssig isolation, havde Sami mere handlingsrum og potentiale, som fx hans fodboldkarriere, der dog blev bremset af en skade. Her opstår en vigtig forskel, Arif havde ikke en reel vej ud og Sami havde det i kort tid, men mistede den.

Set i lyset af Antonovskys teori om oplevelsen af sammenhæng (OAS), bliver det klart, at både Arif og Sami har haft lav oplevelse af begribelighed, håndterbarhed og meningsfuldhed i deres livsforløb (Antonovsky, 2003). Arif oplevede systemets beslutninger som vilkårlige og uforståelige, hvilket underminerede hans modstandskraft. Sami oplevede, at samfundet ikke kunne give ham de nødvendige ressourcer, hvilket skubbede ham mod bandemiljøets mere strukturerede og forudsigelige hierarkier. Analysen peger på, at begge tilfælde finder bande fællesskabet som den instans, der tilbyder mening, struktur og beskyttelse, og dermed midlertidigt opfylder de psykologiske behov, samfundet har forsømt.

Sammenstillingen af de to cases viser, at arbejdet med kriminalitetstruede unge ikke kan tage afsæt i en ensartet tilgang. Der må skelnes mellem unge som Arif, hvor systemet har bidraget til marginaliseringen, og unge som Sami, hvor systemet slet ikke har været til stede. Samtidig viser sammenligningen, at følelsen af eksklusion og behovet for anerkendelse er universel, men former sig forskelligt afhængigt af baggrund, ressourcer og kontekst.

Kapitel 7

7.1 Anden del

Nedenstående del af analysen vil tage udgangspunkt i interviewet med socialarbejder Omar, som har mange års erfaring med gadeplansarbejde og forebyggende indsatser blandt unge i udsatte områder. Formålet med denne del er at belyse de professionelle perspektiver og tilgange, der anvendes i arbejdet med unge drenge, som er i risiko for tilknytning til bandemiljøet. For at skabe en struktureret og nuanceret rækkefølge vil afsnittet være inddelt i følgende overskrifter: *Relationsarbejde som forebyggende indsats, arbejdsmetoder og tilgange i arbejdet med udsatte unge, kulturelle og strukturelle udfordringer i det sociale arbejde.*

Derudover vil vi tage udgangspunkt i gadeplansarbejdets rolle i arbejdet med udsatte unge, for at forstå de socialfaglige udfordringer og muligheder. Dette gør vi med henblik på at kunne besvare om den professionelle relation kan fungere som en beskyttende faktor mod tilknytning til bandemiljøet.

I forlængelse af dette ønsker vi at foretage en helhedsorienteret analyse, og vi har derfor valgt at anvende de samme teoretiske perspektiver som i analysen af Arif og Sami. Honneths anerkendelsesteori vil hjælpe os med at undersøge, hvordan gadeplansarbejdet kan styrke de unges selvværd og oplevelse af at høre til i samfundet. Beckers stemplingsteori anvendes til at belyse, hvordan gadeplansarbejdere kan være med til at modvirke de stempler, der kan fastholde unge i en negativ selvforståelse. Endelig inddrager vi Antonovskys teori om oplevelse af sammenhæng (OAS) for at forstå, hvordan gadeplansarbejdet kan bidrage til at skabe mening, struktur og modstandskraft i de unges liv. Ved at bruge de samme teorier som i analysen af de unges fortællinger, får vi mulighed for at sammenholde perspektiverne og se, hvordan professionelle indsatser kan imødekomme de behov, der opstår hos kriminalitetstruet unge. I det følgende afsnit vil vi derfor dykke ned i de konkrete arbejdsmetoder og tilgange, som Omar anvender i sit arbejde med målgruppen.

7.1.1 Relationsarbejde som forebyggende indsats

Relationsarbejdet er en central del af det pædagogiske arbejde, hvor medarbejderne fokuserer på at skabe tillidsfulde og langvarige relationer til de unge, både individuelt og i grupper. Gennem stabile relationer og et dybere kendskab til de unges situation bliver det muligt at

arbejde målrettet med motivation og støtte. Dette danner grundlaget for at kunne hjælpe de unge videre til uddannelse, beskæftigelse eller i positive fællesskaber (Københavns Kommune, u.å.). Omar fremhæver i vores interview, hvordan gadeplansarbejderne fungerer som nogle af de første voksne, de unge møder, inden de eventuelt bliver en del af det kommunale system. Dette belyses i følgende citat.

“...Vi er jo kan man sige nogle af de forposter de unge møder derude, før de måske kommer i kontakt med det kommunale system, hvilket vi gerne vil forebygge at de ikke gør.” (Omar, interview, 2025).

Dette citat illustrerer, hvordan gadeplansarbejdet i praksis fungerer som en forebyggende indsats, hvor relationerne til de unge bliver et bærende element i arbejdet med udsatte unge. Relationsarbejdet handler derfor i høj grad om at opbygge et fundament, hvor de unge føler sig set og hørt. Omar uddyber desuden, at selvom det ikke altid er muligt at forhindre, at de unge ender i kontakt med det kommunale system, så er dialogen og relationen stadig det centrale element i indsatsen. Nedenstående citat giver indblik i dette:

“...Vi kan jo aldrig sikre os at de ikke når ind i det kommunale system, det er jo også bare vigtig at sige til at starte med. Man kan sige at vores indsats er dialogbaseret, det handler jo meget om dialogens vej i virkeligheden. Så når vi ude og have kontakt til unge mennesker, så er det ofte dialogens skridt, der giver os en fornemmelse af, hvor de unge er, når vi møder dem i en gruppe f.eks...” (Omar, interview, 2025).

Citatet illustrerer, hvordan man gennem en dialogbaseret tilgang har mulighed for at åbne op for samtaler hvor de emner den unge vælger at italesætte baner vejen for hvilken retning samtalen dirigeres mod. Socialarbejdere får ligeledes mulighed for at få indsigt i, hvor de unge er, når de møder dem og kan derefter opnå en forståelse for, hvordan de kan hjælpe den unge. I Københavnerteamet arbejdes der opsøgende med de unge, hvor fokus blandt andet er at vejlede og støtte dem i retning af uddannelse, arbejde og fritidstilbud (Københavns Kommune, u.å.). Gennem denne brobygning til relevante aktører såsom uddannelsesinstitutioner, arbejdspladser og fritidstilbud, kan der åbnes døre for de unge, så de får adgang til de samme ressourcer som deres jævnaldrende. Omar beskriver hvordan dette kan gøre en forskel for nogle unge, på længere sigt. Adspurgte forklarede han at det sjældent er noget de unge er bevidste om når de er i omkring 14-15 års alderen, men at dette først

kommer til udtryk når de unge er blevet lidt ældre og har haft tid til at reflektere over livet. Dette belyses i følgende to citater:

“...De har ligesom haft tid til at reflektere over, “ej okay, hvis ikke jeg havde mødt dem dengang, så kunne det være at jeg måske havde siddet inde med de andre tre af mine venner”, det er der vi faktisk bliver bekræftet i at vi på et tidspunkt har været med til at gøre en forskel, som de sjældent er klar over når de står i det som ung...” (Omar, interview, 2025).

“...Når de ligesom tænker på at de er vokset op på f.eks. blågårds plads, nordvest eller folehaven osv, og de stod og hang ud. Der var alle mulige måder hvor de kunne blive fristet til noget, og alligevel havde de mødt nogle velmenende pædagoger, som prøvede at få dem i en anden retning, og som måske hjalp dem til noget fritidsjob eller uddannelse osv...” (Omar, interview, 2025).

Set i lyset af Honneths anerkendelsesteori, særligt med fokus på retlig anerkendelse, kan dette forstås som et forsøg på at sikre, at de unge oplever lige muligheder i forhold til resten af samfundet. At individet oplever sig som en ligeværdig del af samfundet, med adgangen til de samme rettigheder er ifølge Honneth essentielt for individets udvikling (Højlund & Juul, 2005). Der kan derfor tales ind i at når Københavnerteamet arbejder med brobygning til blandt andet uddannelse og beskæftigelse, handler det derfor ikke kun om praktisk hjælp, men også om at understøtte de unges følelse af at høre til og være en accepteret del af samfundets fællesskab. Derudover kan der tales for at brobygningsarbejdet ligeledes understøtter en oplevelse af håndterbarhed, som Antonovsky beskriver som en vigtig del af OAS. Dette på baggrund af at de unge får hjælp og kontakt til relevante ressourcer og fællesskaber som kan skabe en følelse af overskuelighed i hverdagen, hvilket kan bidrage til en mere stabil og positiv livsbane (Matthiesen, & Brøndum, 2016).

Omar fremhæver i interviewet, at en vigtig kompetence i gadeplansarbejdet er evnen til at være udadvendt og initiativrig i kontakten med de unge. Han understreger, at man som gadeplansarbejder ikke kan være lukket, men istedet skal være åbensindet og opsøgende i mødet med de unge. Adspurgte ind til hvilke redskaber der er relevante i forhold til det relationelle arbejde, svarer han følgende:

“Jamen der er ikke rigtig en opskrift på det, man kan jo sige at der er en overskrift, som er at man er ekstrovert. Du kan ikke arbejde som gadeplansmedarbejder og være lukket, du bliver

nødt til at være åbensindet og opsøgende, hvilket indebærer at man har lyst til at gå ud og være i dialog med nogle som man ikke kender. Du skal turde at tage kontakt til en flok unge drenge der står og ser lidt skumle ud, eller tage fat i de to piger der bare står...” (Omar, interview, 2025).

Citatet understreger betydningen af at turde og træde ind i de unges miljøer med en åben og nysgerrig attitude. Det kræver ifølge Omar evnen til at skabe kontakt, selv når de unge kan virke reserverede. Omar peger dermed på, at det relationelle arbejde i høj grad bygger på socialarbejderens personlige egenskaber, samt sociale kompetencer. I forlængelse af dette forklarer Omar yderligere:

“Jeg oplever ofte en positiv relation, fordi vi ikke er dømmende, men vi er nysgerrige. I den ikke dømmende og nysgerrige samtale har man mulighed for at pege ind i nogle ting, der kan være med til at lette dagligdagen og tilværelsen for den unge eller deres familie, så er vi med til at opbygge noget.” (Omar, interview, 2025).

I forlængelse af Omars udtalelser kan relationsarbejdet forstås som en central del af indsatsen (Københavns Kommune, u.å.), hvor den åbne og opsøgende tilgang danner grundlag for at de unge føler sig set og hørt. Overført til Honneths anerkendelsesteori kan der tales for at socialarbejderens funktion i større og mindre grad kan tilbyde anerkendelse i de forskellige sfærer afhængigt af den relation der er blevet opbygget, og de personlige kompetencer socialarbejderen besidder. Det er ifølge Honneth (2003) nødvendigt at den unge opnår fyldestgørende anerkendelse i de forskellige sfærer for at opnå en vellykket identitetsdannelse (Høilund & Juul, 2005). Omars udtalelse indikerer, at når de unge bliver mødt uden fordomme og med oprigtig interesse, bliver samarbejdet lettere og der kan dermed arbejdes med at lette tilværelsen for de unge og deres familier. Sammenfattende kan dette peges i retning mod at relationsarbejde, der baseres på inklusion, anerkendelse og ligeværdighed, kan fungere som beskyttende faktorer mod tilknytning til bandemiljøer og bane vejen ud af udsathed (Københavns Kommune, u.å.).

7.1.2 Arbejdsmetoder og tilgange i arbejdet med udsatte unge

I forlængelse af ovenstående, vil vi i følgende afsnit undersøge, hvilke konkrete arbejdsmetoder og tilgange, der anvendes i arbejdet med udsatte unge. Gennem interviewet med Omar fremgår det, at arbejdet der udføres i Københavnerteamet indebærer, at de unge motiveres til at søge positive fællesskaber, hvor de kan stifte positive bekendtskaber og møde

troværdige voksne. Omar understreger i denne forbindelse at deres primære metode som de bruger i indsatsen er en løsningsfokuseret tilgang (LØFT), hvor fokuset ligger på ressourcer, forandringer og udvikling (Henriksen, 2015). Formålet med denne tilgang er at skabe bevidsthed omkring de unges handlemuligheder i forhold til at ændre udfordringer i deres liv. Den løsningsfokuserede tilgang er fremtidsorienteret og fokuserer på at identificere ressourcer, som allerede eksisterer i de unges hverdag. Ligeledes er denne tilgang kendetegnet ved at være undersøgende og inddragende, således at det er de unges egne ideer og ønsker der arbejdes ud fra (Henriksen, 2015).

Omar beskriver indsatsens metodeanvendelse således:

“...Meget af vores metode handler i virkeligheden i alt sin enkelhed om at motivere de unge til at bruge positive fællesskaber, hvor der er nogle troværdige voksne. Det gør vi udelukkende fordi at vi tror på, at de positive fællesskaber er med til at minimere risiko tid på gaden. Vores primære metode vi arbejder med her i huset er en metode der hedder LØFT. Den synes vi er nyttig, da metoden ikke er anklagende, LØFT er en metode som opfordrer til nysgerrighed. Så vi er ofte nysgerrige i måden vi møder de unge, vi spørger dem sjældent om “hvorfor”, men altid om “hvad det er der gør”...” (Omar, interview, 2025).

Citatet understreger, hvordan LØFT-metoden i praksis anvendes til at motivere de unge til at deltage i positive fællesskaber. Dette bekræfter det som vi allerede ved fra forskning på området, som indebærer at når der fokuseres på børneinddragelse, kan det åbne op for et rum, hvor de unge får mulighed for at reflektere over deres egne handlemuligheder og blive inddraget i løsninger. Dette kan være med til at fremme en positiv dialog, hvor de unge oplever at blive mødt med nysgerrighed og respekt, hvilket fører til at de bliver meddefinerende i deres egen situation (Bengtsson & Henze-Pedersen 2022). I dette tilfælde ses det, hvordan denne inddragelse skabes på en uformel måde, hvor de unge finder støtte i interaktionen med “troværdige voksne” i form af gadeplansarbejdere, som den unge kender (Bengtsson & Henze- Pedersen 2022).

I forlængelse heraf er det væsentligt at inddrage betydningen af sprog og kommunikation i relationsarbejdet med udsatte unge. Når gadeplansarbejdere møder de unge på en måde, hvor sproget tilpasses deres virkelighed, kan det bidrage til en mere ligeværdig dialog, hvor de unge kan føle sig forstået og hørt. Dette understøttes ligeledes af forskningen, der påpeger, at børn og unge ofte kan opleve det professionelle sprog som utilgængeligt, hvilket kan skabe afstand i mødet med sociale systemer (Bengtsson & Henze-Pedersen, 2022). Derfor kan

arbejdet med at skabe en kommunikationsform, der tager udgangspunkt i de unges egne udtryksformer, blive en central del af indsatsen. Denne tilgang findes yderligere i Omars refleksioner, hvor han understreger vigtigheden af et tilpasset sprog i arbejdet med de unge:

“...Når vi bruger den her metode, bliver vi jo klare og bevidste om hvor lidt der skal til i vores sprog, også bare i vores hverdag med hinanden, men især i arbejdet med de udsatte unge. Det giver mening i forhold til at få skabt en gensidig dialog på alle fronter.” (Omar, interview, 2025).

Hermed tydeliggøres det, hvordan det sproglige aspekt ikke blot handler om at kommunikere, men også om at skabe et rum for de unges stemme og deltagelse i en meningsfuld samtale. Omar pointerer samtidig deres tilgang i arbejdet med de unge, nemlig balancen mellem at møde de unge på deres præmisser og samtidig være bevidst om den faglige distance. Omar udtaler følgende:

“Vi prøver at møde dem hvor de er, og dem som vi kommer til skal helst have opfattelsen af at vi ikke kommer og er dømmende.” (Omar, interview, 2025).

Denne tilgang til de unge kan medvirke til en form for brobygning, der kan skabe grobund for en tillidsfuld relation mellem den unge og den professionelle. Når socialarbejderen udviser oprigtig nysgerrighed og møder den unge uden moralsk dom, etableres et rum, hvor dialogen ikke opleves som en vurdering, men som en anerkendelse af den unges erfaringer og perspektiv (Højlund & Juul, 2005). Ifølge Højlund & Juul er denne form for dialog en forudsætning for solidarisk og retlig anerkendelse, hvor den unge ikke blot ses som modtager af hjælp, men som aktør med egne handlemuligheder og perspektiver.

Relationens kvalitet får særlig betydning i arbejdet med unge, der kan mødes af systemet med en forforståelse præget af mistillid. Når socialarbejdere aktivt arbejder på at skabe et ikke-dømmende rum, åbnes der mulighed for, at den unge begynder at spejle sig i noget andet end det negative selvbillede, systemet kan have fastholdt (Bengtsson & Henze-Pedersen, 2022).

Derudover fremhæves det i interviewet, at det faglige fællesskab internt i organisationen benyttes som et tiltag i sig selv. Gadeplansarbejderne bruger ressource teamet som sparingsrum, hvor faglige udfordringer og metoder bliver drøftet og videreudviklet (Omar, interview, 2025). Her arbejdes der ifølge Omar med pædagogisk opkvalificering og metodeudvikling, så den enkelte medarbejder hele tiden udvikler sit faglige ståsted. Denne

kollektive faglighed bidrager til en fælles retning og skaber en faglig robusthed i mødet med komplekse problematikker (Omar, interview, 2025).

I nedenstående citat, giver Omar et eksempel på, hvordan de udføre denne form for kvalitetssikring: *“Når de er ude på gaden, skriver de som regel logbog, når de kommer hjem, hvor de dokumentere hvor mange unge de har mødt, hvor mange de har været i dialog med, og i forbindelse med den dialog, hvad har der så været gældende. Har der f.eks. været råd og vejledning, forebyggende samtaler, har der været en brobygning til en anden aktør osv. Så det alt sådan nogle data som vi indsamler, for at forstå hvilken udsathed vi møder derude”*(Omar, interview, 2025).

Omar beskriver her, hvordan systematisk dokumentation og refleksion er en integreret del af den faglige praksis. Logbogsføringen bliver et redskab til ikke blot at måle indsatsen, men til at skabe en fælles forståelse af den komplekse udsathed, medarbejderen møder på gaden. Det betyder, at arbejdet ikke udelukkende er baseret på intuition eller individuel erfaring, men understøttes af konkret viden og løbende evaluering. Denne tilgang sikrer, at fagligheden ikke blot bliver situationsbestemt, men forankres i en fælles faglig struktur, hvor indsatsen løftes i fællesskab og justeres på baggrund af systematisk indsigt. Det skaber muligheder for en mere målrettet og kvalificeret indsats, der tager højde for tendenser og forandringer i de unges livsverden.

Afslutningsvis viser analysen af Omars udsagn og praksis, at arbejdsmetoderne i gadeplansarbejdet er præget af en høj grad af faglig bevidsthed og strategisk tænkning. Den løsningsorienteret tilgang, fokus på relationel anerkendelse, brugen af et fælles fagligt sprog og en systematisk praksisrefleksion bidrager tilsammen til et helhedsorienteret socialt arbejde.

7.1.3 Kulturelle og strukturelle udfordringer i det sociale arbejde

Gadeplansarbejdet, som beskrevet i interviewet med Omar, indikerer en kompleks virkelighed, hvor både kulturelle og strukturelle forhold skaber betydelige udfordringer for det sociale arbejde. Især i mødet med kriminalitetstruede unge med indvandrerbaggrund bliver denne kompleksitet tydelig. Mange af de unge kommer fra et hjem med lave ressourcer, hvor sproglige barrierer, begrænset forældre støtte og sociale udfordringer præger hverdagen (Omar, interview, 2025). I disse familier er forældre ofte selv præget af system

mistrivsel og manglende kendskab til det danske samfunds institutioner, hvilket begrænser deres mulighed for at støtte deres børn fagligt og socialt (Omar, interview, 2025).

Omar beskriver, hvordan mange unge i disse miljøer ikke får hjælp til lektier og ofte lever i hjem, hvor overlevelse prioriteres frem for trivsel: *“...nogle af de her meget gængse ting som for særligt indvandrere unge kan være svært at få hjemmefra, kan man sige”* (Omar, interview, 2025). Dette vidner om en opvækst præget af manglende forældrestøtte, hvilket kan føre til, at barnet føler sig marginaliseret i skolen og samfundet generelt. Højlund og Juul beskriver denne form for social frakobling som en mangel på retlig og solidarisk anerkendelse, hvor den unge ikke oplever at blive set som et ligeværdigt individ med rettigheder og værdi (Højlund & Juul, 2005).

Omar påpeger desuden, at mødet mellem de unge og systemets repræsentanter er præget af mistillid og forbehold. Mange unge, især drenge fra indvandermiljøer, har internaliseret et kulturelt narrativ om, at pædagoger og socialarbejdere lover meget, men ikke handler *“[...] Man kan sige at mange af de unge mennesker derude, har brug for noget handling ik. De har ikke bare brug for at man kommer og taler med dem også skrider Hvis man skal være realistisk så kan de unge sige “hvad gavner det mig at åbne op omkring mit udsatte liv, når I som pædagoger kommer og spørger mig”* (Omar, interview, 2025).

Denne mistillid udspringer ifølge Antonovsky (2003) af en nedbrydning i oplevelsen af begribelighed og meningsfuldhed, hvor systemet fremstår som uforudsigeligt, og de voksne skikkelser som midlertidige og utilstrækkelige (Antonovsky, 2003). Ifølge rapporten *“Udsatte unge: Fra kanten til fællesskabet”* udgivet af Bikubenfonden i samarbejde med VIVE, oplever udsatte unge ofte en mangel på stabile og tillidsfulde relationer. Denne mangel kan føre til, at de søger tilhørsforhold i alternative fællesskaber, som kan være præget af destruktive mønstre (Bikubenfonden, 2019).

Derudover påpeger Omar hvordan der på forhånd er skabt en ujævnhed i den unge og den professionelles relation da gadeplansarbejderne kommer med en faglighed, hvilket belyses i nedenstående citat:

“Man siger i socialt arbejde “vi møder dem i øjenhøjde” og altså, det synes jeg er sådan lidt, altså du kan godt prøve at møde dem i øjenhøjde, men du kan aldrig være i øjenhøjde da man har en faglighed bag sig, der er bare en usynlig magt som ikke bliver italesat. Det er

ujævnt på forhånd, og de oplever nogle ting på gaden, og er udsat på en måde som du ikke kan sætte dig ind i.” (Omar, interview, 2025).

Hermed fremhæver Omar, hvordan den professionelle rolle uundgåeligt skaber en magtrelation, der kan vanskeliggøre det ligeværdige møde. Selvom intentionen er at være i øjenhøjde med de unge, er der strukturelle og faglige forhold, der gør, at relationen aldrig bliver helt lige. Hvis vi her tager udgangspunkt i Beckers stemplingsteori, kan vi forstå magtrelationen mellem socialarbejderen og de unge som en del af en større social proces, hvor bestemte grupper bliver mødt med mistro.

Med dette menes der at når Omar påpeger, at relationen aldrig bliver helt ligeværdig, selvom intentionen er der, kan dette ses i lyset af at unge på forhånd er blevet stemplet som problematiske eller udsatte. Der kan på baggrund af det tales for at denne stempling og synet fra autoriteter kan medføre at, relationen bliver påvirket, så de unge oplever at de bliver mødt med mistænksomhed og forudindtagelser (Schultz, et al., 2016). Dette tydeliggøres yderligere, når Omar beskriver de unges umiddelbare modstand til pædagoger:

“...altså du kan have den bedste intention, men altså de sådan lidt “fuck u pædagoger” agtigt ik og “I skal ikke komme og fortælle os, hvis i vil noget, så kom og giv os en klub...” (Omar, interview, 2025).

Citatet understreger, hvordan de unge i forvejen kan have en distance til de professionelle, som de kan opleve som en del af et system, der på forhånd har deres egne antagelser om dem. Hvis de unge gentagne gange mødes med en sådan holdning, kan de som tidligere belyst risikere at internalisere stemplingen og dermed begynde at identificere sig med den rolle samfundet har tildelt dem (Becker, 2020). I denne sammenhæng bliver socialarbejdernes bevidsthed om magtrelationen særlig vigtig, da en åben og tillidsfuld tilgang kan være med til at bryde denne negative cirkel af stempling og selvopfyldende profetier (Bengtsson & Henze-Pedersen, 2022).

Dette perspektiv stemmer overens med forskningen, der viser, at en tillidsfuld relation er afgørende for at styrke de unges samarbejdsvillighed og selvværd. Ifølge VIVEs (2022) rapport om børneinddragelse afhænger unges oplevelse af at blive hørt af, at de har tillid til de professionelle, de møder i deres hverdag. Rapporten tydeliggør, at når de unge føler sig trygge og respekterede, øges deres engagement, og de bliver mere villige til at deltage aktivt i forløb og samtaler. Ifølge rapporten bygges en tillidsfuld relation på ærlighed, respekt,

empati, opmærksomhed, godt kendskab til den unge. Hvis denne tillid derimod svækkes, kan det føre til en generel mistro til de sociale myndigheder (Bengtsson & Henze-Pedersen, 2022).

Hvis vi derudover ser dette ud fra Antonovskys briller, kan denne tillidsfulde relation skabe en følelse af sammenhæng særligt i forhold til at skabe mening og håndterbarhed for de unge. Når de unge oplever at blive mødt med nysgerrighed og respekt, bidrager det til, at de føler sig set og hørt (Antonovsky, 2003). Denne oplevelse af at føle sig anerkendt kan skabe en følelse af eksistentiel mening og dermed styrke deres modstandskraft mod negative fællesskaber såsom bandemiljøet (Antonovsky, 2003).

De strukturelle udfordringer i arbejdet med de unge fremstår også tydeligt i interviewet. Omar fortæller, hvordan socialrådgivere kan tolke den samme lovgivning på vidt forskellige måder, nogle ser muligheder, mens andre ser begrænsninger: “...*læser man begrænsninger eller læser man muligheder?*” (Omar, interview, 2025). Denne variation skaber uforudsigelighed og ustabilitet, både for de unge og for det faglige personale. Antonovsky (2003) vil kalde dette en svækkelse af håndterbarheden, da de unge ikke ved, hvad de kan forvente, og socialarbejderen ved ikke altid, hvilke løsninger der reelt er til rådighed.

Det fremgår dog også, at enkelte fagpersoner som Omar formår at navigere kreativt inden for systemets rammer. Han taler om at finde smuthullerne og forsøge at skabe løsninger trods rigide strukturer. Det kræver dog erfaring, viden og vilje, hvilket er noget, ikke alle fagpersoner nødvendigvis besidder. Som han siger: “...*det jo hende den anden f.eks. siger ‘nejnej, der står jo hvis eller’... hun har jo fanget noget som han ikke har*” (Omar, interview, 2025). Det illustrerer, hvordan systemets struktur ikke altid understøtter fleksibilitet, men at der alligevel kan opstå handlingsrum for de kreative og dedikerede fagpersoner (Egelund, T., et al., 2008).

Et vigtigt aspekt i denne sammenhæng er, hvordan gadeplansarbejdet, når det lykkes, kan skabe bæredygtige relationer, der virker som en modvægt til marginalisering. Omar beskriver, hvordan nogle unge, flere år efter deres kontakt med ham, vender tilbage og bekræfter betydningen af den relation, der blev skabt dengang. Her er vi igen i kontakt med Honneths begreb om anerkendelse, ikke blot i den private sfære, men også som solidarisk og retlig anerkendelse (Højlund & Juul, 2005). Når en professionel relation bygger på kontinuitet, gensidig respekt og handling frem for ord, kan den blive en beskyttende faktor

mod bandetilknytning. I denne sammenhæng kan det være relevant at overveje, hvordan forestillinger om kriminalitet kan påvirke den måde, man arbejder med udsatte unge. Omar pointerer at der faktisk er tal der udfordrer denne antagelse, han udtaler følgende:

“[...] Der er nogle tal derude som der er evidens for, og hvis man tager f.eks. unge fra kbh området, uden at have fokus på deres farve eller etnicitet, så er der jo 0,6 eller 0.7 % der er kriminelle. Der er bare nogle tal som man ikke kan komme uden om, og som man heller ikke skal have lyst til at komme uden om. Fordi når tallene siger det her, så er det så få, som der i virkeligheden har valgt den vej [...]” (Omar, interview, 2025).

I ovenstående citat, fortæller Omar, at der ofte forekommer en forkert forestilling om unge, når tallene viser en anderledes virkelighed. En rapport fra Det Kriminalpræventive Råd (2024) fremhæver, at der ved udgangen af 2023, var 1.257 personer registreret, som er tilknyttet en rocker eller bandegruppering (Det Kriminalpræventive Råd, 2024). Dette kan antyde, at forebyggende indsatser fungerer effektivt, hvilket kan pege på, at flere unge i udsatte boligområder vælger andre veje end kriminalitet.

Det er derfor vigtigt at understrege, at det ikke kun er de unge, der skal forandres. Systemet må i lige så høj grad gentænke sine rammer, sit sprog og sine tilgange, hvis det sociale arbejde skal have en mere forebyggende effekt. Unge i udsatte positioner har brug for stabilitet, tillid og sammenhæng (Hansen, 2019). Når den sociale indsats formår at imødekomme disse behov og skabe sammenhæng, kan det give den unge en oplevelse af begribelighed, håndterbarhed og meningsfuldhed, som er kerneelementerne i Antonovskys OAS (2003). Og i sidste ende er det netop denne oplevelse af sammenhæng, der kan vende marginalisering til medborgerskab.

7.1.4. Delkonklusion

Gennem analysen af Omars refleksioner og udtalelser fremgår det tydeligt, at gadeplansarbejdet i Københavnerteamet er præget af en høj grad af faglig bevidsthed og en løsningsfokuseret tilgang. Analysen belyser hvordan relationsarbejdet er centralt i indsatsen og er bygget på at møde de unge med nysgerrighed, respekt og åbenhed. Yderligere ses det hvordan arbejdsmetoderne samt tilgangene der benyttes i indsatsen skaber mulighed for, at de unge føler sig set og hørt, hvilket kan være afgørende for at kunne bygge en tillidsfuld og langvarig relation (Omar, interview, 2025). Samtidig understreges betydningen af at motivere

de unge til at søge positive fællesskaber, hvor de kan møde troværdige voksne, som kan lede dem væk fra risikofyldte miljøer.

I forlængelse af ovenstående peger analysen af interviewet med socialarbejderen Omar på en række væsentlige strukturelle og kulturelle udfordringer i arbejdet med kriminalitetstruede unge. Gennem Omars beskrivelser fremgår det, hvordan relationen mellem system og ung kan være præget af gensidig mistillid, uforudsigelighed og manglende gensidig forståelse.

Set i lyset af Honneths anerkendelsesteori kan ovenstående forstås som en indsats, der understøtter de unges oplevelse af retlig og solidarisk anerkendelse, da gadeplansarbejderne hjælper med at bygge bro til uddannelse, arbejde og sociale fællesskaber. På den måde kan det relationelle arbejde blive en grundlæggende faktor i de unges sociale inkludering (Linder, 2012).

Desuden viser analysen, hvordan de unges oplevelse af sammenhæng (OAS) kan styrkes gennem relationer præget af kontinuitet, åben kommunikation og respekt. Ifølge Antonovsky (2003) kan en sådan tilgang give de unge en følelse af kontrol og forudsigelighed i deres liv, hvilket kan modvirke tilknytning til negative fællesskaber som bandemiljøet (Petersen, K. E. & Ladefoged, L., 2018).

Endelig peger analysen på en udfordring i forhold til magtrelationen mellem socialarbejdere og unge. Selvom gadeplansarbejdet stræber efter at møde de unge i øjenhøjde, vil der altid være en indbygget magtforskel på grund af socialarbejderens faglige position. Dette kan som belyst forstås gennem Beckers stempelingsteori, hvor de unges oplevelse af at blive mødt med forudindtagelser kan medføre, at de internaliserer negative selvbilleder.

Samlet set peger analysen på, at en relationel tilgang, der kombinerer åbenhed, nysgerrighed, tillid og kontinuerlig støtte, kan fungere som en beskyttende faktor mod bandetilknytning. Ved at anvende metoder såsom LØFT og arbejde aktivt med anerkendelse, kan gadeplansarbejdet skabe et trygt og meningsfuldt alternativ til de negative fællesskaber, som de unge ellers kan risikere at søge hen imod (Omar, interview, 2025).

Kapitel 8

8.1 Diskussion

I vores projekt har vi haft til formål at undersøge, hvilke sociale og individuelle drivkræfter der kan forstås som bagvedliggende årsager til at unge drenge vælger at indgå i bandemiljøer, samt om den professionelles relation kan fungere som en beskyttende faktor mod tilknytning hertil. Vores analyse har tydeliggjort, hvordan både Arif og Sami navigerer i et krydsfelt mellem marginalisering og søgen efter identitet. Det viser sig, at unges vej ind i bandemiljøer sjældent handler om simple moralske valg, men snarere om oplevelser af fraværende anerkendelse, social eksklusion og manglende tilknytning til meningsfulde fællesskaber (Højlund & Juul, 2005; Becker, 2020). Dette understreger nødvendigheden af, at det sociale arbejde anerkender disse dynamikker og placerer forebyggelse i en bredere kontekst, der rummer strukturelle faktorer.

De sociale og individuelle drivkræfter, som vores informanter giver indblik i, er tæt vævet sammen. Individuelt ser vi, hvordan Arif og Sami reagerer på følelsen af at stå uden for fællesskaber, hvor de føler sig værdifulde. Arif beskriver en tidlig oplevelse af svigt og manglende tiltro fra voksne, hvilket ifølge Honneth (2003) svækker udviklingen af et sundt selvværd. Arifs vrede og behov for at tage kontrol bliver en personlig drivkraft, der leder ham. Tilsvarende ser vi hos Sami, hvordan behovet for anerkendelse og et nært broderskab bliver centralt, ikke som et resultat af indre ondskab, men som en løsning på oplevet mangel i de nære relationer (Højlund & Juul, 2005). Både Arif og Sami oplever, at deres omgivelser forventer afvigelse, og at dette forventningspres kan bidrage til en selvopfyldende profeti.

Disse sammenfildrede drivkræfter kalder på en faglig forståelse, hvor den professionelle ikke blot fokuserer på adfærden, men undersøger, hvad der ligger bag. Her bliver det centralt, at sociale indsatser bygger på relationel vedholdenhed og skaber rum for nye måder at forstå sig selv og deres værdi på. I interviewet med Omar fremgår det, at relationer, stabilitet og vedholdenhed i mødet med de unge spiller en afgørende rolle i at skabe grobund for

forandring (Omar, interview, 2025). Særligt i et samfundsklima, hvor kriminalitet ofte diskuteres ud fra hårde sanktioner og kontrol, fremstår det sociale arbejde som en modvægt til denne retorik. Her er det ikke nok blot at tilbyde støtte, fagprofessionelle må også insistere på at fremhæve de tilfælde, hvor unge lykkes, og hvor relationen bliver den vendepunkt, som systemet tidligere ikke formåede at skabe (Bengtsson & Henze-Pedersen, 2022)

Selvom ungdomskriminaliteten er faldende (Justitsministeret, 2023), ses en tendens i medier og politik til at forstærke enkelte ekstreme tilfælde. Dette kan føre til stemping af bestemte unge, alene på baggrund af deres bopæl, etnicitet eller netværk (Becker, 2020). Her bør det sociale arbejde træde i karakter som både praksis og stemme. For at modgå den dominerende diskurs, bør socialarbejdere indgå mere aktivt i den offentlige debat og dele erfaringer, hvor forebyggelse har virket, ikke blot som en pædagogisk gestus, men som en politisk nødvendighed. Derudover viser vores fund, at relationer kan fungere som modmagt til marginalisering, men kun når de er vedvarende, ligeværdige og respektfulde. Det er i spændet mellem systemets svigt og det relationelle arbejdes potentiale, at det kriminalpræventive arbejde for alvor kan rykke noget.

Sammenfattende viser data, at ungdomskriminaliteten i Danmark er faldende, hvilket bør afspejles i den offentlige debat og politiske beslutninger (Justitsministeriet, 2023). Vi mener, at en mere balanceret tilgang kan sikre, at ressourcer anvendes effektivt, og at unge ikke unødigt stigmatiseres. En overvejelse vi har haft i forbindelse med dette er, om der i det sociale arbejde er en tendens til at fokusere på at løse problemer frem for at videreformidle hvad der faktisk fungerer. Det kan diskuteres hvorvidt dette har forbindelse til at de ressourcer der bruges til at håndtere kriminalitet, ofte skal retfærdiggøres gennem et problemorienteret fokus, hvilket kan resultere i at de succesfulde forebyggende indsatser får mindre opmærksomhed. I forbindelse med dette kan det yderligere diskuteres, om vi som samfund kunne drage nytte af at fremhæve, undersøge og lære af de metoder og indsatser, der har været succesfulde, da dette kan give et dybere indblik i hvordan kriminalitetsforebyggende indsatser kan styrkes yderligere.

Derfor kan det være relevant for socialt arbejde at bidrage til en mere nuanceret debat, der ikke kun handler om straf og kontrol, men også om rettigheder, livsbetingelser og udviklingsmuligheder. Et af vores mål med dette projekt har derfor været at belyse, hvordan

retorikken i kriminalitets debatten ofte kan tage udgangspunkt i ekstreme tilfælde og dermed overse den virkelighed, de fleste kriminalitetstruede unge befinder sig i, nemlig et krydsfelt af marginalisering, socialt pres og fravær af stabile voksne relationer.

Endvidere har vi i udfoldelsen af vores projekt gjort os overvejelser omkring vores fremgangsmåde, hvad angår vores undersøgelsesmetode til indsamlingen af vores empiriske data.

Det kan diskuteres, hvorvidt vores metodiske valg også har medført visse begrænsninger. Med dette menes at vores valg af kvalitative interviews frem for eksempelvis kvantitative undersøgelser, har frataget os muligheden for at generalisere på baggrund af større datamateriale og faktiske tal. Selvom vores valgte metode har givet os mulighed for at opnå en dybdegående forståelse af vores informanternes personlige oplevelser og perspektiver, er vi ligeledes opmærksomme på at vores resultater er kontekstbundne og repræsenterer de unges individuelle fortællinger, hvilket vanskeliggøre at kunne pege på generelle tendenser blandt kriminalitetstruet unge.

En anden tilgang, der kunne have givet vores projekt et mere nuanceret billede, kunne være at kombinere kvalitative interviews med en spørgeskemaundersøgelse eller statistisk baserede analyser. Dette kunne have givet os en bredere forståelse og gjort det muligt at underbygge vores kvalitative fund med kvantitative data, hvilket kunne have styrket generaliserbarheden af vores konklusioner (Kvale & Brinkmann, 2015).

Det har derfor været relevant for os at overveje, om en kombination af flere metoder kunne have bidraget til en større og mere bredtfavnende fremstilling af problemstillingen. På den anden side kan vi også anerkende, at vores valg af kvalitative interviews netop var begrundet i et ønske om at få en dybere forståelse af de komplekse og personlige oplevelser, der kan fungere som, sociale og individuelle bagvedliggende årsager til at indgå i bande fællesskaber, og ville ikke altid kunne måles eller fremstilles i tallige resultater.

I vores projekt har vi bevidst valgt at gennemføre interviews med både unge og professionelle for at få indsigt i emnet fra både et borger- og et fagligt perspektiv. Denne tilgang har været central, da den har gjort det muligt for os at dykke ned i de unges subjektive erfaringer med kriminalitet og bande fællesskaber samt den professionelle tilgang til arbejdet med udsatte unge. Ved at inddrage både de unges og den professionelles perspektiver har vi opnået en bredere forståelse af, hvordan de unge kan opleve mødet med gadeplansarbejderne og det

relationsarbejde der udføres, samtidig med at vi har fået indsigt i de forhold i den professionelles praksis, der kan påvirke denne interaktion.

Hvis man skulle arbejde videre med problemstillingen, kunne det være relevant at gennemføre flere interviews med både unge og professionelle for at få flere perspektiver og dermed øge repræsentativiteten. Dette ville kunne bidrage til et mere bredt billede af samspillet mellem de unges oplevelser og den professionelle praksis.

Kapitel 9

9.1 Konklusion

Formålet med dette speciale har været at undersøge, hvilke sociale og individuelle drivkræfter der kan forstås som bagvedliggende årsager til, at unge drenge vælger at indgå i et bande fællesskab, samt hvorvidt den professionelle relation kan fungere som en beskyttende faktor mod en sådan tilknytning. Med afsæt i indsamlet empirisk data og anvendelse af centrale teorier som Honneths anerkendelsesteori, Beckers stemplingsteori og Antonovskys teori om oplevelse af sammenhæng, har vi belyst både subjektive og strukturelle forhold, der kan forme unges vej mod bandemiljøet og potentielt væk fra det.

Gennem analysen af vores informanternes livsforløb bliver det tydeligt, at unge kan bevæge sig mod bandemiljøet af vidt forskellige grunde, men at der i højere grad kan være behov for at opnå anerkendelse, status, struktur og identitet. I analysen fremhæves det at Arif havde meget kontakt med systemet, men oplevede det som ekskluderende og stemplende. Det belyses i analysen, hvordan Arifs oplevede kontrol fra systemets side uden at føle reel støtte, hvilket ifølge Honneth (2003) førte til en mangel på kærlig, retlig og solidarisk anerkendelse, mens det ifølge Becker (2020) resulterede i en gradvis internalisering af den afvigende rolle. Systemets møde med Arif blev en del af problemet snarere end løsningen.

Derudover repræsenterer Sami en anden form for eksklusion, hvor han oplever en stille marginalisering i blandt andet lokalsamfundet. Fraværet af støtte og følelsesmæssig tryghed pegede på et behov for at søge struktur og anerkendelse i bandemiljøet. Selvom Samis kontakt med systemet var langt mindre omfattende end Arifs, endte de begge med samme oplevelse af at stå udenfor samfundets muligheder og fællesskaber. For dem begge blev

fællesskabet i bandemiljøet et alternativt sted, hvor de blandt andet fandt den status og værdi, som de efter deres egne opfattelser ikke oplevede andre steder.

Set i lyset af Antonovskys teori om OAS, kan det konkluderes, at både Arif og Sami har haft en lav grad af oplevelsen af meningsfuldhed, begribelig og håndterbarhed i deres proces. Ingen af dem oplevede, at deres tilværelse var forudsigelig eller meningsfuld, og de manglede i mindre eller højere grad fraværet af stabile og støttende relationer, der kunne hjælpe dem med at forstå og navigere i deres livssituationer. Dette viser, at bandemiljøet kan udfylde et tomrum i de unges liv, når samfundet ikke kan.

Analysen af det professionelle arbejde med udsatte unge, repræsenteret gennem interviewet med Omar, viser at relationer bygget på respekt, anerkendelse og kontinuitet kan tilbyde et alternativ til negative fællesskaber i bandemiljøet. Ved at møde de unge med en nysgerrig og ikke-dømmende tilgang, som det ses i LØFT-metoden (Henriksen, 2015), og ved at skabe langvarige relationer, kan professionelle voksne understøtte unges følelse af at være værdifulde og set som hele mennesker. Dette understøttes af Honneths begreb om retlig og solidarisk anerkendelse og Antonovskys pointe om, at oplevet sammenhæng kan styrkes gennem stabile relationer.

Analysen viser også, at relationelle tilgange ikke alene skaber tillid, men kan styrke de unges oplevelse af sammenhæng i livet. Når unge møder fagpersoner, som skaber stabilitet, genkendelighed og mulighed for dialog, forbedres deres muligheder for at føle kontrol og meningsfuldhed i deres tilværelse. Dette peger på, at professionel støtte ikke blot har emotionel betydning, men også strukturel effekt i forhold til at styrke unges modstandskraft over for kriminalitet. Dog skal det også anerkendes, at der eksisterer et iboende magtforhold i den professionelle relation. Selvom socialarbejderen forsøger at møde den unge i øjenhøjde, vil der altid være en strukturel asymmetri, som kan opleves stemplende, særligt hvis indsatsen opleves som betinget af vurderinger og kontrol. Derfor bør relationelle metoder hele tiden suppleres med refleksion over magt og etik i det sociale arbejde.

Endelig har vores undersøgelse peget på et væsentligt samfundskritisk aspekt. At selvom mediedebatten om bandekriminalitet fylder meget, viser statistikkerne, at ungdomskriminaliteten i Danmark er faldende. Denne diskrepans mellem mediebildet og virkeligheden kalder på en mere nuanceret offentlig samtale. Det sociale arbejde har her en vigtig rolle, ikke kun i mødet med den enkelte unge, men som en faglig stemme i

samfundsdebatten. Ved at bringe kompleksitet og kontekst ind i forståelsen af kriminalitet, kan det sociale arbejde bidrage til at afmontere stereotype forestillinger og understøtte mere præcise og virksomme løsninger.

Afslutningsvis viser dette speciale, at de sociale og individuelle drivkræfter bag unges tilknytning til bander er mangfoldige og dybt forankrede i både personlige erfaringer og samfundsmæssige strukturer. Den professionelle relation kan ikke stå alene som en løsning, men den kan, når den er vedholdende, anerkendende og refleksiv, fungere som en reel beskyttende faktor. Forebyggelse kræver derfor både nærvær i relationen og kritisk blik på de systemer, der producerer den marginalisering, der unge reagerer på. Det er i dette spændingsfelt mellem individ og struktur, at den mest bæredygtige forebyggelse kan tage form.

Kapitel 10

10.1 Litteraturliste:

Websider:

AAU, u.år. *Juristens guide til den studerende*. [online] Tilgængelig hos:

<https://aaudk.sharepoint.com/sites/persondata-studerende/SitePages/Juristens-guide-til-den-studerende.aspx> [set 25 feb. 2025].

AAU, u.å. *Skabelon til samtykke og oplysningspligt forskning*. [online] Tilgængelig hos:

<https://aaudk.sharepoint.com/sites/persondata-ressourcer/SitePages/Skabelon-til-samtykke-og-oplysningspligt-forskning.aspx> [set 25 feb. 2025].

Andersen, L. Z., 2012. *De prøver at gøre det så normalt som muligt - en undersøgelse blandt 113 anbragte børn og unge*. [pdf] Børnerådet. Tilgængelig hos:

https://www.boerneraadet.dk/media/c0ipfegs/brd_tema_boern-som-er-anbragt_2012.pdf [set 19 maj. 2025].

Atumidt, u.å. *Deduktion, induktion og abduction - en note*. [online] Tilgængelig hos:

https://atumidt.dk/sites/default/files/aktiviteter/forskningsstrategier_mc.pdf [set 1 apr. 2025].

AU Library, 2025. *Systematisk litteratursøgning*. [online] Tilgængelig hos:

<https://library.au.dk/forskere/systematisklitteraturoegning> [set 2 apr. 2025].

Bengtsson, T. T. & Larsen, B. Ø., 2023. *Børn, unge og kriminalitet*. [online] Tilgængelig hos:

<https://www.vive.dk/da/temaer/kriminalitet-og-kriminalitetsforebyggelse/boern-unge-og-kriminalitet/> [set 7 maj. 2025].

Bengtsson, T.T., Mølholt, A. & Luckow, S. T., 2022. *Efterværn og støtte set fra de unges perspektiv*. [pdf] Det Nationale Forsknings- og Analysecenter For Velfærd. Tilgængelig hos: <https://www.vive.dk/media/pure/17910/7014788> [set 23 apr. 2025].

Bengtsson, T. T., 2016. *Performing Hypermasculinity - experiences with confined young offenders*. [Online]. Det Nationale Forsknings- og Analysecenter For Velfærd. Tilgængelig hos: <https://www.vive.dk/da/udgivelser/performing-hypermasculinity-0xg2g1vk/>. [set 28 apr. 2025].

Bengtsson T. T. & Pedersen, S., 2022. *Børn og unges inddragelse i myndighedssagsbehandling på børne- og ungeområdet*. [pdf] Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. Tilgængelig hos: <https://www.vive.dk/media/pure/yz2y8pv1/8612264> Kap.2, 6 & 7. [set 10 apr. 2025].

Beskæftigelsesministeriet, 2016. *Effektanalyse af kontanthjælpsreformen for unge mellem 25-29 år*. [online] Tilgængelig hos: https://bm.dk/media/5962/effektanalyse_kontanthjælpsreform_apr_16.pdf [set 12 apr. 2025].

Bikubenfonden, 2019. *Udsatte unge: Fra kanten til fællesskabet*. [pdf] Tilgængelig hos: https://www.bikubenfonden.dk/sites/default/files/2019-05/Udsatte%20unge_Fra_kanten_til_f%C3%A6llesskabet.pdf [set 19 maj. 2025]

Bruselius-Jensen, M. & Pless, M., 2017. *Nye veje i det forebyggende politiarbejde med unge i udsatte områder*. [pdf]. Center for Ungdomsforskning. Tilgængelig hos: https://www.cefu.dk/media/479284/cefu_politirapport_web.pdf S. 1-10.[set 11 maj. 2025].

Boje, T. P., 2024. *Komparativ metode*. [online] Tilgængelig hos: https://lex.dk/komparativ_metode [set 12 maj. 2025].

Bülow, M. & Henriksen, K., 2014. *At genindsætte det sociale i socialt arbejdes praksis*. [pdf] Danske professionshøjskoler. Tilgængelig hos: https://www.ucviden.dk/ws/files/143228003/Rapport_NUBU_projekt_At_geninds_tte_det_s

ociale_i_socialt_arbejdes_praksis_uddannelse_og_forskning_endelig_rapport.pdf S.1-5 [set 5 maj. 2025].

Christensen, G., Jakobsen, V., Enemark, M. H., Stabell, C. L., Søgaard, C. D. & Nielsen, H., 2019. *Boligsociale indsatsers bidrag til at forebygge kriminalitet i udsatte boligområder*. [online] Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. Tilgængelig hos: <https://www.vive.dk/da/udgivelser/boligsociale-indsatsers-bidrag-til-at-forebygge-kriminalitet-i-udsatte-boligomraader-qz5mk1v8> [set 16 maj. 2025].

Christoffersen, M. N., Olsen, P. S., Vammen, K. S., Nielsen, S. S., Lausten, M. & Brauner, J., 2011. *Tidlig identifikation af kriminalitetstruede børn og unge*. [pdf]. Det Nationale Forskningscenter For Velfærd. Tilgængelig hos: <https://www.vive.dk/media/pure/bxqqe6xk/273634> S. 1-30. [set 16 maj. 2025].

Dansk Socialrådgiverforening, 2022. *Anbragte børn efterlyser fortrolige voksne*. [online] Tilgængelig hos: <https://socialraadgiverne.dk/anbragte-boern-efterlyser-fortrolige-voksne/> [set 18 maj. 2025].

Dansk Socialrådgiverforening, u.å. *IFSW - International federation of social workers*. [online] Tilgængelig hos: <https://socialraadgiverne.dk/om-dansk-socialraadgiverforening/internationalt-samarbejde/ifsw-international-federation-of-social-workers/> [set 21 apr. 2025].

Danmarks Domstole, 2021. *Årsberetning*. [pdf] Ungdomskriminalitet nævnet. Tilgængelig hos: <https://www.domstol.dk/media/rthv4sb/aarsberetning-2021.pdf> [set 6 maj. 2025].

Danmarks Domstole, 2019. *Årsberetning*. [pdf] Ungdomskriminalitet nævnet. Tilgængelig hos: <https://www.domstol.dk/media/gupdxen5/aarsberetning-2019.pdf> [set 6 maj. 2025].

Danmarks Statistik, 2024. *Kriminalitet*. [online] Tilgængelig hos: <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/Publikationer/VisPub?cid=52302> [set 7 maj. 2025]

Dall, T., 2025. *Socialt arbejde*. [online] Tilgængelig hos: https://lex.dk/socialt_arbejde [set 10 apr. 2025]

Det Kriminalpræventive Råd, u.å. *Forebyggelse af kriminalitet*. [online] Tilgængelig hos: <https://dkr.dk/flere-/kriminalitet-og-forebyggelse/forebyggelse-af-kriminalitet> [set 6 maj. 2025].

Det Kriminalpræventive Råd, Unge og Bande involvering: en forebyggelsesstrategi. [online] Tilgængelig hos: <https://dkr.dk/ungdomskriminalitet/kriminelle-ungdomsgrupper> [set 2 maj. 2025].

Det Kriminalpræventive Råd., 2021. *Rockere og bander i Danmark og udsatte boligområder*. [online] Tilgængelig hos: <https://dkr.dk/materialer/ungdomskriminalitet/rockere-og-bander-i-udsatte-boligomraader> [set 27 apr. 2025].

Det Kriminalpræventive Råd, 2024. *Den unge*. [online] Tilgængelig hos: <https://dkr.dk/ungdomskriminalitet/den-unge> [set 2 maj. 2025].

Det Kriminalpræventive Råd, u.å. *Risiko og beskyttelsesfaktorer*. [online] Tilgængelig hos: <https://dkr.dk/flere-/kriminalitet-og-forebyggelse/risiko-og-beskyttende-faktorer> [set 2 maj. 2025].

Det Kriminalpræventive Råd, u.å. *Voksenstøtte*. [online] Tilgængelig hos: <https://dkr.dk/ungdomskriminalitet/voksenstoette> [set 4 maj. 2025].

Egelund, T., Hestbæk, A.-D., & Andersen, S. H., 2008. *Anbragte børn og unges udvikling og vilkår*. SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. [pdf]

Tilgængelig hos: https://pure.vive.dk/ws/files/255110/0823_anbragte_boern.pdf [set 25 apr. 2025].

European Drug Report, 2021. *Trends & Developments*. [online] Tilgængelig hos: https://www.euda.europa.eu/publications/edr/trends-developments/2021_en [set 2 maj. 2025].

Fuglsang, T. & Place, H. P. D., u.å. *Udsatte boligområder og forebyggelsesområder*. [online] Det Kriminalpræventive Råd. Tilgængelig hos: <https://dkr.dk/flere-/trygge-byer/udsatte-boligomraader> [set 4 maj. 2025].

Fuglsang, T., 2024. *Bander og rockere i tal*. [online] Det Kriminalpræventive Råd. Tilgængelig hos: <https://dkr.dk/ungdomskriminalitet/bander/bander-i-tal> [set 15 apr. 2025].

Hansen, J. H., 2019. *Sammenhæng og stabilitet - Årsmagasin*. [pdf]. Nationalt Videnscenter Om Udsatte Børn og Unge. Tilgængelig hos: <https://viden.sl.dk/media/9531/sammenhaeng-og-stabilitet-d5231998.pdf> S.1-10. [set 13 maj. 2025].

Ibsen, J.T, Jensen, A.N, & Grønfeldt, S.T., 2023. *Udsatte unge og civilsamfundet*. [pdf] Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. Tilgængelig hos: <https://www.vive.dk/da/udgivelser/udsatte-unge-og-civilsamfundet-ozor1ezn/> [set 10 maj. 2025].

Ibsen, J. T., Jensen, A. N. & Grønfeldt, S. T., 2023. *Udsatte unge og civilsamfundet*. [online] Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. Tilgængelig hos: <https://www.vive.dk/media/pure/19205/21712718> [set 19 maj. 2025].

Iversen, K., Mortensen, N. P., Birkefoss, K., Jensen, H. L. S. & Bredahl, L., 2021. *Efterværn og overgange til voksenlivet*. [pdf] Det Nationale Forsknings- og Analysecenter For Velfærd. Tilgængelig hos: <https://www.vive.dk/media/pure/16225/5734571> [set 15 apr. 2025].

Jensen, F., 2023. *Exit fra bander*. [online] Det Kriminalpræventive Råd. Tilgængelig hos: <https://dkr.dk/flere-/lokalt-samarbejde/exit-fra-bander> [set 7 maj. 2025].

Jensen, S. Q. 2007. *Fremmed, farlig og fræk*. [pdf] Aalborg University. Tilgængelig hos: https://vbn.aau.dk/ws/portalfiles/portal/549560913/spirit_phd_series_13_jensen.pdf [set 3 apr. 2025].

Jarlskov, C., u.å. *Fritiden*. [online] Det Kriminalpræventive Råd. Tilgængelig hos: <https://dkr.dk/flere-/tidlig-forebyggelse/fritiden> [set 2 maj. 2025].

Jarlskov, C., u.å. *Voksenstøtte*. [online] Det Kriminalpræventive Råd. Tilgængelig hos: <https://dkr.dk/ungdomskriminalitet/voksenstoette> [set 9 maj. 2025].

Jensen, M. K., 2025. *Erfaringsopsamling - forebyggelse af bandekriminalitet*. [online] Det Kriminalpræventive Råd. Tilgængelig hos: https://dkr.dk/materialer/ungdomskriminalitet/erfaringsopsamling_forebyggelse-af-banderekruttering [set 18 apr. 2025].

Justitsministeret, 2022. *Udvikling i børne- og ungdomskriminalitet 2013-2022*. [pdf] Justitsministeriets Forskningskontor. Tilgængelig hos: <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2023/10/Rapport-Udvikling-i-boerne-og-ungdomskriminalitet-2013-2022-Korrigeret.pdf> [set 11 maj. 2025].

Johansen, M.E., u.å. *Kriminalitet og kriminalitetsforebyggelse*. [online] Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. Tilgængelig hos: <https://www.vive.dk/da/temaer/kriminalitet-og-kriminalitetsforebyggelse/> [set 16 maj. 2025]

Juul, S., 2025. *Axel Honneth*. Forlaget Samfundslitteratur. (14 sider). [pdf]. Tilgængeligt hos: https://www.moodle.aau.dk/pluginfile.php/3367349/mod_resource/content/0/S%C3%B8ren%20Juul.%20Axel%20Honneth.pdf [set 13 maj. 2025]

Pedersen, M. L., 2014. *Veje ind i og veje ud af rocker- og bandemiljøer*. [pdf]

Justitsministeriets Forskningskontor. Tilgængelig hos:

<https://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Arbejdsmraader/Forskning/Forskningsrapporter/2014/Veje%20ind%20i%20og%20veje%20ud%20af.pdf> s.10-15 [set 8 apr. 2025].

Justitsministeriet, 2011. *Første led i fødekæden - En undersøgelse af børn og unge i kriminelle grupper*. [pdf] Tilgængelig hos:

https://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Arbejdsmraader/Forskning/Forskningsrapporter/2011/Foerste_led_i_foedekaeden.pdf S. 20-25, & 167-168. [set 9 apr. 2025].

Justitsministeriets offer- og vidnepanel, 2022. *Anbefalinger om forholdene for ofre og vidner i sager om organiseret og banderelateret kriminalitet*. [pdf] Tilgængelig hos:

<https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2023/05/Offer-og-vidnepanelet-afrapportering-paa-fase-1-om-organiseret-og-banderelateret-kriminalitet.pdf> [set 9 apr. 2025]

Justitsministeriet, 2017. *Flowet i rocker-/bandemiljøerne*. [pdf] Justitsministeriets

Forskningskontor. Tilgængelig hos:

https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2021/09/captia_flowrapport_2017_dok2349125.pdf s. 1-22. [set 19 apr. 2025].

Justitsministeriet, 2023. *Trygge nabolag i hele Danmark*. [pdf] Tilgængelig hos:

<https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2023/09/Trygge-nabolag-i-hele-Danmark-Strammere-greb-om-banderne.pdf> S. 1-40 [set 15 april. 2025].

Justitsministeriet, 2018. *Ghettoudspil: Regeringens strategi mod parallelsamfund*. [online]

Tilgængelig hos: <https://regeringen.dk/nyheder/2018/ghettoudspil/> [set 6 maj. 2025].

Justitsministeriet, 2018. *Politi skal kunne udpege zoner med skærpet straf*. [online] Tilgængelig hos: <https://www.justitsministeriet.dk/pressemeddelelse/politi-skal-kunne-udpege-zoner-med-skaerpet-straf/> [set 8 maj. 2025].

Justitsministeriet, 2022. *Serviceeftersyn af bankpakkerne*. [pdf] Tilgængelig hos: <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2022/02/Serviceeftersyn-af-bandepakkerne-1.pdf> [set 8 maj. 2025].

Jørgensen, u.å. *Risikofaktorer og beskyttende faktorer i forhold til kriminalitet*. [online] Region Hovedstadens Psykiatriske Hospital. Tilgængelig hos: <https://www.psykiatri-regionh.dk/centre-og-social-tilbud/kompetencecentre/kfr/KFR-vidensberedskab/minitemaer/Sider/Kri%C2%ADmi%C2%ADna%C2%ADli%C2%ADtets%C2%ADfore%C2%ADbyg%C2%ADgel%C2%ADse.aspx> [set 2 maj. 2025].

Kloppenborg, H. S., & Lausten, M., 2020. *Udsatte unges inddragelse i kommunernes sagsbehandling*. [online] Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. Tilgængelig hos: <https://www.vive.dk/media/pure/4vlpmlzj/4119491> [set 19 maj. 2025].

Københavns Kommune, u.å. *Relationsarbejde*. [online] Tilgængelig hos: <https://udsatteogkriminalitetstruedeunge.kk.dk/vores-tilbud/18-enhederne/tilfagfolk/metodisk-tilgang/relationsarbejde> [set 5 maj. 2025]

Københavns Kommune, u.å. *Udsatte unge*. [online] Tilgængelig hos: <https://udsatteogkriminalitetstruedeunge.kk.dk/> [set 5 maj. 2025].

Kalkan, H., 2014. *Gadeliv blandt unge mænd fra Nørrebro*. [pdf] Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet. Tilgængelig hos: <https://vbn.aau.dk/files/690631532/sbi-2014-13.pdf> [set 17 apr. 2025].

Lausten, M., Andreasen, G. A., 2020. *Anbragte unges trivsel*. [pdf] Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. Tilgængelig hos: <https://www.vive.dk/da/udgivelser/anbragte-unges-trivsel-2020-yxdnj2vg/> [set 2 maj. 2025].

Lausten, M., Frederiksen, S. & Olsen, R., F., 2020. *Tidligere anbragte unge - 18 år og på vej mod voksenlivet*. [pdf] Det Nationale Forsknings- og Analysecenter For Velfærd. Tilgængelig hos: <https://www.vive.dk/da/udgivelser/tidligere-anbragte-unge-18-aar-og-paa-vej-mod-voksenlivet-4z64g9xq/> [set 6 maj. 2025].

Linder, 2012. *Inklusion gennem pædagogisk relationsarbejde*. [pdf] Tilgængelig hos: https://lumixnord-kk.aula.dk/sites/lumixnord-kk.aula.dk/files/arkiv/Download_filer/Relationskompetence%20H%C3%A6fte_2.pdf [set 10 maj. 2025].

Lindeberg, N. H., Eriksen, T. L. M., Strandby, M. W. & Lademann, E. L., 2025. *Indsatser til at fremme børn og unges fællesskaber*. [pdf] Det Nationale Forsknings- og Analysecenter For Velfærd. Tilgængelig hos: <https://www.vive.dk/media/pure/dv4n3pjz/26920103> [set 4 maj. 2025].

Matthiesen, H. N. & Brøndum, L., 2016. *Den palliative indsats*. [online] Munksgaard. Tilgængelig hos: <https://denpalliativeindsats.digi.munksgaard.dk/?id=297> [set 10 apr. 2025].

Martinsen, B & Norlyk, A, 2011. *Tre kvalitative forskningstilgange*. [online] Dansk Sygeplejeråd. Tilgængelig hos: <https://dsr.dk/fag-og-udvikling/sygeplejersken/fagbladet-sygeplejersken/sygeplejersken-2011-12/tre-kvalitative-forskningstilgange/> [set 7 apr. 2025].

Mechlenborg, M., 2022. *Ghettoen i medierne: Et notat om danske mediers omtale af 15 omdannelsesområder i forbindelse med Følgeevalueringen*. Aalborg Universitet. [pdf] Tilgængelig hos: https://vbn.aau.dk/ws/portalfiles/portal/487819347/Ghettoen_i_medierne.pdf [set 5 maj. 2025].

Metodeguiden. u.å. [online]. Aarhus Universitet. *Semistruktureret interview*. Tilgængelig hos: <https://metodeguiden.au.dk/semistruktureret-interview> [set 28 april. 2025].

Metodeguiden. u.å. [online]. Aarhus Universitet. *Interviewguide*. Tilgængelig hos: <https://metodeguiden.au.dk/interviewguide> [set 28 apr. 2025]

Nikkhah, E., 2024. *Hvad er et semistruktureret interview?* [online] Tilgængelig hos: <https://scriptme.io/da/semistruktureret-interview/> [set 25 apr. 2025].

Nørgaard, H. & Build, S. R., 2021. *Fysisk omdannelse i udsatte boligområder*. [pdf] Det Kriminalpræventive Råd. Tilgængelig her: <https://dkr.dk/materialer/trygge-byer/fysisk-omdannelse-i-udsatte-boligomraader> [set 11 maj. 2025].

Olsen, R. F., Dahl, K. M. V. & Poulsen, M. H., 2016. *På vej mod ungdomskriminalitet*. [pdf] Det Kriminalpræventive Råd. Tilgængelig hos: <https://dkr.dk/media/7337/paa-vej-mod-ungdomskriminalitet-2016.pdf> s. 1-17. [set 11 maj. 2025].

Pedersen, A., 2025. *Samfund og Politik*. [online] Tilgængelig hos: <https://samfundogpolitik.dk/hermeneutik/> [set 22 apr. 2025].

Petersen, K. E. & Ladefoged, L., 2018. *Unge i bandegrupperinger*. [pdf] Aarhus Universitet - DPU. Tilgængelig hos: https://edu.au.dk/fileadmin/edu/Udgivelser/E-boeger/Ebog_-_Unge_i_bandegrupperinger_-_Hvad_ved_vi.pdf S. 113-115 & 120-130. [set 16 apr. 2025].

Petersen, K. E., 2015. *Stemmer fra en bande*. [pdf] Aarhus Universitet - DPU. Tilgængelig hos: https://dpu.au.dk/fileadmin/edu/Forskning/SILO/Ebog_-_Stemmer_fra_en_bande_-_2015.pdf [set 19 apr. 2025].

Qvotrup, S., Klement, C., Nielsen, T. R. & Vitus, K., 2019. *Kriminalitet og etniske minoriteter*. [pdf] Det Kriminalpræventive Råd. Tilgængelig hos: <https://dkr.dk/media/7013/kriminalitet-og-etniske-minoriteter-del-ii.pdf> [set 6 maj. 2025].

Rambøll, 2016. *Puljen til fremme af samarbejder mellem kommuner og frivillige organisationer*. [pdf] Tilgængelig hos:
https://www.sbst.dk/media/12718/Samlet%20rapport_Viden%20om%20risiko-%20og%20beskyttelsesfaktorer%20for%20b%C3%B8rn%20og%20unge%20der%20vokser%20op%20i%20udsatte%20familier.pdf [set 22 apr. 2025].

Rockwool Fonden, 2024. *Ulighed i uddannelse skyldes i højere grad ulighed i bløde færdigheder og ikke kun intelligens*. [online] Tilgængelig hos:
<https://rockwoolfonden.dk/udgivelser/ulighed-i-uddannelse-skyldes-i-hoejere-grad-ulighed-i-bloede-faerdigheder-og-ikke-kun-intelligens/> [set 3 apr. 2025].

Social- og Boligministeriet, 2018. *Anbragte børn og unge trives bedre*. [online] Tilgængelig hos: <https://www.sm.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2018/dec/anbragte-boern-og-unge-trives-bedre> [set 20 apr. 2025].

Social- og Boligstyrelsen, 2022. *SSP-uddannelse - Social- og Boligstyrelsen*. [online] Tilgængelig hos: <https://www.sbst.dk/projekter-og-initiativer/unge/ssp-uddannelse> [set 7 maj. 2025].

Social- og boligstyrelsen, 2024. *Børn og unge med alvorlige kriminalitetsproblematikker*. [pdf] Tilgængelig hos:
https://www.sbst.dk/Media/638621066096066870/Anbefalinger%20og%20forl%C3%B8b_Alvorlig%20kriminalitet_SBST_web.pdf [set 13 apr. 2025].

Schultz, B. B., Ginnerup, J. F., & Mogensen, L., 2016. *Politi Dilemmaer*. [pdf] Aalborg Universitet - afhandling. Tilgængelig hos:
https://vbn.aau.dk/ws/files/240819555/Kriminologispeciale_Politidilemmaer.pdf [set 6 apr. 2025].

Social- og Boligstyrelsen, 2022. *Inklusion af udsatte børn og unge*. [online] Tilgængelig hos: <https://www.sbst.dk/projekter-og-initiativer/handicap/boern-og-unge-med-handicap-inklusion-i-fritidsfaellesskaber> [set 28 apr. 2025].

Social- og Boligstyrelsen, 2023. *Bedre skolegang for anbragte børn og unge*. [online] Tilgængelig hos: <https://www.sbst.dk/nyheder/2023/bedre-skolegang-for-anbragte-boern-og-unge> [set 28 apr. 2025].

Schmidt, C. H. & Løgstrup, L. B., 2022. *Hvad er videnskabsteori?*. [pdf] Læremiddel. Tilgængelig hos: <https://laeremiddel.dk/viden-og-vaerktoejer/videnskabsteori/introduktion-til-videnskabsteori/hvad-er-videnskabsteori/> [set 21 apr. 2025].

Schmidt, C. H., 2022. [pdf] Læremiddel. Tilgængelig hos: https://laeremiddel.dk/wp-content/uploads/2022/05/Videnskabsteori_Hermeneutik_print_maj2022.pdf [set 26 apr. 2025].

Semesterbeskrivelse - Speciale. [pdf]
Tilgængelig hos: [KSA-4-semester-f2025.pdf](#) [set 20 maj. 2025].

Social- og boligstyrelsen, 2022. *SSP-uddannelse og lokal forebyggelse*. [online] Tilgængelig hos: <https://www.sbst.dk/> [set 11 maj. 2025].

Zeuner, L. & Højland, J., 2003. *Unge i det kriminelle felt- et studium af forskningslitteratur*. [pdf] Socialforskningsinstituttet. Tilgængelig hos: <https://www.vive.dk/media/pure/3vy2mjzy/322013> S. 20-50 [set 13 maj. 2025].

Bøger:

Antonovsky, A. (2003). *Helbredets mysterium*. København: Hans Reitzels Forlag [set 26 marts. 2025]

Henriksen, K. (2015) *Metodiske tilgange i socialt arbejde*. 1.udgave. Hans Reitzels Forlag. S.124 - 130. [set 22. maj. 2025]

Honneth, A. (2003): *Behovet for anerkendelse – en tekstsamling*. København, Hans Reitzels Forlag [set 15 april. 2025]

Høilund, P., & Juul, S. (2015). Anerkendelse som betingelse for identitet og menneskelig opblomstring. I P. Høilund, & S. Juul, *anerkendelse og dømmekraft i socialt arbejde*. København: Hans Reitzels forlag. s. 24-30 [set 23 marts. 2025]

Kvale, S. & Brinkmann, S., 2015. Interview - *Det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. 3. Udgave. København: Hans Reitzels Forlag. S.183-190 & s.333. [set 2 april. 2025]

Jensen, K. B., & Lai, S. S. (2023). *Medier og samfund - en introduktion*. (3 udg.) Samfundslitteratur. kap. 3-5 [set 9 april. 2025]